

Briselē, 29.5.2020.
COM(2020) 403 final

2020/0108 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,
ar ko izveido programmu *InvestEU*

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

2021.–2027. gada daudzgadu finanšu shēmā (DFS) ir nepieciešams paredzēt ES investīciju programmu, lai ņemtu vērā transversālos mērķus saistībā ar vienkāršošanu, elastību, sinerģiju un saskaņotību starp attiecīgām ES politikas jomām. Komisijas pārdomu dokumentā paustie apsvērumi par ES finanšu nākotni uzsvēr nepieciešamību “paveikt vairāk ar ierobežotiem līdzekļiem” un izmantot ES budžeta sviras efektu laikā, kad budžets ir ierobežots un pastāv milzīgas investīciju vajadzības. Šīs vajadzības ir ievērojami palielinājušās sakarā ar Covid-19 pandēmijas ietekmi uz Eiropas ekonomiku un asimetriskas atveseļošanās risku visā ES un dalībvalstīs.

Tāpēc Komisija atsauc savu iepriekšējo, 2018. gada maijā iesniegto programmas *InvestEU* priekšlikumu¹ un iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei jaunu. Šis jaunais priekšlikums pilnībā atspoguļo daļējo vienošanos, ko Eiropas Parlaments jau bija panācis ar Padomi 2019. gada aprīlī². Tajā palielināts sākotnēji ierosinātais finansējums un grozīta priekšlikuma darbības joma, lai atspoguļotu Eiropas ekonomikas īpašās vajadzības laikā pēc pandēmijas.

Komisija pašlaik paralēli iesniedz priekšlikumu par to, lai novērstu Covid-19 pandēmijas negatīvās sociālekonomiskās sekas attiecībā uz darba ņēmējiem, mājāsaimniecībām un uzņēmumiem Savienībā. Daudzi Eiropas uzņēmumi krīzes dēļ jau saskaras ar grūtībām, un problēmas vēl saasināsies, jo vēl aizvien pastāv ekonomiskās darbības un sociālo pasākumu ierobežojumi un daudzās nozarēs noteikumi par distancēšanos turpina ietekmēt uzņēmējdarbību. Grūtības var ielgt pat pēc pašreizējo pārvietošanās ierobežojumu beigām.

Lai reaģētu uz ekonomisko un sociālo krīzi, ko izraisīja Covid-19 pandēmija, ir jāgroza Komisijas 2018. gada priekšlikums par *InvestEU*, lai tas labāk atbilstu mainītajiem apstākļiem. Abi likumdevēji bija panākuši daļēju vienošanos, kura tiek grozīta, palielinot sākotnēji ierosinātās programmas *InvestEU* finansējumu, lai tas atspoguļotu kopumā palielinātās investīciju vajadzības un paaugstināta riska vidi. Jaunajā priekšlikumā ir arī paplašināta programmas *InvestEU* darbības joma. Lai apmierinātu Eiropas ekonomikas nākotnes vajadzības un nodrošinātu vai saglabātu stratēģisko autonomiju galvenajās nozarēs, programmai tiek pievienots jauns logs. Lai sasniegtu Savienības vērienīgos politikas mērķus, joprojām ir būtiski finanšu investīcijām piesaistīt privāto kapitālu, vienlaikus koriģējot pieeju tā, lai panāktu lielāku saistību ar politikas jomu. Programma *InvestEU* veicinās Savienības politikas mērķu sasniegšanu situācijās, kad ir piemēroti izmantot atmaksājamu investīciju atbalstu.

Programma *InvestEU* ir īpaši piemērota, lai nodrošinātu ilgtermiņa finansējumu un atbalstītu Savienības politikas jomas, tām atgūstoties no dziļas ekonomiskās un sociālās krīzes. Pašreizējās krīzes apstākļos resursu sadale tirgū nav gluži efektīva, un subjektīvais risks būtiski kavē privāto investīciju plūsmu. Šādos apstākļos īpaši vērtīga ir *InvestEU* galvenā iezīme, proti, projektu riska mazināšana, lai piesaistītu privāto finansējumu, – un tā būtu jāizmanto. Uzlabotā programma *InvestEU* spēs sniegt būtisku atbalstu uzņēmumiem atveseļošanās posmā un vienlaikus saskaņā ar saviem sākotnējiem mērķiem nodrošinās, ka investori pievērsīsies Savienības vidēja termiņa un ilgtermiņa politikas prioritātēm, piemēram, Eiropas zaļajam kursam, Eiropas zaļā kursa investīciju plānam un Eiropas digitālās nākotnes veidošanas stratēģijai. Programma palielinās Eiropas Investīciju bankas grupas un valsts

¹ COM (2018)439.

² 2018/229 (COD).

attīstību veicinošu banku un iestāžu, kā arī citu īstenošanas partneru riska uzņemšanās spēju, lai atbalstītu ekonomikas atveseļošanu pašreizējos apstākļos, kad minēto struktūru riska uzņemšanās spēja ir pakļauta pieaugošai spriedzei.

Covid-19 pandēmija ir liels satricinājums, kas skāris pasaules un Savienības ekonomiku. Nepieciešamo ierobežošanas pasākumu dēļ saimnieciskā darbība ES ir ievērojami samazinājusies. Paredzams, ka ES IKP 2020. gadā saruks par aptuveni 7,5 %, kas ir daudz lielāks kritums nekā 2009. gada finanšu krīzes laikā un kam nenovēršami būs negatīvas sociālās sekas. Pandēmijas uzliesmojums ir apliecinājis globālo piegādes ķēžu savstarpējo savienotību un atklājis dažas neaizsargātības, piemēram, stratēģisko nozaru pārmērīgu paļaušanos uz nediversificētiem ārējiem piegādes avotiem. Šāda neaizsargātība ir jānovērš, lai uzlabotu Savienības reaģēšanu ārkārtas situācijās, kā arī visas ekonomikas noturību, vienlaikus saglabājot tās atvērtību konkurencei un tirdzniecību, kas noris saskaņā ar tās noteikumiem.

Ekonomikas lejupslīdes laikā ir vajadzīga spēcīga atbildes reakcija Savienības līmenī, jo īpaši, lai uzlabotu ekonomikas dalībnieku noturību un tādējādi stiprinātu un saglabātu stratēģisko nozaru autonomiju, kas ilgtermiņā nodrošinās Eiropas ekonomikas konkurētspēju. To var panākt tikai uz spēcīgu vienotā tirgus un vienlīdzīgu konkurences apstākļu pamata. Ir ārkārtīgi svarīgi, lai to dalībvalstu ekonomika, kuras vissmagāk iedragājusi pandēmija, varētu izmantot atbalstu no ES budžeta programmām.

Turklāt Komisijai vajadzētu būt iespējai piedalīties Eiropas Investīciju fonda (EIF) kapitāla varbūtējā palielināšanā (vienā vai vairākās kārtās), kam būs svarīga nozīme ekonomikas atveseļošanas atbalstīšanā, izsniedzot garantijas, veicot vērtspapīrošanas darbības un atbalstot kapitāla investīcijas visā Savienībā. Šim nolūkam 2021.–2027. gada daudzgadu finanšu shēmā būtu jārezervē finansējums līdz 900 000 000 EUR, lai Savienība, ko pārstāv Komisija, varētu saglabāt savu kopējo daļu EIF kapitālā.

- **Pamatojums un mērķi**

Ar programmas *InvestEU* izveidi tiek nodrošināts vienots ES investīciju atbalsta mehānisms attiecībā uz iekšējām darbībām 2021.–2027. gada DFS ietvaros. Programma *InvestEU* ir balstīta uz ESIF un pašreizējo iekšējās rīcībpolitikas finanšu instrumentu veiksmīgo pieredzi. To veidos četri elementi: i) fonds *InvestEU*, kas sniegs ES garantiju; ii) konsultāciju centrs *InvestEU*, kas sniegs jo īpaši ar projektu izstrādi saistītu tehnisko palīdzību; iii) portāls *InvestEU*, kas nodrošinās viegli pieejamu datubāzi tādu projektu veicināšanai, kuri meklē finansējumu; un iv) finansējuma apvienošanas darbības.

Fonds *InvestEU* piesaistīs privātās investīcijas atkarībā no pieprasījuma. Tas jo īpaši veicinās pētniecību, inovāciju, digitalizāciju, ilgtspējīgas investīcijas infrastruktūrā, taču ņems vērā arī sociālās jomas un MVU vajadzības. Svarīga būs piekļuve arī mazākiem un vietēja mēroga projektiem.

Ar krīzi saistīti jauninājumi

Pašreizējā situācija kaitē Savienības uzņēmumiem, jo tos var negatīvi ietekmēt faktori, kurus nevar ietekmēt ne šie uzņēmumi, ne valsts un Savienības līmeņa iestādes. Pašreizējā Covid-19 uzliesmojuma rezultātā Savienības uzņēmumi var saskarties ar likviditātes riskiem, kas varētu novest pie maksātnespējas, kā arī ar sistēmiskāku aktīvu devalvācijas risku, kas varētu vājināt Savienības ražošanas nozares stratēģiskās daļas. Turklāt, lai novērstu krīzes laikā pieredzēto nepietiekamību, kas bija radusies piegādes ķēžu traucējumu dēļ, Savienības ražošanas nozarei būtu jāpastiprina spēja aptvert plašākus stratēģisko vērtības ķēžu posmus.

Identificējot konkrētas investīciju jomas, kuras tiktu atzītas par stratēģiskām, ES sekmēs tik ļoti nepieciešamo rūpniecības pārveidi plašā mērogā un nodrošinās lielāku Savienības

ekonomikas autonomiju saskaņā ar visaptverošu politiku, piemēram, Eiropas digitālās nākotnes veidošanas stratēģiju un Eiropas zaļo kursu. Šādas ilgtermiņa politikas prioritātes būtu jāapvieno ar atveseļošanas pasākumiem, kas veikti pēc Covid-19 uzliesmojuma. Mērķtiecīga un vērienīga rīcība Savienības līmenī, kas ļauj pilnībā izmantot vienotā tirgus potenciālu neatkarīgi no dalībvalstu fiskālajām spējām iesaistīties un atbalstīt investīcijas, nākotnē radīs konkurētspējīgāku, noturīgāku un drošāku Savienību.

Tāpēc papildus ilgtspējīgas infrastruktūras logā paredzētajam resursu palielinājumam tiek ierosināts *InvestEU* uzlabot vēl vairāk, izveidojot stratēģisko investīciju mehānismu, t. i., piekto – Eiropas stratēģisko investīciju logu, kas pievērsīsies spēcīgāku Eiropas vērtības ķēžu veidošanai saskaņā ar Savienības stratēģisko programmu un Komisijas iesniegto jauno Eiropas rūpniecības stratēģiju³. Šāda ekonomikas nostiprināšana ir īpaši svarīga pēckrīzes situācijā, jo dažām dalībvalstīm var nebūt finanšu līdzekļu, lai atbalstītu šādus projektus ar valsts atbalstu, un daudziem projektiem ir pārrobežu mērogs, kura dēļ ir vajadzīga Eiropas līmeņa pieeja. Turklāt, lai optimāli izmantotu vienotā tirgus potenciālu, tostarp tā spēju stimulēt inovācijas un efektivitāti, ir jāpiedalās uzņēmumiem no daudzām dalībvalstīm, nevis tikai tām, kuras fiskālā ziņā ir spējīgas veikt investīcijas pēc šā grūtā perioda. Šis priekšlikums palīdzēs pārvarēt šīs grūtības.

Eiropas stratēģisko investīciju loga galvenais mērķis būtu atbalstīt galasaņēmējus, kuri veic uzņēmējdarbību kādā dalībvalstī un darbojas⁴ Savienībā un kuru darbības, kas ir stratēģiski svarīgas Savienībai, īpaši ņemot vērā zaļo pārkārtošanos un digitālo pārveidi, noris vienā no šādām jomām:

- a) kritiskās veselības aprūpes sniegšana, farmaceitisko līdzekļu, medicīnisko ierīču un medicīnas preču ražošana un uzkrāšana, veselības krīzē nepieciešamās reakcijas kapacitātes un civilās aizsardzības sistēmas stiprināšana;
- b) kritiska fiziska vai virtuāla infrastruktūra, tostarp par kritiskiem atzīti infrastruktūras elementi tādās jomās kā enerģētika, transports (t. sk. dzelzceļa kravu pārvadājumi), vide, veselība, droša digitālā komunikācija, 5G, lietu internets, tiešsaistes pakalpojumu platformas, droša mākoņdatošana, datu apstrāde vai uzglabāšana, maksājumi un finanšu infrastruktūra, kosmiskā aviācija, aizsardzība, sakari, mediji, izglītība un apmācība, vēlēšanu infrastruktūra un paaugstināta riska iekārtas, kā arī zeme un nekustamais īpašums, kas ir būtiski svarīgi šādas kritiskās infrastruktūras izmantošanai;
- c) tādu preču un pakalpojumu nodrošināšana, kas ir būtiski svarīgi b) punktā minētās kritiskās infrastruktūras ekspluatācijai un uzturēšanai;
- d) būtiskas veicinošas, pārveidojošas, zaļas un digitālas tehnoloģijas un revolucionāras inovācijas, ja investīcijas ir stratēģiski svarīgas Savienības rūpniecības nākotnei, tostarp:
 - i) mākslīgais intelekts, blokkēde, programmatūra, robotika, pusvadītāji, mikroprocesori, perifērās mākoņdatošanas tehnoloģijas, augstas veiktspējas datošana, kibernetika, kvantu tehnoloģijas, fotonika, rūpnieciskā biotehnoloģija,

³ COM(2020)102.

⁴ T. i., to juridiskajai adresei vajadzētu būt kādā dalībvalstī un tiem vajadzētu būt aktīviem Savienībā tādā ziņā, ka tie Savienībā veic būtiskas darbības saistībā ar personālu, ražošanu, pētniecību un izstrādi vai citām saimnieciskām darbībām.

- ii) atjaunojamo energoresursu tehnoloģijas, enerģijas uzglabāšanas tehnoloģijas, tostarp akumulatori, ilgtspējīga transporta tehnoloģijas (tostarp mobilo aktīvu atjaunošana un modernizācija, izmantojot šīs tehnoloģijas), tīrā ūdeņraža un degvielas šūnu lietojumi, dekarbonizācijas tehnoloģijas rūpniecībā, oglekļa dioksīda uztveršana un uzglabāšana, aprites ekonomikas tehnoloģijas,
- iii) biomedicīna, nanotehnoloģijas, farmaceitiskie līdzekļi un progresīvie materiāli (piemēram, grafēns);
- e) telpas informācijas, komunikācijas un tehnoloģiju komponentu un ierīču masveida ražošanai ES;
- f) kritisko resursu, tostarp enerģijas, izejvielu, jaunizstrādātu materiālu vai pārtikas produktu, piegāde publiskā sektora dalībniekiem, uzņēmumiem vai patērētājiem Savienībā un uzkrāšana, ņemot vērā resursu efektivitāti un aprites principu stratēģiskajās vērtības ķēdēs; un
- g) kritiskas tehnoloģijas un resursi Savienības un tās dalībvalstu drošībai (piemēram, aizsardzības un kosmosa nozare un kibernetika) un divējāda lietojuma preces, kas definētas Padomes Regulas (EK) Nr. 428/2009 2. panta 1. punktā.

Piektajam logam salīdzinājumā ar sākotnējiem pašreizējā kontekstā būtu pievienotā vērtība, jo tajā galveno uzmanību pievērstu saņēmējiem vai projektiem to Eiropas stratēģiskā nozīmīguma dēļ, kas nav izcelts citos logos. Piemēram, tie varētu būt uzņēmumi, kas darbojas mērķnozarēs, vai MVU, kas piedalās šādās piegādes ķēdēs, ražojot konkrētus komponentus. Šādi darījumi pēc Covid-19 krīzes nereti var saistīties ar lielāku risku, jo virzītāji ir vairāk pakļauti palielinātam riskam no pieprasījuma vai piedāvājuma puses.

Lai būtu iespējama drošība, palāvība un inovācijas, dažas jomas ir īpaši svarīgas, piemēram, pusvadītāji (tostarp mikroprocesori), datu tehnoloģijas, 5G un kvantu tehnoloģijas. Tajā pašā laikā tām ir vajadzīgas apjomīgas investīcijas, lai aptvertu visu stratēģisko resursu vērtības ķēdi, tā kā šie resursiem dažkārt gandrīz pilnībā nāk no ierobežotiem avotiem ārpus Savienības valstīs, lai iegūtu un aizsargātu būtisku tehnoloģisko zinātību, kā arī izmantotu un aizstātu kritisko infrastruktūru, cenšoties mazināt pārmērīgo atkarību no ārpus Savienības piegādātājiem.

Piektais logs būtu vērsts gan uz konkrētiem projektiem (piemēram, atbalsts lieliem konsorcijiem vai publiskā un privātā sektora partnerībām, kuru mērķis ir izstrādāt konkrētu tehnoloģiju un izveidot kritisko infrastruktūru), gan uz izklieģtāku finansējuma sarūpēšanu, piemēram, atbalstot tādu uzņēmēju ekosistēmu veidošanos, kuri aktīvi darbojas attiecīgajās nozarēs (piemēram, inovatīvi MVU, kas izstrādā tehnoloģijas, kuras var būt svarīgas aizsardzībai un kosmosam). Turklāt no šā loga atbalstu vajadzētu saņemt svarīgiem projektiem visas Eiropas interesēs.

Papildināmības prasības šajā logā atšķirtos no papildināmības, kas paredzēta sākotnējiem *InvestEU* logiem. Piemēram, piektā loga atbalsta papildināmība lieliem uzņēmumiem izpaustos kā to ražošanas saglabāšana un attīstība Savienībā vai, ja to diktē sabiedriskās kārtības vai drošības apsvērumi, Eiropas investoru kontrolē un kā inovatīvu tehnoloģiju plašāka izvēršana, nevis tikai kā ar risku saistīti apsvērumi *InvestEU* atbalsta sakarībā. Šis atbalsts papildinātu atbalstu, kas pieejams pētniecības, inovācijas un digitalizācijas logā, kurā galvenā uzmanība tiks pievērsta jaunu stratēģisko spēju sākotnējai attīstīšanai. Tiks nodrošināta arī īpaša sinerģija ar turpmākām investīcijām stratēģisku ES jaunuzņēmumu un MVU darbības izvēršanā, kuras ir veikusi ES pētniecības un inovācijas pamatprogrammā “Apvārsnis Eiropa” paredzētā Eiropas Inovācijas padome (*EIC*).

Fonds InvestEU

Fondu *InvestEU* veido ES budžeta garantija, kas atbalstīs īstenošanas partneru piedāvātos finanšu produktus. Tas pievēršas projektiem ar ES pievienoto vērtību un veicina saskaņotu pieeju ES politikas mērķu finansēšanai. Fonds piedāvā efektīvu un iedarbīgu ES finansējuma rīku kopumu konkrētām politikas jomām.

Programma *InvestEU*, būdama vienota investīciju shēma Savienības iekšējai politikai, ir gan politikas instruments, gan īstenošanas rīks.

Programmas *InvestEU* kā politikas instrumenta vispārējais mērķis ir atbalstīt Savienības politikas mērķus, mobilizējot valsts un privātā sektora investīcijas ES, tādējādi novēršot tirgus nepilnības un investīciju nepietiekamību, kas kavē ES mērķu sasniegšanu attiecībā uz ilgtspēju, konkurētspēju un iekļaujošu izaugsmi, kā arī Savienības stratēģisko autonomiju.

Tās mērķis ir sniegt finansējumu ekonomikas dalībniekiem, kam ir tāds riska profils, kuru privātie finansētāji ne vienmēr spēj vai vēlas pieņemt; atceroties, ka minētā finansējuma mērķis ir veicināt ES ekonomikas konkurētspēju, ilgtspējīgu izaugsmi, konvergenci, sociālo noturību, iekļautību un kapitāla tirgu integrāciju ES saskaņā ar ES politikas mērķiem dažādās nozarēs. Programma *InvestEU*, kuras pamatā ir ES garantija, palīdzēs modernizēt ES budžetu un palielināt ES budžeta ietekmi, paveicot vairāk ar ierobežotiem līdzekļiem. Tādu ekonomiski dzīvotspējīgu projektu gadījumā, kuriem ir spēja radīt ieņēmumus, sistemātiskāka budžeta garantijas izmantošana var palielināt publisko līdzekļu ietekmi.

Programmai *InvestEU* būtu jāpiemīt spējai izveidot ES stratēģiju, kas risinātu problēmu, kura izriet no joprojām vājās investīciju darbības Savienībā un kuru vēl vairāk saasina Covid-19 pandēmijas izraisītā krīze. Dažādojot finansēšanas avotus un veicinot ilgtermiņa un ilgtspējīgu finansējumu, programma *InvestEU* veicinās Eiropas kapitāla tirgu integrāciju kapitāla tirgu savienības satvarā un stiprinās vienoto tirgu, vienlaikus sekmējot arī Eiropas zaļā kursa un Eiropas zaļā kursa investīciju plāna īstenošanu. Tas ir svarīgs instruments, lai sasniegtu jaunās Eiropas rūpniecības stratēģijas mērķus. Programmai *InvestEU* kā ES mēroga resursam, kas apvieno finanšu, tirgus, tehniskās un politikas zināšanas, vajadzētu būt arī finanšu inovācijas katalizatoram, kas kalpo politikas mērķiem.

Fonda *InvestEU* kā īstenošanas rīka mērķis ir efektīvāk īstenot ES budžetu ar budžeta garantijas palīdzību, panākt apjomradītus ietaupījumus, padarīt ES rīcību pamanāmāku un vienkāršot ziņošanas un pārskatatbildības satvaru. Ierosinātās struktūras mērķis ir gādāt par vienkāršošanu, lielāku elastību un novērst iespējamo pārklāšanos starp šķietami līdzīgiem ES atbalsta instrumentiem.

Papildus ES garantijai Savienības līmenī priekšlikumā ir paredzēta iespēja dalībvalstīm fonda *InvestEU* ietvaros ar īpaša ES garantijas nodalījuma palīdzību izmantot daļu no dalītās pārvaldības fondiem, lai īstenotu tos pašus mērķus gadījumos, kad valsts vai reģionālā līmenī pastāv tirgus nepilnības vai nepietiekami optimālas investīciju situācijas.

Tiek ierosināts kopējai ES garantijai piešķirt līdz 75 153 850 000 EUR, atvēlot tajā īpašu daļu Eiropas stratēģisko investīciju logam vērtībā līdz 31 153 850 000 EUR.

Konsultāciju centrs un portāls InvestEU

Konsultāciju centrs *InvestEU* nodrošinās konsultāciju atbalstu projektu izstrādei un papildu pasākumus visā investīciju ciklā, lai sekmētu projektu iniciēšanu un izstrādi un piekļuvi finansējumam. Konsultāciju centra *InvestEU* atbalsts tiks sniegts programmas *InvestEU* politikas jomās, un centrs nodrošinās arī vienotu piekļuves punktu projektu virzītājiem un starpniekiem. Konsultāciju centrs *InvestEU* papildinās tehniskās palīdzības pasākumus, ko īsteno dalītas pārvaldības programmu ietvaros. Lai Eiropas stratēģisko investīciju logs un pārējie četri logi varētu pilnībā izmantot visas fonda *InvestEU* iespējas, programmas *InvestEU* konsultatīvajam komponentam un citiem papildinošajiem pasākumiem vajadzētu būt

samērīgiem ar priekšlikuma mērķiem. Kopējam finansējumam, ietverot papildinošos pasākumus, vajadzētu būt līdz 724 733 000 EUR, lai apmierinātu jaunā loga vajadzības, kā arī pārējo četru logu pašreizējos apstākļos pieaugošās vajadzības.

Visbeidzot, portāls *InvestEU* uzlabos investīciju iespēju pamanāmību Savienībā un tādējādi palīdzēs projektu virzītājiem, kas meklē finansējumu.

Šajā priekšlikumā paredzētā piemērošanas diena ir 2021. gada 1. janvāris.

- **Atbilstība spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Šis priekšlikums pilnībā saskan ar spēkā esošajiem politikas noteikumiem, jo programma *InvestEU* sniedz ES garantiju, lai efektīvi izmantotu ES budžeta līdzekļus gadījumos, kad darbības ar spēju radīt ieņēmumus finansē saskaņā ar ES politikas mērķiem. To vidū ir kapitāla tirgu savienība, digitālā vienotā tirgus stratēģija, tiesību aktu kopums “Tīru enerģiju ikvienam Eiropā”, ES rīcības plāns pārejai uz aprites ekonomiku, mazemisiņu mobilitātes stratēģija, Eiropas Aizsardzības rīcības plāns un Aizsardzības fonds, kosmosa stratēģija Eiropai, Eiropas sociālo tiesību pīlārs, Eiropas zaļais kurss, Eiropas zaļā kursa investīciju plāns un jaunā rūpniecības stratēģija Eiropai. Savā piemērošanas jomā fonds *InvestEU* no finansējuma viedokļa atbalsta šīs stratēģijas, kuras pastiprina cita citu.

Priekšlikums papildina maksātspējas atbalsta instrumentu ESIF ietvaros. Maksātspējas atbalsta instruments ir paredzēts, lai nodrošinātu atbalstu īstermiņa maksātspējas vajadzībām, ko izraisījušas tūlītējās postošās sekas, kuras visvairāk skartajiem uzņēmumiem radušās ar Covid-19 saistītā ekonomikas sarukuma dēļ, un tā mērķis ir atjaunot šo uzņēmumu kapitāla pozīciju, savukārt *InvestEU* pievērsīsies ilgtermiņa investīcijām, lai atbalstītu ES politikas mērķus, tostarp Eiropas ekonomikas stratēģisko autonomiju un noturību.

Eiropas stratēģisko investīciju logs saskaņā ar šo priekšlikumu būs mērķtiecīgāk ievirzīts un izcelsies ar tālredzīgāku pieeju nekā ESIF ietvaros veidotais maksātspējas atbalsta instruments. No jaunā loga tiks atbalstīti projekti un uzņēmumi, kas ir būtiski, lai sasniegtu vai saglabātu stratēģisko autonomiju galvenajās vienotā tirgus vērtības ķēdēs, atbalstot Savienībā īstenotu projektu izvēršanu un stiprinot Savienības uzņēmumu kapitāla bāzi un ilgtermiņa finansējumu kā alternatīvu iespējai, ka tos varētu pārņemt trešo valstu uzņēmumi. Tiktu atbalstīti arī stratēģiskie uzņēmumi ar pārrobežu darbību.

- **Atbilstība pārējiem Savienības politikas virzieniem**

Programma *InvestEU* papildina dotāciju finansējumu un citas darbības tās atbalstītajās politikas jomās, tādās kā programma “Apvārsnis Eiropa”, Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments, Eiropas digitālā programma, Vienotā tirgus, MVU konkurētspējas un Eiropas statistikas programma, Eiropas kosmosa programma, Eiropas Sociālais fonds+, programma “Radošā Eiropa”, Vides un klimata pasākumu programma (*LIFE*) un Eiropas Aizsardzības fonds. Pēc vajadzības tiks nodrošināta sinerģija ar ārējiem politikas instrumentiem. Tas atbilst arī citām Savienības rīcībpolitikām, piemēram, Eiropas zaļajam kursam, Eiropas zaļā kursa investīciju plānam, Eiropas digitālās nākotnes veidošanas stratēģijai, jaunajai Eiropas rūpniecības stratēģijai⁵, kapitāla tirgu savienībai, spēcīgai sociālajai Eiropai taisnīgai pārejai un citām ES politikas jomām un programmām, kas attiecas uz Savienības stratēģisko autonomiju un noturību, tādām kā Eiropas Aizsardzības fonds, ES Kosmosa regula un ATI izvērtēšanas regula.

⁵ COM(2020)102.

Apvienošana ar dotāciju finansējumu nodrošinās papildināmību ar citām izdevumu programmām.

Programma *InvestEU* papildina arī Eiropas strukturālos un investīciju fondus. Lai veicinātu noteiktu dalītās pārvaldības fondu (Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF), Eiropas Sociālais fonds+ (ESF+), Kohēzijas fonds, Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonds (EJZF) un Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai (ELFLA)) īstenošanu, izmantojot finanšu produktus, dalībvalstīm būs iespējams paļauties uz programmu *InvestEU*. Tas ir būtisks vienkāršojums salīdzinājumā ar pašreizējo situāciju, jo tādā gadījumā tiks piemērots tikai viens noteikumu kopums.

Programmas *InvestEU* darbības būtu jāizmanto, lai samērīgā veidā reaģētu uz tirgus nepilnībām vai nepietiekami optimālām investīciju situācijām, nedublējot vai neizspiežot privāto finansējumu, un tām vajadzētu būt nepārprotamai Eiropas pievienotajai vērtībai. Tas nodrošinās konsekvenci starp programmas *InvestEU* darbībām un ES valsts atbalsta noteikumiem, izvairoties no nepamatotiem konkurences izkropļojumiem iekšējā tirgū.

Komisija sadarbībā ar īstenošanas partneriem izstrādās ilgtspējas pārbaudes vadlīnijas, pienācīgi izmantojot kritērijus, kas noteikti [Regulā par regulējuma izveidi ilgtspējīgu investīciju veicināšanai], uz kuru pamata īstenošanas partneri novērtēs finansēto projektu ietekmi uz vidi, klimatu un sociālo jomu. Šādas vadlīnijas atbalstītu Eiropas zaļās kursa politikas mērķus un nodrošinātu, ka no *InvestEU* netiek atbalstīti projekti, kas apdraud Savienības klimata, vides un sociālos mērķus. Turklāt varētu apsvērt mērķorientētus stimulus finanšu produktiem, kuri paredzēti klimata, vides un sociālajām prioritātēm, ko ir grūti sasniegt, piemēram, MVU logā, un kuriem ir identificēts augstāks risks, kas attaisnotu šādu papildu stimulu ieviešanu.

Fonds *InvestEU* arī nodrošinās īpašu shēmu, kas radīs papildu investīcijas, ko varēs izmantot taisnīgas pārkārtošanās reģioni (taisnīgas pārkārtošanās mehānisma 2. pīlārs), papildinot Taisnīgas pārkārtošanās fondu (1. pīlārs) un publiskā sektora aizdevumu mehānismu (3. pīlārs).

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

Priekšlikums ir balstīts uz Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 173. pantu (rūpniecība) un 175. panta trešo daļu (ekonomiskā, sociālā un teritoriālā kohēzija).

Saskaņā ar iedibināto judikatūru juridiskā pamata norāde atspoguļo priekšlikuma galveno saturu. Abiem pantiem juridiskā pamata procedūra ir vienāda (parastā likumdošanas procedūra).

• Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)

Dalībvalstis nevar pietiekami labi sasniegt priekšlikuma mērķus, un tos var labāk sasniegt Eiropas Savienības līmenī. Covid-19 pandēmija ir izraisījusi ekonomikas krīzi, kuras dēļ ir vajadzīga Eiropas līmeņa reakcija, kas sekmētu Savienības ekonomikas ātru atveseļošanos, atbalstot uzņēmumus un saglabājot Savienības vērtības ķēdes.

Šis priekšlikums ir īpaši svarīgs pēckrīzes situācijā, lai izveidotu noturīgu, iekļaujošu un integrētu Eiropas ekonomiku un saglabātu vienoto tirgu, no kā ieguvējas būtu arī dalībvalstis, kurām ir nav pietiekoši daudz finanšu līdzekļu, lai atbalstītu šādus projektus no valsts

finansējuma avotiem. Arī pārrobežu projektiem būs vajadzīga Savienības līmeņa pieeja. Šajā priekšlikumā paredzētais atbalsts palīdzēs pārvarēt šīs grūtības.

Pastiprinošais efekts un ietekme uz vietas būs daudz izteiktāki nekā tad, ja investīciju iniciatīvu dalībvalstis īstenotu atsevišķi. Tas atbalstītu ES rūpniecības politiku un veicinātu dalībvalstu pūliņu apvienošanu, lai panāktu tehnoloģisko un stratēģisko autonomiju, apvienojot investīcijas. Savienības vienotais tirgus būs pievilcīgāks investoriem un nodrošinās labāku riska diversifikāciju starp nozarēm un reģioniem.

Programma *InvestEU* aptvers investīcijas un piekļuvi finansējumam, kas atbalsta ES politikas prioritātes, novēršot ES mēroga tirgus nepilnības un investīciju nepietiekamību. Tā arī atbalsta inovatīvu finanšu produktu plānošanu, izstrādi un ES mēroga tirgus testēšanu un sistēmas šo finanšu produktu izplatīšanai, lai novērstu jaunas vai sarežģītas struktūras tirgus nepilnības un investīciju nepietiekamību.

Brīvprātīgais dalībvalstu nodalījums ļautu novērst katrai valstij raksturīgās tirgus nepilnības un investīciju nepietiekamību, izmantojot centrālā līmenī plānotus finanšu produktus un nodrošinot līdzekļu efektīvāku ģeogrāfisko izlietojumu, ja tas ir pamatoti. Tas ļautu dalībvalstīm, izmantojot fondu *InvestEU*, īstenot daļu savu līdzekļu, kas ietverti Eiropas Reģionālās attīstības fondā (ERAF), Eiropas Sociālajā fondā+ (ESF+), Kohēzijas fondā, Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondā (EJZF) un Eiropas Lauksaimniecības fondā lauku attīstībai (ELFLA).

Ierosinātā struktūra ar diviem nodalījumiem katrā politikas logā ļauj efektīvi piemērot subsidiaritātes principu. Turklāt abiem katra loga nodalījumiem būs vienādi fonda *InvestEU* noteikumi, kas ļaus iegūt skaidrāku un vienkāršāku regulējumu dažādu ES fondu avotu izmantošanai.

- **Proporcionalitāte**

ES ilgtermiņa mērķiem attiecībā uz ilgtspējību, konkurētspēju un iekļaujošu izaugsmi ir vajadzīgas apjomīgas investīcijas dažādās politikas jomās. Tas *inter alia* ietver jaunus modeļus, kas saistīti ar mobilitāti, atjaunojamiem energoresursiem, energoefektivitāti, dabas kapitālu, inovāciju, digitalizāciju, prasmēm, sociālo infrastruktūru, aprites ekonomiku, klimatrīcību, okeāniem, mazo uzņēmumu izveidi un izaugsmi, kā arī Savienības stratēģisko autonomiju un noturību.

Ir jāatjauno centieni, lai novērstu pastāvošo tirgus sadrumstalotību un tirgus nepilnības, kuras izraisa privāto investoru nevēlēšanās uzņemties risku, publiskā sektora ierobežotā finansēšanas spēja un investīciju vides strukturālās nepilnības. Dalībvalstis vienas pašas nespēj veiksmīgi pārvarēt investīciju nepietiekamību.

Intervence ES līmenī nodrošina, ka kritisku līdzekļu masu var izmantot kā sviru, lai maksimāli palielinātu investīciju ietekmi uz vietas. Priekšlikums neaizstāj dalībvalsts investīcijas, bet gan gluži pretēji – papildina tās, jo īpaši pievēršoties tādu projektu atbalstam, kas sniedz ES pievienoto vērtību. Turklāt rīcība ES līmenī nodrošina apjomradītus ietaupījumus inovatīvu finanšu produktu izmantošanā, kalpojot par katalizatoru privāto investīciju piesaistē visā ES un ļaujot pēc iespējas labāk izmantot Eiropas iestādes un to speciālās zināšanas šajā nolūkā. ES intervence arī sniedz piekļuvi Eiropas projektu diversificētajam portfelim, tādējādi palielinot privātās investīcijas, un ļauj attīstīt inovatīvus finansēšanas risinājumus, ko attiecīgā gadījumā var izvērst vai atkārtot visās dalībvalstīs.

ES līmeņa intervence ir vienīgais rīks, kas spēj efektīvi apmierināt ar ES mēroga politikas mērķiem saistītās investīciju vajadzības. Turklāt arī turpmāk būs vajadzīgas strukturālās

reformas un būs jāuzlabo normatīvā vide, lai novērstu atlikušo investīciju nepietiekamību laikposmā no 2021. līdz 2027. gadam.

Priekšlikums paredz atbalstu uzņēmumiem, vērtības ķēdēm un ekosistēmām, kam ir stratēģiska nozīme, un tas reaģē uz neaizsargātību, ko atklājusi Covid-19 pandēmija. Piesaistot privātos līdzekļus, lai atbalstītu investīcijas un ekonomikas atveseļošanu, līdztekus publiskajiem līdzekļiem tiek piesaistīti budžeta līdzekļi.

Tas nepārsniedz to, kas ir nepieciešams, lai sasniegtu nospraustos mērķus.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Priekšlikuma mērķis ir nodrošināt vienotu instrumentu, kas sniedz ES budžeta garantiju, lai atbalstītu īstenošanas partneru finansēšanas un investīciju darbības saskaņā ar ietekmes novērtējuma secinājumiem, lai balstītos uz ESIF un iepriekšējo finanšu instrumentu panākumiem, vienlaikus ņemot vērā gūto pieredzi, kas cita starpā saistīta ar izvairīšanos no sadrumstalotības un iespējamās pārklāšanās. Tāpēc tiek ierosināta regula.

3. RETROSPEKTĪVO IZVĒRTĒJUMU, APSPIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Retrospektīvie izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaude**

Priekšlikuma pamatā ir pieredze, kas gūta no iepriekšējo finanšu instrumentu un ESIF izvērtējumiem. Proti, neatkarīgs novērtējums par ESIF⁶ tika veikts 2018. gadā papildus vairākiem citiem novērtējumiem par ESIF kopš tā izveides:

- Komisijas novērtējums par ES galvojuma izmantošanu un ESIF galvojumu fonda darbību⁷, ko papildina Revīzijas palātas atzinums⁸;
- EIB novērtējums par ESIF darbību⁹ (2016. gada oktobris);
- neatkarīgs ārējs novērtējums par ESIF regulas piemērošanu¹⁰ (2016. gada novembris).

Šo novērtējumu galvenie secinājumi tika apkopoti Komisijas paziņojumā “Investīciju plāns Eiropai” (COM (2016) 764)¹¹.

Visos novērtējumos tika konstatēts, ka ES garantija ir izrādījusies atbilstīga un ļāvusi EIB uzņemties riskantākas darbības un ieviest augstāka riska produktus, lai atbalstītu plašāku atbalsta saņēmēju loku. ESIF arī ir izrādījies piemērots rīks, lai piesaistītu privāto kapitālu. Pārvaldības ziņā 2018. gadā veiktais neatkarīgais novērtējums norādīja uz to, cik Investīciju komiteja ir svarīga shēmas uzticamībai, tās lēmumu pārredzamībai un rezultātu pārskata kvalitātei, kurš tika novērtēts kā atbilstīgs rīks, kas ļauj izmantot konsekventu pieeju projekta izklāstam un apkopot novērtējuma secinājumus.

Kā liecina parakstītās darbības, ESIF līdz 2019. gada beigām investīcijās bija piesaistījis 401 miljardu EUR, kas atbilst 80 % no mērķrādītāja. Apstiprināto darbību apjoms līdz minētajam laikam bija 458 miljardi EUR, kas atbilst 92 % no mērķrādītāja. 2018. gada vidū

⁶ SWD(2018) 316 final.

⁷ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:52016SC0297&from=EN>

⁸ https://www.eca.europa.eu/Lists/News/NEWS1611_11/OP16_02_LV.pdf

⁹ <http://www.eib.org/infocentre/publications/all/evaluation-of-the-functioning-of-the-efsi.htm>

¹⁰ https://ec.europa.eu/commission/publications/independent-evaluation-investment-plan_en

¹¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1590419995452&uri=CELEX:52016DC0764>

apstiprināto darbību piesaistītās investīcijas bija sasniegušas 315 miljardi EUR mērķrādītāju. Paredzams, ka tiks sasniegts 500 miljardu EUR mērķrādītājs.

Novērtējumos ir konstatēts, ka investīcijas nedaudz vairāk koncentrējas dalībvalstīs ar augsti attīstītu institucionālo kapacitāti. Tomēr, ja tiek uzskatīts, ka mobilizētās investīcijas ir relatīvas attiecībā pret dalībvalstu iekšzemes kopproduktu, šī koncentrācija ir daudz mazāka. Tomēr, lai vēl vairāk uzlabotu ģeogrāfisko līdzsvaru, ESIF 2.0 ir nostiprinājis Eiropas Investīciju konsultāciju centra nozīmi.

Kopš 2019. gada 31. decembra ESIF faktiskais pastiprinošais efekts lielā mērā atbilst vērtējumam, kas bija sagatavots jau iepriekš, proti, līdz 2019. gada beigām panākts kopējais globālais pastiprinošais efekts 15,66, taču mērķrādītājs attiecībā uz investīciju perioda beigām bija 15. ESIF ir arī izrādījies efektīvs, piesaistot privātās investīcijas. Aptuveni 69 % investīciju ir piesaistītas no privātā sektora.

Efektivitātes ziņā ES garantijas pieejamība izrādījās efektīvs rīks, kas Eiropas Investīciju bankai ļāva ievērojami palielināt riskantāku darbību apjomu. Proti, ES garantija iesaldē mazāk budžeta līdzekļu nekā finanšu instrumenti, jo tai ir nepieciešams piesardzīgs, taču ierobežots nodrošinājums salīdzinājumā ar finansiālo saistību līmeni. Tā uzņemas iespējamās saistības, un līdz ar to tiek sagaidīts, ka tā panāks apjomradītus ietaupījumus, kuru rezultātā katrs iztērētais euro rada lielākas investīcijas. Pierādījumi, kuri tika analizēti 2018. gadā veiktajā neatkarīgajā novērtējumā, skaidri liecināja arī par to, ka ES garantijas apmērs ESIF ietvaros bija atbilstošs. Tajā arī konstatēja, ka ESIF mērķa likmes modelēšanai izmantotā pieeja kopumā ir bijusi atbilstoša un saskaņā ar nozares standartiem, taču tika ierosināti daži turpmāki uzlabojumi.

Budžeta garantija ir izrādījusies izdevīgāka ES budžetam arī izmaksu ziņā, jo tā ierobežo pārvaldības maksu maksāšanu īstenošanas partnerim. ESIF gadījumā ES pat gūst atlīdzību no ES garantijas, kas sniegta infrastruktūras un inovācijas klasē.

2016. gadā veiktajā neatkarīgajā novērtējumā tika uzsvērtā nepieciešamība labāk noteikt un precizēt papildināmības jēdzienu. Līdz ar to ESIF 2.0 regulā ir iekļauti vairāki pasākumi, kas precizē minēto jēdzienu un kritērijus un padara procesu pārredzamāku.

2018. gadā veiktais neatkarīgais novērtējums, kurā varēja novērtēt tikai saskaņā ar ESIF apstiprinātās darbības un tāpēc nevarēja pārbaudīt jaunā ESIF 2.0 pasākumus, apstiprināja nepieciešamību vēl vairāk precizēt papildināmības jēdzienu un nepietiekami optimālu investīciju situāciju definīciju. Jo īpaši tajā tika secināts, ka ESIF darbības raksturo augstāks riska līmenis nekā standarta (ar ESIF nesaistītām) darbībām, ko veic Eiropas Investīciju banka, kā tas pieprasīts ESIF regulā. Tomēr dažādās aptaujas un intervijas norādīja uz to, ka ESIF infrastruktūras un inovācijas klasē varētu būt notikusi zināma privātā finansējuma izstumšana. Tajās tika secināts, ka būtu svarīgi izvairīties no šīs situācijas programmā *InvestEU*.

2018. gadā veiktajā neatkarīgajā novērtējumā tika uzsvērtā arī nefinanšu pievienotā vērtība, ko rada jaunu investoru piesaistīšana, jaunu produktu un finansēšanas modeļu demonstrējumu veikšana un pārbaudīšana tirgū, un tas, ka finanšu pakalpojumu sniedzējiem ir jāatbalsta un jāpieņem augstāki darbības standarti.

2016. gadā EIB veiktajā novērtējumā un 2018. gadā veiktajā neatkarīgajā novērtējumā tika apstiprināts, ka ESIF sākotnēji radīja traucējumus citiem ES līmeņa finanšu instrumentiem, piedāvājot līdzīgus finanšu produktus, jo īpaši parāda instrumentu Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta un *InnovFin* daļas ietvaros; šī situācija tika daļēji atrisināta, pārorientējot esošos instrumentus uz jauniem tirgus segmentiem.

Priekšlikums par fondu *InvestEU* pamatojas arī uz pieredzi, kas gūta, veicot novērtējumus par iepriekšējiem finanšu instrumentiem divu gadu desmitu garumā (Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments, “Apvārsnis 2020”, *COSME* u. c.) un instrumentiem, kuri tika ieviesti iepriekšējo finanšu shēmu ietvaros, piemēram, Konkurētspējas un inovāciju pamatprogramma (*CIP*). Kopumā šie novērtējumi apstiprina, ka Eiropā nozarēs un politikas jomās, uz kurām attiecas ES finanšu instrumenti, joprojām turpina pastāvēt finansējuma nepietiekamība un ka ES līmeņa investīciju atbalsts joprojām ir svarīgs un nepieciešams, lai sasniegtu ES politikas mērķus. Tomēr tajos arī uzsvērts, ka būtu jānostiprina saskaņotība starp dažādiem ES līmeņa finanšu instrumentiem un citām ES iniciatīvām, ka sinerģija ar valstu un reģionālajām iniciatīvām būtu jāizmanto labāk un ka pašreizējie instrumenti reizēm pārklājas. Tajos norādīta nepieciešamība labāk koordinēt un izstrādāt investīciju atbalsta instrumentus, lai samazinātu iespējamo pārklāšanos. Darbību paplašināšana ir radījusi vajadzību nostiprināt mehānismus, lai vispārēji koordinētu darbības, izvairītos no nevajadzīgas to savairošanās un panāktu lielāku sinerģiju.

Kas attiecas uz *COSME* instrumentiem, kuri sniedz atbalstu nākotnē Savienības konkurētspējai svarīgiem MVU, novērtējumi liecina, ka minētie instrumenti ir balstīti uz spēcīgu tirgus nepilnību racionāli un ka to darbību nosaka ierobežojumiem attiecībā uz piekļuvi finansējumam, ar ko saskaras MVU. Jo īpaši jaunuzņēmumi, mazāki MVU un tādi MVU, kuriem nav pietiekama nodrošinājuma, saskaras ar pastāvīgām un strukturālām tirgus nepilnībām attiecībā uz parāda finansējuma izplatību visā ES. Revīzijas palātas īpašajā ziņojumā konstatēts, ka MVU garantiju mehānismam ir bijusi pozitīva ietekme uz atbalstīto MVU izaugsmi. Saskaņā ar Revīzijas palātas ieteikumiem ir nepieciešama mērķtiecīgāka pieeja atbalsta saņēmējiem un lielāka koordinācija ar valstu sistēmām¹².

Jo īpaši attiecībā uz *InnovFin* finanšu instrumentiem programmas “Apvārsnis 2020” ietvaros novērtējumi liecina, ka piekļuve finansējumam joprojām ir būtisks jautājums, kas jārisina, lai uzlabotu inovāciju sniegumu Eiropā. Tie apliecina, ka *InnovFin* finanšu instrumentiem ir bijuši labi rezultāti, ņemot vērā aizvien pieaugošo pieprasījumu pēc riska finansējuma pētniecībā un inovācijā, un tie ir ļāvuši EIB grupai aptvert jaunus un riskantākus segmentus. Tomēr atkal tika uzsvērtā vajadzība stiprināt sinerģiju ar citām ES finansējuma programmām, tāpat kā vajadzība novērst atlikušos šķēršļus, kas kavē palīdzību inovatīviem uzņēmumiem nodrošināt izaugsmi no darbības sākumposma līdz paplašināšanās brīdim. Tika norādīts arī tas, ka tikai relatīvi neliels uzņēmumu skaits, kas saņem dotācijas no programmas “Apvārsnis 2020”, ir guvuši labumu no “Apvārsņa 2020” finanšu instrumentiem, un tas var kavēt inovatīvu uzņēmumu paplašināšanos.

Fonds *InvestEU* balstīsies uz šo pieredzi un pievērsīsies atbalsta saņēmējiem pētniecības un inovācijas jomā (tostarp inovatīviem MVU un uzņēmumiem ar vidēji lielu kapitālu), lai tiem nodrošinātu labāku piekļuvi finansējumam visās attīstības stadijās. Tas ļaus izmantot sinerģiju starp dotāciju un tirgus finansējumu, atvieglojot apvienošanu. Turklāt Eiropas Revīzijas palātas revīzijā par garantiju mehānismu bija ieteikts mērķtiecīgāk pievērsties atbalsta saņēmējiem inovatīvākos uzņēmumos. Apkopojot speciālās zināšanas un līdzekļus, fonds *InvestEU* arvien vairāk pievērsīs atbalstu uzņēmumiem, kas iesaistās paaugstināta riska inovatīvās darbībās.

Sociālajā jomā un attiecībā uz Nodarbinātības un sociālās inovācijas (*EaSI*) programmu ir empīriski pierādījumi, ka Savienībā ļoti trūkst investīciju sociālajā infrastruktūrā, sociālajos uzņēmumos, kas ražo preces (“materiālās lietas”), kā arī sociālajos pakalpojumos, idejās un

¹² <https://www.eca.europa.eu/en/Pages/DocItem.aspx?did=44174>

cilvēkos (“nemateriālās lietas”), lai gan tie ir īpaši svarīgi dalībvalstīm, lai tās kļūtu par taisnīgām, iekļaujošām un uz zināšanām balstītām sabiedrībām.

Mikrofinansēšana un sociālie uzņēmumi Eiropā joprojām ir nesena parādība un daļa no jaunietekmes tirgus, kas vēl nav pilnībā izveidojies. Kā uzsvērts *EaSI* starpposma novērtējumā, kas veikts 2017. gadā, *EaSI* finanšu instrumenti ir snieguši atbalstu neaizsargātām personām un mikrouzņēmumiem un atvieglojuši sociālo uzņēmumu piekļuvi finansējumam, tādējādi radot ievērojamu sociālo ietekmi. Novērtējumā secināts, ka potenciāla pilnīga izmantošana, kā par to liecina līdz šim sasniegtie rezultāti, pamato investīciju atbalsta nepārtrauktību sociālajā jomā un vajadzību nodrošināt papildu līdzekļu arsenālu programmas *InvestEU* ietvaros.

Ietekmes novērtējuma ziņojumā par programmu *InvestEU* ietverts detalizēts šo novērtējumu rezultātu apkopojums.

2019. gada janvārī Eiropas Revīzijas palāta publicēja īpašo ziņojumu Nr. 03/2019 par Eiropas Stratēģisko investīciju fondu. Ziņojumā ir norādīts, ka ESIF ir efektīvi piesaistījis finansējumu, lai atbalstītu būtiskas papildu investīcijas ES. Ziņojumā norādītas arī dažas jomas, kurās būtu vajadzīgi uzlabojumi. To lielākā daļa jau tika risināta ar ESIF 2.0 regulu, savukārt citas jomas – ar *InvestEU* tiesību akta priekšlikumu.

Konkrētāk, *InvestEU* uzlabos papildināmību un novērsīs dažādu instrumentu dublēšanos un pārklāšanos. Turklāt *InvestEU* vēl vairāk nostiprinās un precizēs kritērijus, kas saistīti ar papildināmības novērtēšanu un mobilizēto investīciju aplēsēm saskaņā ar jaunās Finanšu regulas (ES) 2018/1046 prasībām.

Pēc Eiropas Revīzijas palātas ieteikuma uzlabot ģeogrāfisko izplatību ESIF Valde 2019. gadā veica pētījumu, lai analizētu novērotās ģeogrāfiskās izplatības pamatcēloņus, un pieņēma pasākumus, lai vēl vairāk uzlabotu ģeogrāfisko līdzsvaru, vienlaikus ņemot vērā ESIF pieprasījuma virzīto raksturu.

2020. gada maijā Eiropas Revīzijas palāta publicēja īpašo ziņojumu Nr. 12/2020 par Eiropas Investīciju konsultāciju centru (EIKC). Ziņojumā secināts, ka 2018. gada beigās EIKC vēl nebija izrādījis efektīvs instruments investīciju veicināšanai ES. Revīzijas periodā EIKC bija pabeidzis pārāk maz darbuzdevumu, lai panāktu būtisku ietekmi uz investīciju veikšanai piemērotu projektu piedāvājumu, un lielākā daļa EIKC darbuzdevumu bija saistīti ar projektiem agrīnā investīciju cikla posmā, tāpēc tiem var būt ietekme tikai ilgākā termiņā.

Eiropas Revīzijas palāta norādīja, ka atbalsta saņēmēji ir ļoti apmierināti ar pielāgotiem konsultāciju pakalpojumiem, kas saņemti ar EIKC atbalsta starpniecību, un ka lielākā daļa EIKC darbuzdevumu tika veikti augstas prioritātes nozarēs un dalībvalstīs. Tomēr Eiropas Revīzijas palāta konstatēja, ka EIKC salīdzinājumā ar tā rīcībā esošajiem resursiem saņēma maz pieprasījumu, kas būtu kļuvuši par pilnvērtīgiem konsultāciju darbuzdevumiem. Turklāt tam bija vajadzīga skaidrāka stratēģija un labākas procedūras, lai sekotu līdzi investīcijām, kas veiktas EIKC darbuzdevumu rezultātā. Turklāt, neraugoties uz EIKC centieniem, sadarbība ar partneriem ģeogrāfiskā pārklājuma uzlabošanā attīstījās lēni juridiskās sarežģītības un VAVBI atšķirīgās spējas un gribas sadarbīties dēļ.

Konsultāciju centrs *InvestEU* plaši ņems vērā Eiropas Revīzijas palātas ieteikumus, kuros iekļauta EIKC pieredze, piemēram,

- turpinot pilnveidot sadarbību ar VAVBI, lai uzlabotu klātbūtni uz vietas un piekļuvi konsultāciju pakalpojumiem;
- nosakot prioritātes un konkrētus kritērijus, lai novērtētu konsultatīvā atbalsta vērtību un izstrādātu veikuma uzraudzības satvaru;

- uzlabojot pārbaudes procedūras, lai izvērtētu potenciālo darbuzdevumu vērtību ar mērķi pēc iespējas palielināt EIKC devumu;
- novērtējot konsultāciju vajadzības un iespējamo pieprasījumu pēc mērķorientētām konsultāciju ierosmēm un tādu projektu izstrādes, kurus varētu atbalstīt ar fonda *InvestEU* garantiju.

• **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Priekšlikums ietilpst paketē, kuras mērķis ir novērst Covid-19 pandēmijas negatīvās ekonomiskās sekas, un tas ir krīzes pasākums. Ņemot vērā steidzamo nepieciešamību sākt sniegt atbalstu Eiropas uzņēmumiem, kurus smagi skārusi pandēmija un pārvietošanās ierobežojumi, nebija iespējams veikt apspriešanos ar ieinteresētajām personām par tiem elementiem, kas ir jauni salīdzinājumā ar sākotnējo Komisijas 2018. gada priekšlikumu.

Attiecībā uz citiem elementiem ietekmes novērtējums balstījās uz atklātu sabiedrisko apspriešanu par ES fondiem investīciju, pētniecības un inovācijas, MVU un vienotā tirgus jomā un jo īpaši atbildēm par ES atbalstu investīcijām¹³.

Šajā priekšlikumā ir ņemti vērā minētās sabiedriskās apspriešanas rezultāti. Proti, lielākā daļa respondentu puda viedokli, ka pašreizējais ES atbalsts investīcijām nepietiekami risina tādus politiskos izaicinājumus kā bezdarba samazināšana, atbalsts sociālajām investīcijām, digitālās pārejas atvieglošana, vieglāka piekļuve finansējumam, jo īpaši MVU, tīras un veselīgas vides nodrošināšana un atbalsts rūpniecības attīstībai.

Respondenti uzsvēra to, cik nozīmīgas ir ES mēroga politikas problēmas, cita starpā tādās jomās kā pētniecība, atbalsts izglītībai un apmācībai, tīra un veselīga vide, pāreja uz mazoglekļa un aprites ekonomiku un bezdarba samazināšana.

Aptuveni 60 % respondentu, kas piedalījās atklātajā sabiedriskajā apspriešanā par stratēģisko infrastruktūru, puda viedokli, ka grūtības piekļūt finanšu instrumentiem ir šķērslis, kas liedz pašreizējām programmām veiksmīgi sasniegt politikas mērķus.

Lielākā daļa dalībnieku atbalstīja identificētos pasākumus, kas varētu vienkāršot un samazināt administratīvo slogu. Starp šiem pasākumiem jo īpaši bija norādīts, ka nepieciešams samazināt noteikumu skaitu, padarīt tos precīzākus un īsākus, saskaņot dažādo ES fondu noteikumus, kā arī izveidot stabilu, bet elastīgu sistēmu starp plānošanas periodiem.

Priekšlikuma mērķis ir risināt minētās problēmas, pastiprināti pievēršoties Savienības politikas prioritātēm saistībā ar atbalstu, kas sniegts fonda *InvestEU* ietvaros. Vienotajam noteikumu kopumam, kas tiks ieviests ar fondu *InvestEU*, būtu jārisina jautājums par iespējamu pārklāšanos un jo īpaši jāatvieglo galasaņēmēju iespēja pieprasīt atbalstu. Fondā *InvestEU* ir iestrādāta elastība, kas tam ļauj pielāgoties tirgus situāciju un vajadzību izmaiņām. Arī ziņošanas prasības ir saskaņotas.

• **Neatkarīgu ekspertu atzinums**

Kā paskaidrots apakšvirsrakstā “Retrospektīvi novērtējumi/esošo tiesību aktu piemērotības pārbaudes”¹⁴, ārējais novērtējums tika veikts saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 25. jūnija Regulu (ES) 2015/1017 par Eiropas Stratēģisko investīciju fondu,

¹³ Tā bija apakšiedaļa sabiedriskajā apspriešanā par investīcijām, pētniecību un inovāciju, MVU un vienoto tirgu:

https://ec.europa.eu/info/consultations/public-consultation-eu-funds-area-investment-research-innovation-smes-and-single-market_lv

¹⁴ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/efsi_evaluation_-_final_report.pdf

Eiropas Investīciju konsultāciju centru un Eiropas Investīciju projektu portālu, ar ko groza Regulas (ES) Nr. 1291/2013 un (ES) Nr. 1316/2013 – Eiropas Stratēģisko investīciju fonds¹⁵.

- **Ietekmes novērtējums**

Priekšlikums ietilpst paketē, kuras mērķis ir novērst Covid-19 pandēmijas negatīvās ekonomiskās sekas, un tas ir krīzes pasākums. Ņemot vērā steidzamo nepieciešamību sākt sniegt atbalstu Eiropas uzņēmumiem, kuru darbību smagi skārusi pandēmija un pārvietošanās ierobežojumi, nebija iespējams veikt formālu ietekmes novērtējumu par elementiem, kas ir jauni salīdzinājumā ar sākotnējo Komisijas 2018. gada priekšlikumu.

Kas attiecas uz pārējiem elementiem, tad ietekmes novērtējumā¹⁶, kas tika sagatavots Komisijas sākotnējam 2018. gada priekšlikumam, bija sīki izskatītas galvenās problēmas saistībā ar nākamo DFS, jo īpaši investīciju nepietiekamība un neoptimālas investīciju situācijas dažādās politikas jomās, piemēram, pētniecībā un inovācijā, ilgtspējīgā infrastruktūrā, MVU finansēšanā, kā arī sociālo investīciju jomā. Tajā ir analizēta un izskaidrota izvēle attiecībā uz ierosināto fonda *InvestEU* struktūru, tā pārvaldību, mērķiem, mērķa darbībām, finanšu produktiem un galasaņēmējiem. Attiecīgā gadījumā ietekmes novērtējumā aprakstīti apsvērtie alternatīvie risinājumi un paskaidrots ierosinātās izvēles pamatojums. Tas jo īpaši attiecas uz vienota investīciju atbalsta instrumenta izveides pamatojumu, īstenošanas mehānismiem un īstenošanas partneriem, kā arī uz ierosināto pārvaldības struktūru.

Ietekmes novērtējumā izcelts tas, ka pašreizējā pieredze ar ES finanšu instrumentiem un ESIF budžeta garantiju ir pierādījusi, ka nākamās DFS laikā vajadzētu vienkāršot, racionalizēt un labāk koordinēt ES investīciju atbalsta instrumentus. Pieredze ar ESIF arī atklāja ievērojamas priekšrocības un efektivitātes pieaugumu, kas tiek sasniegti, izmantojot (ja iespējams) budžeta garantiju tradicionālo finanšu instrumentu vietā.

Ietekmes novērtējumā ir norādīti šādi fonda *InvestEU* galvenie parametri:

- vienota struktūra, kas paziņota tieši finanšu starpniekiem, projektu virzītājiem un galasaņēmējiem, kas meklē finansējumu;
- lielāks sviras efekts un efektīvāks budžeta līdzekļu izmantojums ar vienotas budžeta garantijas starpniecību, kas ir dažādu tādu finanšu produktu pamatā, kuri pievēršas diversificētam risku portfelim. Tas rada efektivitātes pieaugumu salīdzinājumā ar iespēju izmantot dažādus finanšu instrumentus vai norobežotas budžeta garantijas, kuras pievēršas ierobežotai risku amplitūdai, jo ir nepieciešama zemāka uzkrājumu likme, taču ir iespējams nodrošināt līdzvērtīgu aizsardzības līmeni;
- vienkāršots un mērķorientēts investīciju atbalsta instrumentu piedāvājums, kas pievēršas galveno ES politikas mērķu sasniegšanai. Šāds piedāvājums arī dotu iespēju apvienot dotācijas un finansējumu no dažādām ES programmām, EIB parastajiem aizdevumiem vai privātā sektora finansējumu;
- spēja piedāvāt nozarei specifiskus instrumentus, lai sniegtu atbalstu saistībā ar konkrētām tirgus nepilnībām (piemēram, *Green Shipping*, enerģētikas demonstrējumu projekti, dabas kapitāls);
- elastības pasākumi, kas ļaus fondam *InvestEU* ātri reaģēt uz pārmaiņām tirgū un laika gaitā mainīgām politikas prioritātēm;

¹⁵ OV L 169, 1.7.2015., 1. lpp.

¹⁶ SWD(2018) 314 final.

- integrēta pārvaldības un īstenošanas struktūra, kas uzlabo iekšējo koordināciju un nostiprina Komisijas pozīciju īstenošanas partneru priekšā. Tā varētu ietaupīt arī pārvaldības izmaksas, izvairīties no dublēšanās un pārklāšanās un uzlabot pamanāmību investoru acīs;
- vienkāršotas ziņošanas, uzraudzības un kontroles prasības. Ņemot vērā vienoto sistēmu, fondam *InvestEU* būs paredzēti integrēti un vienkāršoti uzraudzības un ziņošanas noteikumi;
- labāka papildināmība starp programmām, ko pārvalda centralizēti un dalītas pārvaldības ietvaros. Tas ietver iespēju dalībvalstīm ar fonda *InvestEU* starpniecību novirzīt dalītās pārvaldības piešķirumus (dalībvalsts nodalījumā);
- konsultāciju centra *InvestEU* sasaiste ar fondu *InvestEU*, lai palīdzētu izstrādāt un īstenot tādu projektu plūsmas, kas spēj piesaistīt banku finansējumu.

No fonda *InvestEU* paredzētās intervences spektrs tiks īstenots ar dažādiem produktiem, kuri pievēršas dažādiem riskiem, kam pēc būtības būtu nepieciešamas augstas, vidējas vai zemas uzkrājumu likmes atkarībā no sniegtās garantijas veida un atbalstītajām darbībām. Komisija sniegs norādes un uzraudzīs atšķirīgo produktu izmantojumu un ar tiem saistītos riskus, lai tādējādi pārliecinātos, ka kopējais portfelis ir saderīgs ar uzkrājumu likmi, kas noteikta šajā priekšlikumā.

Regulējuma kontroles padome 2018. gada 27. aprīlī sniedza pozitīvu atzinumu ar atrunām¹⁷. Ietekmes novērtējuma dienestu darba dokumentā¹⁸ risināti izvirzītie jautājumi. Ziņojumā tagad labāk izskaidrota pašreizējā pārklāšanās starp ESIF un centralizēti pārvaldītiem finanšu instrumentiem. Tajā arī skaidrots, kā fonda *InvestEU* ietvaros tiks novērsta iespējamā pārklāšanās. Turklāt ir sniegta sīkāka informācija par ierosinātās pārvaldības struktūras izvēli, kā arī par citu dažādo struktūru lomu. Tas ietver pārvaldības režīma, ko pašreiz izmanto attiecībā uz ESIF un finanšu instrumentiem, salīdzinājumu ar fonda *InvestEU* ietvaros ierosināto režīmu. Ir pievienoti papildu precizējumi par pieņēmumiem saistībā ar paredzamo riska līmeni un uzkrājumu likmi, tostarp papildu paskaidrojumi par riska novērtējuma funkciju pārvaldības struktūrā.

• **Vienkāršošana**

Nepietiekami optimālas investīciju situācijas pašreiz tiek risinātas, izmantojot neviendabīgu un sadrumstalotu ES finanšu instrumentu portfeli un ESIF. Šī situācija ir arī radījusi sarežģījumus finanšu starpniekiem un galasaņēmējiem, kuri saskaras ar atšķirīgiem atbilstības un ziņošanas noteikumiem.

Fonda *InvestEU* mērķis ir vienkāršot ES investīciju atbalstu, izveidojot vienotu sistēmu, kas palīdzētu mazināt sarežģītību. Tā kā vienotais noteikumu kopums paredz mazāk nolīgumu, fonds *InvestEU* vienkāršos galasaņēmēju piekļuvi ES atbalstam, pārvaldību un investīciju atbalsta instrumentu vadību.

Turklāt, tā kā fonds *InvestEU* aptver visas investīciju atbalsta politikas vajadzības, tas ļauj racionalizēt un saskaņot ziņošanas prasības un darbības rādītājus.

• **Pamattiesības**

Šim priekšlikumam nav ietekmes uz pamattiesībām.

¹⁷

<https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/2/2018/EN/SEC-2018-293-1-EN-MAIN-PART-1.PDF>

¹⁸

SWD(2018)314 final.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Saskaņā ar Komisijas paziņojumu “ES budžets — Eiropas atveseļošanas plāna dzinējspēks”¹⁹, tostarp pastiprinātu daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam, budžeta struktūra (saistības faktiskajās cenās), kas paredzēta programmai *InvestEU*, ir 33 524 733 000 EUR, tostarp 724 733 000 EUR projektu izstrādes palīdzībai un citiem papildu pasākumiem. Kopējais uzkrājums būs 33 800 000 000 EUR, no kā 1 000 000 000 EUR sedz ar ieņēmumiem, atmaksājumiem un atgūtajiem līdzekļiem no esošajiem finanšu instrumentiem un ESIF. Ieņēmumi un atgūtie līdzekļi no fonda *InvestEU* arī nodrošina papildu iemaksas uzkrājumam. No iepriekš minētās vispārējās budžeta struktūras 33 000 440 000 EUR tiks darīti pieejami, izmantojot Eiropas Atveseļošanas instrumentu, pamatojoties uz jaunajā lēmumā par pašu resursiem paredzēto pilnvarojumu.

Savienības dalībai iespējamā gaidāmajā EIF kapitāla palielinājumā (vienā vai vairākās kārtās) daudzgadu finanšu shēmā 2021.–2027. gadam būs nepieciešams finansējums līdz 900 000 000 EUR. Tas attiecas uz Savienības daļu kapitāla palielinājuma apmaksātajā daļā. Savienībai būtu jāspēj saglabāt savu kopējo daļu EIF kapitālā, pienācīgi ņemot vērā finansiālās sekas.

Ir iekļauts tiesību akta priekšlikuma finanšu pārskats ar papildu informāciju par budžetu.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzības, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Fonds *InvestEU* (ES garantija) tiks īstenots ar netiešu pārvaldību. Komisija noslēgs nepieciešamos garantijas nolīgumus ar īstenošanas partneriem. Konsultāciju centra *InvestEU* darbību īsteno ar netiešu vai tiešu pārvaldību atkarībā no palīdzības veida. Portāla *InvestEU* darbību galvenokārt īsteno ar tiešu pārvaldību.

Programmas *InvestEU* ietekme tiks novērtēta, veicot izvērtēšanu. Izvērtēšana tiks veikta saskaņā ar Iestāžu 2016. gada 13. aprīļa nolīguma²⁰ 22. un 23. punktu, kurā trīs iestādes ir apstiprinājušas, ka spēkā esošo tiesību aktu un politikas izvērtēšanai būtu jāveido pamats ietekmes novērtējumiem attiecībā uz turpmākās rīcības iespējām. Izvērtēšanā, pamatojoties uz programmas *InvestEU* rādītājiem/mērķrādītājiem, novērtēs programmas *InvestEU* iedarbību uz vietas un veiks detalizētu analīzi par pakāpi, kādā programmu *InvestEU* var uzskatīt par nozīmīgu, iedarbīgu un lietderīgu, vai tā rada pietiekamu ES pievienoto vērtību un vai tā ir saskanīga ar citām ES politikas jomām. Izvērtēšanā tiks ietvertas gūtās mācības, identificējot jebkādas konstatētos trūkumus/problēmas, vai ikviena iespēja darbību vai to rezultātu turpmākai uzlabošanai, kā arī to maksimālai izmantošanai/ietekmei. Rezultātu uzraudzība tiks mērīta atbilstīgi rādītājiem, kas izklāstīti šajā priekšlikumā. Papildus šiem galvenajiem rādītājiem investīciju pamatnostādnes vai garantijas nolīgumos tiks iekļauti detalizētāki rādītāji, pamatojoties uz konkrētiem izmantojamajiem finanšu produktiem. Turklāt konkrētie rādītāji tiks izstrādāti konsultāciju centram *InvestEU* un portālam *InvestEU*.

Atbilstīgi Finanšu regulai no īstenošanas partneriem tiks pieprasīta saskaņota ziņošana.

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

I nodaļa. Vispārīgi noteikumi

¹⁹ COM(2020) 442 final.

²⁰ Iestāžu nolīgums (2016. gada 13. aprīlis) starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par labāku likumdošanas procesu (OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.).

Vispārīgajos noteikumos paredzēti programmas *InvestEU* vispārējie un konkrētie mērķi, kuri pēc tam tiek atspoguļoti politikas logos.

Finansēšanas un investīciju darbības, kas ar ES garantiju atbalstāmas fonda *InvestEU* ietvaros, sniedz ieguldījumu: i) Savienības konkurētspējā, tostarp pētniecībā, inovācijā un digitalizācijā; ii) izaugsmē un nodarbinātībā Savienības ekonomikā, tās ilgtspējā un vides un klimata dimensijā, kas palīdz sasniegt ilgtspējīgas attīstības un Parīzes klimata nolīguma mērķus un radīt kvalitatīvas darbvietas; iii) sociālajā noturībā un iekļautībā un novatoriskumā Savienībā; iv) zinātnes un tehnoloģiju attīstības, kultūras, izglītības un apmācības veicināšanā; v) Savienības kapitāla tirgu integrācijā un vienotā tirgus stiprināšanā, tostarp izmantojot risinājumus Savienības kapitāla tirgu sadrumstalotības novēršanai, Savienības uzņēmumu finansējuma avotu dažādošanai un ilgtspējīga finansējuma veicināšanai. vi) ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas veicināšanā, sniedzot ieguldījumu asimetriskas atveseļošanas pēc krīzes novēršanā; vai vii) Savienības ekonomikas atveseļošanā pēc krīzes, ko izraisījusi Covid-19 pandēmija, nosargājot un stiprinot tās stratēģiskās vērtības ķēdes un saglabājot un pastiprinot Savienībai stratēģiski svarīgas darbības saistībā ar kritisko infrastruktūru, tehnoloģijām un izejresursiem, kas nepieciešami uzņēmumiem un patērētājiem.

ES garantijas ierosinātais lielums ir 75 153 850 000 EUR, un uzkrājumam nepieciešamā uzkrājuma likme 45 %, proti, 33 800 000 000 EUR (abas summas faktiskajās cenās). ES garantijas indikatīvs sadalījums pa politikas logiem ir izklāstīts I pielikumā. Tomēr stratēģisko Eiropas investīciju logam ir paredzēts īpašs ES garantijas piešķirums līdz 31 153 850 000 EUR. Uzkrājuma lielums ir balstīts uz paredzēto finanšu produktu veidu un portfeļu riska pakāpi, ņemot vērā pieredzi saistībā ar ESIF un iepriekšējiem finanšu instrumentiem.

Konsultāciju centram *InvestEU*, portālam *InvestEU* un papildu pasākumiem ierosinātais finansējums ir 724 733 000 EUR (faktiskajās cenās). Finansējuma lielums ir proporcionāls ES garantijas apjomam, lai atvieglotu pieejamā finansējuma raitu izmantošanu, sniedzot pienācīgu konsultatīvu atbalstu citu starpā projektu virzītājiem.

Ir arī paredzēts, ka trešās valstis, nodrošinot to pilnīgu līdzdalību skaidrā naudā, varētu piedalīties finanšu produktos fonda *InvestEU* politikas logos, izņemot stratēģisko Eiropas investīciju logā. Šāda iespēja ir paredzēta jo īpaši, lai pamatotos gadījumos ļautu turpināt pašreizējos pasākumus citu starpā pētniecības jomā, vai lai paredzētu atbalsta iespējas saistībā ar pievienošanās procesu. Arī dalībvalstis, kas vēlas izmantot daļu no saviem dalītās pārvaldības līdzekļiem, izmantojot fondu *InvestEU*, var veikt iemaksas. Šīs summas ir papildus ES garantijai 75 153 850 000 EUR apmērā (faktiskajās cenās).

II nodaļa. Fonds *InvestEU*

Šajā nodaļā ir izklāstīti pieci fonda *InvestEU* politikas logi: i) ilgtspējīga infrastruktūra; ii) pētniecība, inovācija un digitalizācija; iii) MVU; iv) sociālās investīcijas un prasmes; v) stratēģiskās Eiropas investīcijas; nodaļā sniegts to tvēruma sīks apraksts.

Tajā ir arī definēti divi ES garantijas nodaļējumi: i) ES nodaļējums; un ii) dalībvalsts nodaļējums, kurā būs pa vienam apakšnodaļējumam katrai dalībvalstij, kas nolemj daļu no saviem dalītās pārvaldības līdzekļiem iemaksāt fondā *InvestEU*.

Konkrētie noteikumi, kas saistīti ar dalībvalsts nodaļējumu, paredz iemaksu nolīgumu starp Komisiju un attiecīgo dalībvalsti un definē iemaksas galvenos elementus, piemēram, lielumu, uzkrājuma likmi un iespējamās saistības. Kopīgo noteikumu regula un citi attiecīgie juridiskie instrumenti ietvers vajadzīgos noteikumus. Pēc tam, kad būs noticis pārvedums uz fondu *InvestEU*, dalībvalsts nodaļējuma īstenošana notiks saskaņā ar fonda *InvestEU* noteikumiem.

Komisija izvēlas īstenošanas partneri, pamatojoties uz dalībvalsts priekšlikumu, un ar attiecīgo dalībvalsti paraksta garantijas nolīgumu.

Komisijas priekšlikumā 2021.–2027. gada DFS ir noteikts daudz vērienīgāks mērķis attiecībā uz klimata politikas integrēšanu visās ES programmās, klimata mērķu sasniegšanai kopumā paredzot atvēlēt 25 % no ES izdevumiem. Programmas *InvestEU* ieguldījumam šā vispārējā mērķa sasniegšanā tiks sekots, izmantojot ES klimata marķiera sistēmu. Attiecībā uz investīcijām, kas atbilst Savienības mērķiem klimata un vides jomā ilgtspējīgas infrastruktūras logā, ir noteikts atsevišķs vērienīgs vismaz 60 % mērķis. Komisija katru gadu sniegs informāciju gada budžeta projekta kontekstā.

Lai atbalstītu programmas *InvestEU* potenciāla pilnīgu izmantošanu klimata mērķu sasniegšanā, Komisija centīsies noteikt attiecīgās darbības visā programmas *InvestEU* sagatavošanas, īstenošanas, pārskatīšanas un novērtēšanas procesā.

III nodaļa. Komisijas un Eiropas Investīciju bankas grupas partnerība

Ir izveidota partnerība starp Komisiju un Eiropas Investīciju bankas grupu. Papildus 75 % ES garantijas īstenošanai tā sedz konkrētus konsultatīvus uzdevumus attiecībā uz garantijas nolīgumu aspektiem, kas saistīti ar banku darbību, īpaši attiecībā uz finanšu risku un portfeļa riska pārvaldību. Eiropas Investīciju bankas grupai būs arī centrāla nozīme konsultatīva atbalsta īstenošanā konsultāciju centra *InvestEU* ietvaros. Turklāt tā konsultēs Komisiju un veiks darbības uzdevumus saistībā ar centru.

Eiropas Investīciju bankas grupa veic visus vajadzīgos pasākumus un piesardzības pasākumus, lai izvairītos no interešu konfliktiem ar citiem īstenošanas partneriem saistībā ar uzdevumiem, ko saskaņā ar partnerību tā veic Komisijai.

IV nodaļa. ES garantija

Šajā nodaļā ir izklāstīti noteikumi par ES garantiju un tās izmantošanu. Tie ietver ES garantijas neatsaucamo un pieprasījuma raksturu, investīciju periodu, prasības attiecībā uz atbalsttiesīgo finansējumu un investīciju darbībām un finansējuma atbalsttiesīgiem veidiem. II pielikumā ir sīkāk izklāstītas nozares, kas ir atbalsttiesīgas finansējuma saņemšanai un investīciju darbībām.

Turklāt šajā nodaļā ir paredzētas prasības attiecībā uz īstenošanas partneriem, kuriem cita starpā ir jāiztur pīlāru novērtējums atbilstīgi Finanšu regulai, un attiecībā uz garantijas nolīgumiem starp Komisiju un īstenošanas partneriem. Šajā nodaļā ir iekļautas arī prasības attiecībā uz ES garantijas atlīdzību un nosacījumiem atlīdzības samazināšanai pienācīgi pamatotos gadījumos.

Izvēloties īstenošanas partnerus, Komisija ņems vērā to spēju izpildīt fonda *InvestEU* mērķus un nodrošināt pašu resursus, piesaistīt privātā sektora investorus, nodrošināt atbilstošu ģeogrāfisko un nozaru aptvērumu un sniegt ieguldījumu jaunos risinājumos, ar ko novērst tirgus nepilnības un nepietiekami optimālas investīciju situācijas. Ņemot vērā tās Līgumos paredzētos uzdevumus, spēju darboties visās dalībvalstīs un iegūto pieredzi saistībā ar pašreizējiem finanšu instrumentiem un ESIF, Eiropas Investīciju bankas grupai vajadzētu arī turpmāk būt privilēģētam īstenošanas partnerim ES nodalījumā. Tā īstenos 75 % ES garantijas. Par īstenošanas partneriem var kļūt arī valsts attīstību veicinošas bankas vai iestādes. Turklāt citas starptautiskās finanšu iestādes varēs piedalīties kā īstenošanas partneri, īpaši gadījumos, kad tām ir salīdzinošas priekšrocības īpašu zināšanu un pieredzes ziņā konkrētās dalībvalstīs. Vajadzētu būt arī iespējai citiem subjektiem, kas atbilst Finanšu regulā izklāstītajiem kritērijiem, darboties kā īstenošanas partneriem.

Tajā arī sīki izklāstīts ES garantijas segums, ņemot vērā finansējuma dažādos veidus, ko var sniegt saskaņā ar to.

V nodaļa. Pārvaldība

Fondam *InvestEU* būs konsultatīvā padome, kuras sastāvā būs: i) īstenošanas partneru pārstāvji; ii) dalībvalstu pārstāvji; iii) Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas iecelts eksperts; un iv) Reģionu komitejas iecelts eksperts. Tās uzdevumi ir konsultēt Komisiju un valdi par fonda *InvestEU* ietvaros īstenojamo finanšu produktu izstrādi un par tirgus norisēm, tirgus nepilnībām un nepietiekami optimālām investīciju situācijām, kā arī par tirgus apstākļiem. Tā arī veic viedokļu apmaiņu par tirgus norisēm un dalās ar paraugpraksi.

Tiek izveidota valde, kuras uzdevums ir noteikt stratēģiskās un darbības pamatnostādnes, pieņemot riska metodikas satvaru un pārraudzīt *InvestEU* īstenošanu un ar kuru jāapspriežas par to kandidātu sarakstu, kuri var kļūt par Investīciju komitejas locekļiem, pieņemot Investīciju komitejas sekretariāta reglamentu un noteikumus, kas piemērojami darbībām ar investīciju platformām.

Valdē ir četri Komisijas pārstāvji, trīs Eiropas Investīciju bankas grupas pārstāvji un divi citu īstenošanas partneru pārstāvji. Turklāt Eiropas Parlaments ieceļ ekspertu par loekli bez balsstiesībām. Priekšsēdētājs ir Komisijas pārstāvis.

Komisija pirms priekšlikuma iesniegšanas Investīciju komitejai veic ierosināto finansēšanas vai investīciju darbību politikas pārbaudi, lai pārlicinātos, ka tās atbilst ES tiesību aktiem. Attiecībā uz Eiropas Investīciju banku tiek ierosināts, ka tās priekšlikumiem neveic politikas pārbaudi, jo tos iesniedz Komisijai saskaņā ar 5. protokola 19. pantā paredzēto procedūru. Tikai tad, ja Komisija šajā sakarā sniedz nelabvēlīgu atzinumu, finansēšanas vai investīciju darbība ir izslēgta no ES garantijas seguma.

Investīciju komiteja apstiprina ES garantijas izmantošanu finansēšanas un investīciju darbībām. Tās locekļi būs neatkarīgi eksperti ar zināšanām attiecīgajās nozarēs. Komitejas sanāksmes notiks četros dažādos sastāvos, kas atbilst politikas loģiem. Katrā sastāvā ir seši locekļi, no kuriem četri ir pastāvīgi locekļi, kuri piedalās visos sastāvos. Pārējos divus locekļus izvēlas, lai precīzāk ņemtu vērā konkrētā politikas loga aptvertās jomas.

Lai palīdzētu Investīciju komitejai, tiek izveidots neatkarīgs sekretariāts. Sekretariāts administratīvi atradīsies Komisijā, bet tas ir pakļauts Investīciju komitejas priekšsēdētājam.

Investīciju komiteja arī rūpēsies par ES garantijas piešķiršanu darbībām saskaņā ar ESIF regulu²¹.

Attiecībā uz visām finansēšanas un investīciju darbībām ir vajadzīgs rezultātu pārskats, kas iesniedzams Investīciju komitejai. Tas nodrošinās garantijas pieprasījumu neatkarīgu, pārredzamu un saskaņotu novērtēšanu. Tajā ietver sīku informāciju par attiecīgo finansēšanas vai investīciju darbību, cita starpā par darbības ieguldījumu Savienības politikas mērķu sasniegšanā un papildināmību, tirgus nepilnības vai nepietiekami optimālas investīciju situācijas, investīciju ietekmes un finanšu profila aprakstu.

VI nodaļa. Konsultāciju centrs *InvestEU*

²¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2015/1017 (2015. gada 25. jūnijs) par Eiropas Stratēģisko investīciju fondu, Eiropas Investīciju konsultāciju centru un Eiropas Investīciju projektu portālu, ar ko groza Regulas (ES) Nr. 1291/2013 un (ES) Nr. 1316/2013 — Eiropas Stratēģisko investīciju fonds (OV L 169, 1.7.2015., 1. lpp.).

Konsultāciju centrs *InvestEU* sniegs konsultatīvu atbalstu, lai identificētu, sagatavotu, izstrādātu, strukturētu, veiktu iepirkumu un īstenotu projektus, tostarp saistībā ar spēju veidošanu. Tas būs pieejams publiskiem un privātiem projektu virzītājiem, kā arī finanšu un citiem starpniekiem.

VII nodaļa. Portāls *InvestEU*

Portāls *InvestEU* tiks izveidots, pamatojoties uz pieredzi, kas gūta ar projektu portālu Investīciju plānā Eiropai. Komisija veiks sistemātiskas pārbaudes par projektu saskanību ar Savienības tiesību aktiem un politiku. Turklāt īstenošanas partneriem ir pienākums apsvērt, vai šie projekti atbilst saskanības prasībām, kas ietilpst to darbības jomā. Portāla *InvestEU* mērķis ir nodrošināt pamanāmību tiem investējamajiem projektiem Eiropas Savienībā, kuru ietvaros tiek meklēts finansējums. Tomēr projekts nav jāizvieto portālā, lai tas saņemtu ES finansējumu. Tāpat iesniegšana portālā nenožīmē, ka projektam galu galā tiks piešķirta ES garantija.

VIII nodaļa. Pārskatatbildība, uzraudzība un ziņošana, novērtēšana un kontrole

Valdes priekšsēdētāju var lūgt ziņot Eiropas Parlamentam vai Padomei vai mutiski vai rakstiski atbildēt uz šo iestāžu uzdotajiem jautājumiem.

Šajā nodaļā paredzēta regulāra uzraudzība un ziņošana, vienlaikus III pielikumā nosakot rādītājus, pret kuriem darbība tiks mērīta. Turklāt tajā ir ietverti noteikumi par revīziju un OLAF tiesībām attiecībā uz finansēšanas un investīciju darbībām trešās valstīs.

Tiek ierosināts, ka ES garantijas izmantošanu novērtēs, izmantojot starpposma un nobeiguma novērtējumu saskaņā ar Finanšu regulas prasībām. Starpposma novērtējumā būs jāņem vērā dažas konkrētas regulas iezīmes, piemēram, kārtība, kādā darbojas Komisijas un Eiropas Investīciju bankas grupas partnerība, ES garantijas sadalījums starp Eiropas Investīciju bankas grupu un citiem īstenošanas partneriem, konsultāciju centra *InvestEU* īstenošana.

IX nodaļa. Pārredzamība un pamanāmība

Šie noteikumi ir iekļauti, lai nodrošinātu pienācīgu pārredzamību un pamanāmību attiecīgi galasaņēmēju vidū un sabiedrībā kopumā.

X nodaļa. Pārejas un nobeiguma noteikumi

Šī pēdējā nodaļa ietver noteikumus attiecībā uz ieņēmumu, atmaksājumu un no iepriekšējām programmām atgūto līdzekļu izmantošanu. IV pielikumā ir saraksts ar šīm programmām (papildus ESIF). Šajā nodaļā arī izklāstīta deleģēto aktu procedūra.

Paredzēts, ka regulu piemēros no 2021. gada 1. janvāra.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,**ar ko izveido programmu *InvestEU***

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 173. pantu un 175. panta trešo daļu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu²²,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu²³,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Covid-19 pandēmija ir liels satricinājums pasaules un Savienības ekonomikai. Nepieciešamo ierobežošanas pasākumu dēļ ekonomiskā aktivitāte Eiropas Savienībā ievērojami samazinājusies. Paredzams, ka ES IKP 2020. gadā saruks par aptuveni 7,5 %, daudz vairāk nekā finanšu krīzes laikā 2009. gadā. Pandēmijas uzliesmojums ir parādījis globālo piegādes ķēžu savstarpējo saistību un atklājis dažas neaizsargātības, piemēram, stratēģisko nozaru pārmērīgu paļaušanos uz nediversificētiem ārējās piegādes avotiem. Šādas neaizsargātības ir jānovērš, lai uzlabotu Savienības reaģēšanu ārkārtas situācijās, kā arī visas ekonomikas noturību, vienlaikus saglabājot tās atvērtību konkurencei un tirdzniecībai saskaņā ar tās noteikumiem. Paredzams, ka investīciju aktivitāte būs ievērojami samazinājusies. Pat pirms pandēmijas, lai gan Savienībā bija novērojama investīciju attiecības pret IKP atveseļošana, tā joprojām nebija tik liela, kā varētu gaidīt spēcīgas atveseļošanas laikā, un nebija pietiekama, lai kompensētu nepietiekamo investīciju gadus pēc 2009. gada krīzes. Vēl svarīgāk ir tas, ka pašreizējais investīciju līmenis un prognozes neaptver Savienības vajadzības pēc strukturālām investīcijām, kas nepieciešamas, lai atjaunotu ilgtermiņa izaugsmi un uzturētu to, ņemot vērā tehnoloģiskās pārmaiņas un globālo konkurētspēju, tostarp attiecībā uz inovāciju, prasmēm, infrastruktūru, maziem un vidējiem uzņēmumiem ("MVU"), un vajadzību risināt sabiedriskas nozīmes uzdevumus, piemēram, ilgtspējas vai iedzīvotāju novecošanas jomā. Tādējādi, lai sasniegtu Savienības politikas mērķus un atbalstītu ātru, iekļaujošu un veselīgu ekonomikas atveseļošanu, ir nepieciešams atbalsts, lai novērstu tirgus nepilnības un nepietiekami optimālas investīciju situācijas un mazinātu investīciju nepietiekamību mērķa nozarēs.
- (2) Novērtējumos ir uzsvērts, ka 2014.–2020. gada daudzgadu finanšu shēmas ietvaros īstenoto finanšu instrumentu dažādība ir radījusi zināmu pārklāšanos to tvērumā. Šī

²² OV C [...], [...], [...]. lpp.

²³ OV C [...], [...], [...]. lpp.

dažādība ir arī radījusi sarežģījumus starpniekiem un galasaņēmējiem, kuri saskārušies ar atšķirīgiem atbalsttiesīguma un ziņošanas noteikumiem. Saderīgu noteikumu trūkuma rezultātā ir bijis arī grūtāk kombinēt vairākus Savienības fondus, lai gan šādas kombinācijas būtu bijušas izdevīgas, lai atbalstītu projektus, kam bija nepieciešams dažāda veida finansējums. Tāpēc būtu jāizveido vienots fonds — fonds *InvestEU* —, kas balstīts uz Investīciju plānā Eiropai izveidotā Eiropas Stratēģisko investīciju fonda (ESIF) pieredzi, lai panāktu efektīvāku darbības atbalstu galasaņēmējiem, integrējot un vienkāršojot finansējumu, ko piedāvā vienotajā budžeta garantijas shēmā, tādējādi uzlabojot Savienības atbalsta ietekmi un vienlaikus samazinot Savienības izmaksas, kas sedzamas no budžeta.

- (3) Lai pabeigtu vienotā tirgus izveidi un stimulētu ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi un nodarbinātību, pēdējo gadu laikā Savienība ir pieņēmusi vērienīgas stratēģijas, piemēram, šādas: “Eiropa 2020 — stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei” (2010. gada 3. marts), “Rīcības plāns kapitāla tirgu savienības izveidei” (2015. gada 30. septembris), “jauna Eiropas darba kārtība kultūrai” (2018. gada 22. maijs), “Tīru enerģiju ikvienam Eiropā” (2016. gada 30. novembris), “Noslēgt aprites loku — ES rīcības plāns pārejai uz aprites ekonomiku” (2015. gada 2. decembris), “Eiropas mazemisiju mobilitātes stratēģija” (2016. gada 20. jūlijs), “Eiropas Aizsardzības rīcības plāns” (2016. gada 30. novembris), “Eiropas Aizsardzības fonda izveide” (2017. gada 7. jūnijs), “Kosmosa stratēģija Eiropai” (2016. gada 26. oktobris), “Iestāžu kopīgā proklamācija par Eiropas sociālo tiesību pīlāru ” (2017. gada 13. decembris), “Eiropas zaļais kurss” (2019. gada 11. decembris), “Eiropas zaļā kursa investīciju plāns” (2020. gada 14. janvāris), “Spēcīga sociālā Eiropa taisnīgai pārejai” (2020. gada 14. janvāris), “Eiropas digitālās nākotnes veidošanas stratēģija”, “Datu stratēģija” un paziņojums par mākslīgo intelektu (2020. gada 19. februāris), “Jauna Eiropas industriālā stratēģija” (2020. gada 10. marts) un “MVU stratēģija ilgtspējīgai un digitālai Eiropai” (2020. gada 10. marts). Fondam *InvestEU* būtu jāizmanto un jāpastiprina sinerģija starp minētajām savstarpēji pastiprinošajām stratēģijām, sniedzot atbalstu investīcijām un piekļuvi finansējumam.
- (4) Savienības līmenī Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgads ir satvars valsts reformu prioritāšu apzināšanai un to īstenošanas uzraudzībai. Dalībvalstis, attiecīgā gadījumā sadarbojoties ar vietējām un reģionālajām iestādēm, izstrādā savas valsts daudzgadu investīciju stratēģijas minēto reformu prioritāšu atbalstam. Minētās stratēģijas būtu jāiesniedz kopā ar ikgadējām valsts reformu programmām, lai ieziņētu un koordinētu prioritāros investīciju projektus, kas atbalstāmi ar valsts finansējumu, Savienības finansējumu vai abiem finansējuma veidiem. Šajās stratēģijās būtu jānodrošina, lai Savienības finansējumu izmantotu saskaņoti un lai maksimāli palielinātu pievienoto vērtību finansiālajam atbalstam, ko saņemtu jo īpaši no Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem, Atveseļošanas un noturības mehānisma un programmas *InvestEU*.
- (5) Fondam *InvestEU* būtu jāveicina Savienības konkurētspējas un sociālekonomiskās konverģences uzlabošana, tostarp inovācijas un digitalizācijas jomās, resursu efektīva izmantošana saskaņā ar aprites ekonomikas principiem, Savienības ekonomikas izaugsmes ilgtspēja un iekļautība un Savienības kapitāla tirgu sociālā noturība un integrācija, tostarp izmantojot risinājumus Savienības kapitāla tirgu sadrumstalotības novēršanai un Savienības uzņēmumu finansējuma avotu dažādošanai. Tālab fondam *InvestEU* būtu jāatbalsta projekti, kuri ir tehniski un ekonomiski dzīvotspējīgi, nodrošinot sistēmu tādu parāda, riska dalīšanas un pašu kapitāla instrumentu izmantošanai, kurus attiecīgi atbalsta ar Savienības budžeta garantiju un īstenošanas

partneru finansiālajiem ieguldījumiem. Fondam *InvestEU* vajadzētu būt balstītam pieprasījumā un vienlaikus tam vajadzētu koncentrēties uz stratēģisku ilgtermiņa ieguvumu nodrošināšanu galvenajās Savienības politikas jomās, kuras citādi netiktu finansētas vai tiktu finansētas nepietiekami, un tādējādi veicināt Savienības politikas mērķu sasniegšanu. Atbalstam no fonda *InvestEU* būtu jāaptver dažādas nozares un reģioni, bet būtu jāizvairās no pārmērīgas nozaru vai ģeogrāfiskās koncentrācijas, un būtu jāatvieglo piekļuve projektiem, ko veido partnervienības vairākos ES reģionos.

- (6) Kultūras un radošās nozares ir svarīgas un strauji augošas nozares Savienībā, kuras rada gan ekonomisko, gan kultūras vērtību no intelektuālā īpašuma un individuālā radošuma. Tomēr Covid-19 krīzes laikā ieviestajiem sociālo kontaktu ierobežojumiem bija ļoti negatīva ekonomiskā ietekme uz šīm nozarēm. Turklāt minēto nozaru aktīvu nemateriālais raksturs ierobežo šo nozaru MVU un organizāciju piekļuvi privātam finansējumam, kas ir būtisks, lai varētu veikt investīcijas, izvērsties un konkurēt starptautiskā līmenī. Tāpēc programmai *InvestEU* vajadzētu arī turpmāk atvieglot kultūras un radošo nozaru MVU un organizāciju piekļuvi finansējumam. Kultūras un radošās nozares, audiovizuālā nozare un plašsaziņas līdzekļu nozare ir būtiskas mūsu kultūras daudzveidībai un demokrātijai digitālajā laikmetā un ir mūsu suverenitātes un autonomijas neatņemama daļa, un stratēģiskās investīcijas audiovizuālajā un plašsaziņas līdzekļu saturā un tehnoloģijā noteiks ilgtermiņa spēju radīt un izplatīt saturu plašai auditorijai pāri valstu robežām.
- (7) Lai veicinātu ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi, investīcijas un nodarbinātību un tādējādi sniegtu ieguldījumu uzlabotā labklājībā, taisnīgākā ienākumu sadalē un lielākā ekonomiskajā, sociālajā un teritoriālajā kohēzijā Savienībā, fondam *InvestEU* būtu jāatbalsta investīcijas materiālos un nemateriālos aktīvos, tostarp kultūras mantojumā. Fonda *InvestEU* finansētiem projektiem būtu jāatbilst Savienības vides un sociālajiem standartiem, tostarp darba tiesību standartiem. Ar fonda *InvestEU* starpniecību veiktajām intervencēm būtu jāpapildina ar dotācijām sniegtais Savienības atbalsts.
- (8) Savienība atbalstīja mērķus, kas tika izvirzīti Apvienoto Nāciju Organizācijas Ilgtspējīgas attīstības programmā 2030. gadam ("Programma 2030. gadam"), tās ilgtspējīgas attīstības mērķos un Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām ietvaros pieņemtajā Parīzes nolīgumā²⁴ ("Parīzes nolīgums par klimata pārmaiņām"), kā arī Sendai ietvarprogrammā katastrofu riska mazināšanai 2015.–2030. gadam. Lai izpildītu minētos mērķus, tostarp tos, kas izklāstīti Savienības vides politikas nostādnēs, ir būtiski jāpastiprina centieni īstenot ilgtspējīgu attīstību. Tāpēc ilgtspējīgas attīstības principiem vajadzētu būt īpaši izceltiem, izstrādājot fondu *InvestEU*.
- (9) Programmai *InvestEU* būtu jāpalīdz Savienībā izveidot ilgtspējīgu finanšu sistēmu, kura atbalsta privātā kapitāla pārorientēšanu uz ilgtspējīgām investīcijām saskaņā ar mērķiem, kas izklāstīti Komisijas 2018. gada 8. marta paziņojumā "Rīcības plāns: ilgtspējīgas izaugsmes finansēšana" un Komisijas 2020. gada 14. janvāra paziņojumā par Eiropas zaļā kursa investīciju plānu.
- (10) Atspoguļojot to, cik svarīgi ir cīnīties pret klimata pārmaiņām saskaņā ar Savienības apņemšanos īstenot Parīzes nolīgumu par klimata pārmaiņām un ilgtspējīgas attīstības mērķus, programma *InvestEU* palīdzēs integrēt rīcību klimata jomā un sasniegt

²⁴ OV L 282, 19.10.2016., 4. lpp.

vispārējo mērķi — 25 % Savienības budžeta izdevumu veltīt klimata mērķu sasniegšanai. Ir paredzams, ka darbības saskaņā ar programmu *InvestEU* segs izmaksas 30 % apmērā no programmas *InvestEU* kopējā finansējuma klimata jomas mērķu īstenošanai. Attiecīgās darbības tiks apzinātas, sagatavojot un īstenojot programmu *InvestEU*, un atkārtoti izvērtētas saistībā ar attiecīgajiem izvērtēšanas un pārskatīšanas procesiem.

- (11) Fonda *InvestEU* ieguldījumam klimata mērķu sasniegšanā tiks sekots, izmantojot ES klimata marķiera sistēmu, ko Komisija izstrādās sadarbībā ar potenciālajiem īstenošanas partneriem, atbilstoši izmantojot kritērijus, kas paredzēti [regulā par regulējuma izveidi ilgtspējīgu ieguldījumu veicināšanai²⁵], lai noteiktu, vai saimnieciskā darbība ir vides ziņā ilgtspējīga. Programmai *InvestEU* būtu jāveicina arī ilgtspējīgas attīstības mērķu citu dimensiju īstenošana.
- (12) Saskaņā ar Pasaules Ekonomikas foruma 2018. gadā izdoto ziņojumu par globālajiem riskiem puse no desmit visbūtiskākajiem riskiem, kas apdraud pasaules ekonomiku, ir saistīti ar vidi. Šādi riski ietver gaisa, augsnes, iekšzemes ūdeņu un okeānu piesārņojumu, ekstrēmus laikapstākļu notikumus, bioloģiskās daudzveidības zudumu un klimata pārmaiņu seku nesekmīgu mazināšanu un pielāgošanos tām. Vides aizsardzības principi ir stingri iestrādāti Līgumos un daudzās Savienības politikas nostādnēs. Tādējādi vides aizsardzības mērķu integrēšana būtu jāveicina ar fondu *InvestEU* saistītās darbībās. Vides aizsardzība un saistīto risku novēršana un pārvaldība būtu jāiekļauj investīciju sagatavošanā un īstenošanā. Savienībai arī būtu jāseko līdzi tās izdevumiem, kas saistīti ar bioloģisko daudzveidību un gaisa piesārņojuma kontroli, lai izpildītu ziņošanas pienākumus saskaņā ar Konvenciju par bioloģisko daudzveidību²⁶ un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2016/2284²⁷. Tāpēc investīcijām, kuras piešķirtas vides ilgtspējas mērķu sasniegšanai, būtu jāseko līdzi, izmantojot kopīgu metodiku, kas ir saskanīga ar metodiku, kura izstrādāta atbilstīgi citām Savienības programmām, ko piemēro klimata, bioloģiskās daudzveidības un gaisa piesārņojuma pārvaldībai, lai būtu iespējams atsevišķi un kopīgi izvērtēt investīciju ietekmi uz galvenajiem dabas kapitāla, tostarp gaisa, ūdens, zemes un bioloģiskās daudzveidības, elementiem.
- (13) Investīciju projekti, kas saņem ievērojamu Savienības atbalstu, īpaši infrastruktūras jomā, īstenošanas partnerim būtu jāizvērtē, lai noteiktu, vai tiem ir ietekme uz vidi, klimatu vai sociālo jomu. Uz investīciju projektiem, kuriem ir šāda ietekme, būtu jāattiecinā ilgtspējas pārbaude saskaņā ar norādēm, kas Komisijai būtu jāizstrādā ciešā sadarbībā ar potenciālajiem īstenošanas partneriem programmas *InvestEU* ietvaros. Šajās norādēs būtu atbilstoši jāizmanto kritēriji, kas noteikti [regulā par regulējuma izveidi ilgtspējīgu ieguldījumu veicināšanai], lai noteiktu, vai saimnieciskā darbība ir vides ziņā ilgtspējīga un atbilst norādēm, kas izstrādātas citām Savienības programmām. Saskaņā ar proporcionalitātes principu šādās norādēs būtu jāiekļauj atbilstīgi noteikumi, lai izvairītos no nepamatota administratīvā sloga, un no ilgtspējas pārbaudes būtu jāizslēdz projekti, kas ir mazāki par konkrētu lielumu, kurš nosakāms norādēs. Ja īstenošanas partneris secina, ka ilgtspējas pārbaude nav jāveic, tam būtu jāsniedz pamatojums Investīciju komitejai, kas izveidota fonda *InvestEU* vajadzībām.

²⁵ COM(2018) 353.

²⁶ OV L 309, 13.12.1993., 3. lpp.

²⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/2284 (2016. gada 14. decembris) par dažu gaisu piesārņojošo vielu valstu emisiju samazināšanu un ar ko groza Direktīvu 2003/35/EK un atceļ Direktīvu 2001/81/EK (OV L 344, 17.12.2016., 1. lpp.).

Darbībām, kas nav saderīgas ar klimata mērķu sasniegšanu, nevajadzētu būt atbalsttiesīgām saskaņā ar šo regulu.

- (14) Zems infrastruktūras investīciju līmenis Savienībā finanšu krīzes laikā un atkal Covid-19 krīzes laikā mazināja Savienības spēju veicināt ilgtspējīgu izaugsmi, konkurētspēju un konvergenci. Tas arī rada nelīdzsvarotības konsolidācijas risku un ietekmē reģionu attīstību ilgtermiņā. Ievērojamām investīcijām Savienības infrastruktūrā, īpaši starpsavienojumos un energoefektivitātē un Eiropas vienotas transporta telpas izveidē, ir būtiska nozīme, lai sasniegtu Savienības ilgtspējas mērķus, tostarp izpildītu Savienības saistības attiecībā uz ilgtspējīgas attīstības mērķiem un sasniegtu 2030. gada mērķus enerģētikas un klimata jomā. Tādēļ atbalstam no fonda *InvestEU* vajadzētu būt vērstam uz investīcijām transporta, enerģētikas, tostarp energoefektivitātes un atjaunojamo energoresursu un citu drošas un ilgtspējīgas mazemisijas enerģijas avotu, vides infrastruktūras, ar rīcību klimata jomā saistītas infrastruktūras, jūrlietu infrastruktūras un digitālās infrastruktūras jomā. Programmā *InvestEU* prioritāte būtu jāpiešķir jomām, kurās ir nepietiekamas investīcijas un kurās ir nepieciešamas papildu investīcijas. Lai maksimāli palielinātu Savienības finansiālā atbalsta ietekmi un pievienoto vērtību, ir lietderīgi veicināt racionalizētu investēšanas procesu, kas nodrošina projektu plūsmas pamanāmību un maksimāli palielina attiecīgo Savienības programmu sinerģijas tādās jomās kā transports, enerģētika un digitalizācija. Paturot prātā drošuma un drošības apdraudējumus, investīciju projektiem, kas saņem Savienības atbalstu, būtu jāietver infrastruktūras noturības pasākumi, tostarp infrastruktūras uzturēšana un drošība, un tajos būtu jāņem vērā principi, kas attiecas uz iedzīvotāju aizsardzību sabiedriskās vietās. Tam būtu jāpapildina centieni, ko veic citi Savienības fondi, kuri sniedz atbalstu drošības komponentiem investīcijām sabiedriskās vietās, transportā, enerģētikā un citā kritiskā infrastruktūrā, piemēram, Eiropas Reģionālās attīstības fonds.
- (15) Programmai *InvestEU* attiecīgā gadījumā vajadzētu palīdzēt sasniegt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2018/2001²⁸ un Pārvaldības regulas²⁹ mērķus, kā arī veicināt energoefektivitāti lēmumos par investīcijām.
- (16) Patiesa multimodalitāte ir iespēja radīt efektīvu un videi draudzīgu transporta tīklu, kas izmanto maksimālo potenciālu, ko sniedz visi transporta veidi, un veido starp tiem sinerģiju. Programmai *InvestEU* vajadzētu atbalstīt investīcijas multimodāla transporta mezglos, kuri — neraugoties uz savu nozīmīgo ekonomisko potenciālu un uzņēmējdarbības pamatojumu — rada nozīmīgu risku privātiem investoriem. Programmai *InvestEU* arī vajadzētu veicināt intelektisku transporta sistēmu (ITS) izstrādi un ieviešanu. Programmai *InvestEU* vajadzētu palīdzēt pastiprināt centienus izstrādāt un izmantot tehnoloģijas, ar ko atbalsta transportlīdzekļu un ceļu infrastruktūras drošības uzlabojumus.

²⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu (OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp.).

²⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1999 (2018. gada 11. decembris) par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 663/2009 un (EK) Nr. 715/2009, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/22/EK, 98/70/EK, 2009/31/EK, 2009/73/EK, 2010/31/ES, 2012/27/ES un 2013/30/ES, Padomes Direktīvas 2009/119/EK un (ES) 2015/652 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 525/2013 (OV L 328, 21.12.2018., 1. lpp.).

- (17) Programmai *InvestEU* būtu jāsniedz ieguldījums Savienības politikā attiecībā uz jūrām un okeāniem, attīstot projektus un uzņēmumus zilās ekonomikas jomā un izstrādājot ilgtspējīgas zilās ekonomikas finanšu principus. Tas var ietvert intervenci jūrniecības uzņēmējdarbības un jūrniecības nozares, inovatīvas un konkurētspējīgas jūrniecības nozares, kā arī atjaunojamo jūras energoresursu enerģijas un aprites ekonomikas jomā.
- (18) Lai gan pirms Covid-19 krīzes kopējais investīciju līmenis Savienībā palielinājās, investīcijas augstāka riska darbībās, piemēram, pētniecībā un inovācijā, joprojām bija nepietiekamas, un tagad ir sagaidāms, ka krīze tās būs būtiski skārusi. Tā rezultātā nepietiekamās investīcijas pētniecībā un inovācijā kaitē Savienības rūpniecības un ekonomikas konkurētspējai un tās iedzīvotāju dzīves kvalitātei. Fondam *InvestEU* būtu jānodrošina atbilstīgie finanšu produkti, kas aptvertu dažādus inovācijas cikla posmus un plašu ieinteresēto personu loku, jo īpaši, lai varētu komerciālā mērogā Savienībā izvērst un ieviest risinājumus nolūkā tos padarīt konkurētspējīgus pasaules tirgos un lai pasaules līmenī sekmētu Savienības izcilību ilgtspējīgu tehnoloģiju jomā, rīkojoties sinerģijā ar programmu “Apvārsnis Eiropa”, tostarp Eiropas Inovācijas padomi. Šajā sakarībā kā stabils pamats šāda mērķtiecīga atbalsta nodrošināšanai būtu jāizmanto pieredze, kas gūta, izmantojot programmas “Apvārsnis 2020” ietvaros ieviestos finanšu instrumentus, piemēram, *InnovFin* — ES finansējums novatoriem, lai veicinātu un paātrinātu inovatīvu uzņēmumu piekļuvi finansējumam.
- (19) Tūrisms ir svarīga Savienības ekonomika nozare, kas Covid-19 pandēmijas dēļ piedzīvojusi īpaši krasu kritumu. Tāpēc programmai *InvestEU* būtu jāpalīdz nostiprināt šīs nozares ilgtermiņa konkurētspēju, atbalstot darbības ilgtspējīga, inovatīva un digitalizēta tūrisma veicināšanai.
- (20) Steidzami ir vajadzīgi ievērojami centieni veikt investīcijas digitālā pārveidē un veicināt to, kā arī sadalīt tās sniegtos ieguvumus visiem Savienības iedzīvotājiem un uzņēmumiem. Spēcīgs digitālā vienotā tirgus stratēģijas politiskais satvars tagad būtu jāpapildina ar vienlīdz vērienīgām investīcijām, tostarp mākslīgajā intelektā, rīkojoties saskaņā ar programmu “Digitālā Eiropa”.
- (21) Vairāk nekā 99 % no visiem uzņēmumiem Savienībā ir MVU, un tiem ir ļoti liela un būtiska ekonomiskā vērtība. Tomēr to šķietami augstās riska pakāpes un nepietiekama nodrošinājuma dēļ tie saskaras ar grūtībām, cenšoties piekļūt finansējumam. Papildu sarežģījumus rada MVU un sociālās ekonomikas uzņēmumu vajadzība saglabāt konkurētspēju, iesaistoties digitalizācijā, internacionalizācijā, pārveidē uz aprites ekonomikas struktūru, inovācijas darbībās un paaugstinot sava darbaspēka kvalifikāciju. Turklāt MVU un sociālās ekonomikas uzņēmumiem ir piekļuve ierobežotākam finansējuma avotu klāstam nekā lielākiem uzņēmumiem tāpēc, ka tie parasti neemitē obligācijas un tiem ir tikai ierobežota piekļuve biržām un lieliem institucionāliem investoriem. Arvien biežāk MVU un sociālās ekonomikas uzņēmumiem raksturīgi inovatīvi risinājumi, piemēram, darbinieku veikta uzņēmuma iegāde vai darbinieku līdzdalība uzņēmumā. Grūtības piekļūt finansējumam ir vēl lielākas tiem MVU, kuru darbība ir vērsta uz nemateriāliem aktīviem. MVU Savienībā ir lielā mērā atkarīgi no bankām un parāda finansējuma, kas izpaužas kā bankas overdrafti, bankas aizdevumi vai līzings. Vienkāršojot piekļuvi finansējumam un nodrošinot diversificētākus finansējuma avotus, ir jāatbalsta MVU, kas saskaras ar minētajām problēmām, lai palielinātu MVU spēju finansēt savu izveidi, izaugsmi, inovāciju un ilgtspējīgu attīstību, nodrošināt savu konkurētspēju un spēju izturēt ekonomikas satricinājumus, lai padarītu ekonomiku un finanšu sistēmu noturīgāku ekonomikas lejupslīdes laikā un saglabātu MVU spēju radīt darbvietas un nodrošināt sociālo labklājību. Regula arī papildina jau īstenotās iniciatīvas saistībā ar kapitāla

tirgu savienību. Tāpēc fondam *InvestEU* vajadzētu balstīties uz sekmīgām Savienības programmām, piemēram, Uzņēmumu un MVU konkurētspējas programmu (*COSME*), un vajadzētu nodrošināt apgrozāmo kapitālu un investīcijas visā uzņēmuma dzīves ciklā, finansējumu līzina darījumiem un iespēju pievērsties konkrētiem mērķorientētiem finanšu produktiem. Tam būtu arī jāpalielina publiskā/privātā fonda instrumentu, piemēram, MVU sākotnējā publiskā piedāvājuma (*IPO*) fonda ekonomiskais potenciāls, lai atbalstītu MVU, novirzot vairāk privātā un publiskā kapitāla, īpaši stratēģiskiem uzņēmumiem.

- (22) Kā izklāstīts Komisijas 2017. gada 26. aprīļa pārdomu dokumentā par Eiropas sociālo dimensiju, paziņojumā par Eiropas sociālo tiesību pīlāru, Savienības satvarā attiecībā uz ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām un 2020. gada 14. janvāra paziņojumā “Spēcīga sociālā Eiropa taisnīgai pārejai”, iekļaujošākas un taisnīgākas Savienības izveide ir viena no Savienības būtiskākajām prioritātēm, lai novērstu nevienlīdzību un veicinātu sociālās iekļaušanas politiku Eiropā. Nevienlīdzīgas iespējas jo īpaši skar piekļuvi izglītībai, apmācībai, kultūrai, nodarbinātībai, veselības un sociālajiem pakalpojumiem. Investīcijas ar sociālo jomu, prasmēm un cilvēkkapitālu saistītā ekonomikā, kā arī neaizsargātu iedzīvotāju integrācijā sabiedrībā var uzlabot ekonomikas iespējas, jo īpaši, ja tās koordinē Savienības līmenī. Fonds *InvestEU* būtu jāizmanto, lai atbalstītu investīcijas izglītībā un apmācībā, tostarp darba ņēmēju pārkvalificēšanā un kvalifikācijas celšanā cita starpā reģionos, kuri ir atkarīgi no oglekļietilpīgas ekonomikas un kurus ir ietekmējusi strukturālā pāreja uz mazoglekļa ekonomiku. Tas būtu jāizmanto, lai atbalstītu projektus, kas rada pozitīvu sociālo ietekmi un veicina sociālo iekļaušanu, palīdzot palielināt nodarbinātību visos reģionos, jo īpaši mazkvalificētiem darba ņēmējiem un ilgtermiņa bezdarbniekiem, un lai uzlabotu situāciju attiecībā uz dzimumu līdztiesību, vienlīdzīgām iespējām, nediskrimināciju, pieejamību, paaudžu solidaritāti, veselības un sociālo pakalpojumu nozari, sociālajiem mājokļiem, bezpajumtniecību, digitālo iekļautību, kopienu attīstību, jauniešu lomu un vietu sabiedrībā, kā arī neaizsargātiem cilvēkiem, tostarp trešo valstu valstspiederīgajiem. Programmai *InvestEU* būtu arī jāatbalsta Eiropas kultūra un radošuma darbības ar sociālu mērķi.
- (23) Lai nākamajā desmitgadē radītu pretsvaru sabiedrības lielo pārmaiņu negatīvai ietekmei Savienībā un darba tirgū, ir jāveic investīcijas cilvēkkapitālā, sociālajā infrastruktūrā, mikrofinansēšanā, ētiskās un sociālās uzņēmējdarbības finansēšanā un jaunos sociālās ekonomikas darījumdarbības modeļos, tostarp sociālās ietekmes investīcijās un sociālo rezultātu līguma slēgšanā. Programmai *InvestEU* būtu jāstiprina jaunveidotā sociālā tirgus ekosistēma nolūkā palielināt finansējuma nodrošinājumu mikrouzņēmumiem, sociālajiem uzņēmumiem un sociālās solidaritātes iestādēm un to piekļuvi finansējumam, lai apmierinātu pieprasījumu tiem, kam tas ir vajadzīgs visvairāk. Augsta līmeņa darba grupas par investēšanu sociālajā infrastruktūrā Eiropā 2018. gada janvāra ziņojumā *Boosting Investment in Social Infrastructure in Europe* attiecībā uz laikposmu no 2018. līdz 2030. gadam ir konstatēta vismaz 1,5 trilj. EUR nepietiekamība kopējās investīcijās sociālajā infrastruktūrā un pakalpojumos, tostarp izglītības, apmācības, veselības aprūpes un mājokļu jomā. Tam ir nepieciešams atbalsts, tostarp Savienības līmenī. Tāpēc, lai atbalstītu sociālā tirgus vērtības ķēdes attīstību un noturīgāku Savienību, būtu jāizmanto publiskā, komerciālā un labdarības kapitāla kopīgais spēks, kā arī atbalsts no fondiem un alternatīviem finansējuma sniedzējiem, piemēram, ētiskiem, sociāliem un ilgtspējīgiem tirgus dalībniekiem.
- (24) Covid-19 pandēmijas izraisītajā ekonomikas krīzē resursu sadale tirgū nav pilnībā efektīva, un šķietamais risks būtiski kavē privāto investīciju plūsmu. Šādos apstākļos

fonda *InvestEU* galvenā iezīme mazināt risku, kas saistīts ar ekonomiski dzīvotspējīgiem projektiem, lai piesaistītu privāto finansējumu, ir īpaši vērtīga, un tā būtu jāstiprina, lai novērstu asimetriskas atveseļošanas risku. Programmai *InvestEU* vajadzētu spēt sniegt būtisku atbalstu uzņēmumiem atveseļošanas posmā un vienlaikus nodrošināt, ka investori koncentrējas uz Savienības vidēja termiņa un ilgtermiņa politikas prioritātēm, piemēram, Eiropas zaļo kursu, Eiropas zaļā kursa investīciju plānu, Eiropas digitālās nākotnes veidošanas stratēģiju un paziņojumu “Spēcīga sociālā Eiropa taisnīgai pārejai”. Tai būtu ievērojami jāpalielina Eiropas Investīciju bankas (EIB) grupas, valsts attīstību veicinošu banku un iestāžu un citu īstenošanas partneru riska uzņemšanās spēja ekonomikas atveseļošanas atbalstam.

- (25) Covid-19 pandēmija ir liels satricinājums pasaules un Savienības ekonomikai. Paredzams, ka ES IKP samazinājums būs daudz lielāks nekā finanšu krīzes laikā 2009. gadā, un negatīvas sociālās sekas būs neizbēgamas. Pandēmijas uzliesmojums ir parādījis, ka ir jānovērš stratēģiskie vājie punkti, lai uzlabotu Savienības ārkārtas reaģēšanu, kā arī visas ekonomikas noturību. Tikai noturīga, iekļaujoša un integrēta Eiropas ekonomika var saglabāt vienoto tirgu un vienlīdzīgus konkurences apstākļus arī vismagāk skarto dalībvalstu labā.
- (26) Fondam *InvestEU* būtu jādarbojas piecās politikas sadaļās, atspoguļojot būtiskākās Savienības politikas prioritātes, proti: ilgtspējīga infrastruktūra, pētniecība, inovācija un digitalizācija, MVU, sociālās investīcijas un prasmes un Eiropas stratēģiskas investīcijas.
- (27) Lai gan MVU politikas logā galvenā uzmanība būtu jāpievērš palīdzībai MVU, no šī politikas loga būtu jāatbalsta arī mazas vidējas kapitalizācijas sabiedrības. Vidējas kapitalizācijas sabiedrībām arī vajadzētu būt atbalsttiesīgām saņemt atbalstu no pārējiem četriem politikas logiem.
- (28) Eiropas stratēģisko investīciju logs būtu galvenokārt jāvērs uz to, lai atbalstītu tos galasaņēmējus, kuri ir iedibināti kādā dalībvalstī, kuri darbojas Savienībā un kuru aktivitātēm Savienībā ir stratēģiski svarīga nozīme, jo īpaši ņemot vērā zaļo pārkārtošanos un digitālo pārvēidi, un kuras uzlabo noturību tādās jomās kā i) kritiski svarīga veselības aprūpe, zāļu, medicīnisko ierīču un medicīnisko preču ražošana un uzkrāšana, spēju stiprināšana reaģējot uz krīzi veselības jomā un civilās aizsardzības sistēmas pastiprināšana, ii) kritiskā infrastruktūra (fiziska vai virtuāla); iii) šādas infrastruktūras ekspluatācijai un uzturēšanai būtisku preču un pakalpojumu nodrošināšana, iv) būtiskas veicinošas, transformatīvas, zaļas un digitālas tehnoloģijas un revolucionāras inovācijas, ja investīcijām ir stratēģiska nozīmes Savienības rūpniecības nākotnei, tostarp mākslīgais intelekts, blokķēde, programmatūra, robotika, pusvadītāji, mikroprocesori, modernās mākoņdatošanas tehnoloģijas, augstas veiktspējas datošana, kiberdrošība, kvantu tehnoloģijas, fotonika, rūpnieciskā biotehnoloģija, atjaunojamo energoresursu tehnoloģijas, enerģijas uzglabāšanas tehnoloģijas, tostarp akumulatori, ilgtspējīgas transporta tehnoloģijas, tīra ūdenraža un kurināmā elementu lietojumi, dekarbonizācijas tehnoloģijas rūpniecībai, oglekļa dioksīda uztveršana un uzglabāšana, aprites ekonomikas tehnoloģijas, biomedicīna, nanotehnoloģijas, zāles un progresīvie materiāli; v) ražošanas iekārtas informācijas sakaru un tehnoloģiju komponentu un ierīču masveida ražošanai Eiropas Savienībā; vi) kritiski svarīgo resursu piegāde un uzkrāšana publiskā sektora dalībniekiem, uzņēmumiem vai patērētājiem Savienībā; vii) kritiskās tehnoloģijas un resursi Savienības un tās dalībvalstu drošībai, piemēram, aizsardzības un kosmosa nozares un kiberdrošības jomā, un divējāda lietojuma preces, kā definēts Padomes Regulas (EK) Nr. 428/2009 2. panta 1. punktā. Galasaņēmēju juridiskajai adresei vajadzētu būt

dalībvalstī, un tiem jādarbojas Savienībā tādā ziņā, ka tie veic būtiskas aktivitātes attiecībā uz personālu, ražošanu, pētniecību un izstrādi vai cita veida saimniecisko darbību Savienībā. Labumu vajadzētu gūt projektiem, kas veicina stratēģisko piegādes ķēžu dažādošanu vienotajā tirgū, veicot darbības vairākās vietās visā Eiropas Savienībā.

- (29) Eiropas stratēģisko investīciju logam būtu jāattiecas arī uz piegādātājiem, kuri veic uzņēmējdarbību un darbojas Savienībā, kuru aktivitātēm Savienībai ir stratēģiska nozīme un kuriem būtu nepieciešamas ilgtermiņa investīcijas vai uz kuriem attiecas ārvalstu tiešo ieguldījumu izvērtēšanas mehānisms. Turklāt svarīgiem projektiem visas Eiropas interesēs jo īpaši vajadzētu būt iespējai gūt labumu no Eiropas stratēģisko investīciju loga.
- (30) *InvestEU* būtu arī jāatbalsta finansējums, lai radītu investīcijas taisnīgas pārkārtošanās reģioniem.
- (31) Katrā politikas logā vajadzētu būt diviem nodalījumiem, proti, ES nodalījumam un dalībvalsts nodalījumam. ES nodalījumam būtu samērīgā veidā jānovērš Savienības mēroga vai dalībvalstij raksturīgas tirgus nepilnības vai nepietiekami optimālas investīciju situācijas. Atbalstītajiem pasākumiem vajadzētu būt skaidrai Savienības pievienotajai vērtībai. Dalībvalsts nodalījumam būtu jādod iespēja dalībvalstīm, kā arī – ar savas dalībvalsts starpniecību – reģionālajām iestādēm daļu no to dalītas pārvaldības fondu līdzekļiem iemaksāt ES garantijas uzkrājumam un izmantot ES garantiju finansēšanas vai investīciju darbībām, nolūkā novērst konkrētas tirgus nepilnības vai nepietiekami optimālas investīciju situācijas to teritorijā, tostarp attiecībā uz neaizsargātām grupām un attālos reģionos, piemēram, Savienības tālākajos reģionos, kā tas jānosaka iemaksu nolīgumā, lai īstenotu dalītas pārvaldības fondu mērķus. Darbībām, kas atbalstītas ar fonda *InvestEU* palīdzību, izmantojot vai nu ES vai dalībvalsts nodalījumu, nebūtu jādublē vai jāizspiež privātais finansējums vai jākropļo konkurence iekšējā tirgū.
- (32) Dalībvalsts nodalījums būtu īpaši jāizstrādā tā, lai dalītas pārvaldības fondus varētu izmantot Savienības emitētas garantijas nodrošinājumam. Minētā iespēja palielinātu ES garantijas pievienoto vērtību, sniedzot no tās atbalstu plašākam galasaņēmēju lokam un projektiem un dažādojot dalītas pārvaldības fondu mērķu sasniegšanas līdzekļus, vienlaikus nodrošinot iespējamo saistību konsekventu riska pārvaldību, īstenojot ES garantiju netiešās pārvaldības ietvaros. Savienībai būtu jāgarantē finansēšanas un investīciju darbības, kas dalībvalsts nodalījuma ietvaros paredzētas starp Komisiju un īstenošanas partneriem noslēgtos garantiju nolīgumos. Dalītas pārvaldības fondiem būtu jāsniedz garantijas uzkrājumi, ievērojot uzkrājumu likmi, ko noteikusi Komisija un kas paredzēta ar dalībvalsti parakstītajā iemaksu nolīgumā, pamatojoties uz darbību veidu un izrietošajiem paredzamajiem zaudējumiem. Dalībvalsts uzņemtos zaudējumus, kas pārsniedz paredzamos zaudējumus, Savienības labā emitējot kompensējošu garantiju. Šādas vienošanās būtu jānoslēdz vienotā iemaksu nolīgumā ar katru dalībvalsti, kas brīvprātīgi izvēlas šādu iespēju. Iemaksu nolīgumam būtu jāietver viens vai vairāki attiecīgās dalībvalsts teritorijā īstenojami konkrēti garantijas nolīgumi, pamatojoties uz fonda *InvestEU* noteikumiem, un jebkāda reģionālā norobežošana. Lai noteiktu uzkrājumu likmi par katru gadījumu atsevišķi, ir vajadzīga atkāpe no Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES,

Euratom) 2018/1046³⁰ ("Finanšu regula") 211. panta 1. punkta. Šajā struktūrā ir paredzēts arī vienots noteikumu kopums par budžeta garantijām, kuras atbalsta centralizēti pārvaldīti fondi vai dalītas pārvaldības fondi, kas atvieglo to apvienošanu.

- (33) Komisijas un EIB grupas partnerība būtu jāveido, izmantojot katra partnera relatīvās priekšrocības, lai nodrošinātu maksimālu politikas ietekmi, izvēršanas efektivitāti un pienācīgu budžeta un riska pārvaldības pārraudzību, ar kuru būtu jāatbalsta efektīva un iekļaujoša tiešā piekļuve ES garantijai.
- (34) Lai atbalstu Eiropas ekonomikai varētu novirzīt ar Eiropas Investīciju fonda (EIF) starpniecību, Komisijai būtu jāspēj piedalīties vienā vai vairākos iespējamajos EIF kapitāla palielinājumos, lai ļautu tam turpināt atbalstīt Eiropas ekonomiku un tās atveseļošanu. Savienībai būtu jāspēj saglabāt savu vispārējo daļu EIF kapitālā, pienācīgi ņemot vērā finansiālās sekas. Šim nolūkam daudzgadu finanšu shēmā 2021.–2027. gadam būtu jāparedz pietiekams finansējums.
- (35) Komisijai līdzās EIB grupai būtu attiecīgā gadījumā jālūdz arī citu potenciālo īstenošanas partneru viedokļi par investīciju pamatnostādņēm, klimata uzraudzības sistēmas, drošināšanas ilgtspējas aspektā dokumentiem un kopēju metodiku, lai nodrošinātu iekļautību un darbotiespēju, līdz ir izveidotas pārvaldības struktūras, un pēc tam īstenošanas partneru iesaistīšanai būtu jānotiek programmas *InvestEU* konsultatīvās padomes un valdes ietvaros.
- (36) Fondam *InvestEU* vajadzētu būt atvērtam pret iemaksām, ko veic trešās valstis, kas ir Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas locekles, valstis, kas pievienojas, kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis, valstis, uz kurām attiecas Eiropas kaimiņattiecību politika, un citas valstis, saskaņā ar nosacījumiem, kas paredzēti starp Eiropas Savienību un minētajām valstīm. Tam būtu jāļauj vajadzības gadījumā turpināt sadarbību ar attiecīgajām valstīm, jo īpaši pētniecības un inovācijas, kā arī MVU jomā.
- (37) Šajā regulā tiek noteikts finansējums citiem programmas *InvestEU* pasākumiem, kas nav ES garantijas uzkrājums, un tas Eiropas Parlamentam un Padomei ikgadējās budžeta procedūras laikā ir galvenā atsaucē summa atbilstīgi [*atsauce jāatjaunina atbilstoši jaunajam iestāžu nolīgumam*: 16. punktam Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas 2013. gada 2. decembra Iestāžu nolīgumā par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību, ko pieņēmušas minētās iestādes ³¹].
- (38) Ir paredzams, ka ES garantija 75 153 850 000 EUR apmērā (pašreizējās cenās) Savienības līmenī piesaistīs papildu investīcijas visā Savienībā vairāk nekā 1 000 000 000 000 EUR apmērā, un tā būtu indikatīvi jāsadala starp politikas sadaļām. Tomēr Eiropas stratēģisko investīciju logam vajadzētu būt īpašai ES garantijas daļai.
- (39) Komisija 2019. gada 18. aprīlī paziņoja, ka neskarot Padomes prerogatīvas saistībā ar Stabilitātes un izaugsmes pakta (SIP) īstenošanu, ja pašas dalībvalstis vai valsts attīstību veicinošas bankas, kas klasificētas vispārējās valdības sektorā vai kas

³⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) 2018/1046 (2018. gada 18. jūlijs) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES un atceļ Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012 (OV L 193, 30.7.2018., 1. lpp.).

³¹ COM(2018)323 final.

darbojas dalībvalsts vārdā, veic vienreizējas iemaksas tematiskajās vai daudzvalstu investīciju platformās, tad šādas dalībvalstu iemaksas principā būtu jāuzskata par vienreizējiem pasākumiem Padomes Regulas (EK) Nr. 1466/97³² 5. panta 1. punkta un 9. panta 1. punkta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1467/97³³ 3. panta 4. punkta nozīmē. Turklāt, neskarot Padomes prerogatīvas Stabilitātes un izaugsmes pakta īstenošanā, Komisija paziņoja, ka tā apsvērs, cik lielā mērā tādu pašu attieksmi kā pret ESIF (saistībā ar Komisijas paziņojumu par elastīgumu) var piemērot arī programmai *InvestEU* kā ESIF turpinājuma instrumentam, kad tiek aplūkotas dalībvalstu skaidrā naudā veiktās vienreizējās iemaksas, lai finansētu ES garantijas papildu summu dalībvalsts nodalījuma vajadzībām.

- (40) ES garantija, kas ir fonda *InvestEU* pamatā, būtu jāīsteno netieši, Komisijai paļaujoties uz īstenošanas partneriem, kas iesaista finanšu starpniekus un attiecīgā gadījumā galasaņēmējus. Īstenošanas partneru atlase būtu jāveic pārredzami un bez jebkāda interešu konflikta. Komisijai ar katru īstenošanas partneri būtu jānoslēdz garantijas nolīgums, ar kuru sadala garantijas spēju no fonda *InvestEU*, lai atbalstītu tā finansēšanas un investīciju darbības, kuras atbilst fonda *InvestEU* atbalsttiesīguma kritērijiem un palīdz sasniegt tā mērķus. Ar ES garantiju saistīto risku pārvaldībai nebūtu jākavē īstenošanas partneru tieša piekļuve ES garantijai. Tiklīdz īstenošanas partneriem tiek piešķirta ES garantija ES nodalījumā, tiem būtu jāuzņemas pilna atbildība par visu investīciju procesu un par uzticamības pārbaudi saistībā ar finansēšanas vai investīciju darbībām. No fonda *InvestEU* būtu jāatbalsta projekti, kuriem parasti ir noteikts augstāks riska profils nekā tiem projektiem, kurus atbalsta ar īstenošanas partneru parastajām darbībām un kurus nebija iespējams īstenot laikposmā, kad varēja izmantot ES garantiju, no citiem publiskajiem vai privātajiem avotiem bez fonda *InvestEU* atbalsta, vai nebija iespējams īstenot tikpat lielā apjomā. Tomēr papildināmības kritērijam var piemērot īpašus nosacījumus attiecībā uz finansēšanas un investīciju darbībām saskaņā ar Eiropas stratēģisko investīciju logu, kas izriet no tā mērķa.
- (41) Fondam *InvestEU* būtu jānodrošina pārvaldes struktūra, kuras funkcijām vajadzētu būt samērīgām ar tās vienīgo uzdevumu – nodrošināt ES garantijas pareizu izmantošanu atbilstoši nepieciešamībai nodrošināt investīciju lēmumu politisko neatkarību. Šajā pārvaldes struktūrā būtu jāietilpst konsultatīvajai padomei, valdei un pilnībā neatkarīgai Investīciju komitejai. Pārvaldes struktūras sastāvā kopumā būtu jācenšas panākt dzimumu līdzsvaru. Pārvaldes struktūrai nebūtu jāietekmē vai jātraucē EIB grupas vai citu īstenošanas partneru lēmumu pieņemšana un nebūtu jāaizstāj to attiecīgās vadības struktūras.
- (42) Būtu jāizveido konsultatīva padome, kurā darbotos īstenošanas partneru pārstāvji, dalībvalstu pārstāvji, viens Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas iecelts eksperts un viens Reģionu komitejas iecelts eksperts, lai apmainītos ar informāciju un viedokļiem par tādu finanšu produktu ieviešanu, kurus izvērsis fonda *InvestEU* ietvaros, un lai apspriestos par jaunām vajadzībām un jauniem produktiem, tostarp konkrētām teritoriālām tirgus nepilnībām.

³² Padomes Regula (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu (OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.).

³³ Padomes Regula (EK) Nr. 1467/97 (1997. gada 7. jūlijs) par to, kā pārtrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu (OV L 209, 2.8.1997., 6. lpp.).

- (43) Lai jau no paša sākuma varētu izveidot konsultatīvo padomi, Komisijai būtu jāieceļ potenciālo īstenošanas partneru pārstāvji uz pagaidu laikposmu, proti, vienu gadu, un pēc tam īstenošanas partneri, kas ir parakstījuši garantijas nolīgumus, pārņemtu šo atbildību.
- (44) Valdei, kuras sastāvā ir Komisijas pārstāvji, īstenošanas partneru pārstāvji un viens Eiropas Parlamenta iecelts eksperts bez balsstiesībām, būtu jānosaka fonda *InvestEU* stratēģiskās un darbības pamatnostādnes.
- (45) Komisijai būtu jānovērtē īstenošanas partneru iesniegto finansēšanas un investīciju darbību saderība ar visiem Savienības tiesību aktiem un politikas nostādnēm. Lēmumi par finansēšanas un investīciju darbībām galu galā būtu jāpieņem īstenošanas partnerim.
- (46) Investīciju komitejai, kurā darbojas neatkarīgi eksperti, būtu jāizdara secinājumi par atbalsta piešķiršanu no ES garantijas finansēšanas un investīciju darbībām, kas atbilst atbalsttiesīguma kritērijiem, tādējādi nodrošinot ārējas specializētas zināšanas investīciju novērtējumos, kas saistīti ar projektiem. Investīciju komitejai vajadzētu būt dažādiem sastāviem, lai pēc iespējas labāk aptvertu dažādas politikas jomas un nozares.
- (47) Investīciju komitejai no tās izveides būtu jāklūst atbildīgai arī par ES garantijas priekšrocību piešķiršanu finansēšanas un investīciju darbībām saskaņā ar Regulu (ES) 2015/1017, lai izvairītos no paralēlām līdzīgām struktūrām, kas novērtē priekšlikumus par ES garantijas izmantošanu.
- (48) Investīciju komitejai būtu jāsaņem palīdzība no neatkarīga sekretariāta, kuru uztur Komisija un kas atskaitās Investīciju komitejas priekšsēdētājam.
- (49) Izvēloties īstenošanas partnerus fonda *InvestEU* izvēšanai, Komisijai būtu jāapsver darījumu partnera spēja sasniegt fonda *InvestEU* mērķus un ieguldīt pašu resursus, lai nodrošinātu pienācīgu ģeogrāfisko pārklājumu un dažādošanu, piesaistītu privātos ieguldītājus un nodrošinātu pietiekamu riska diversifikāciju un jaunus risinājumus, lai novērstu tirgus nepilnības un nepietiekami optimālas investīciju situācijas. Ņemot vērā EIB grupas lomu, kas paredzēta Līgumos, tās spēju darboties visās dalībvalstīs un tās iegūto pieredzi attiecībā uz pašreizējiem finanšu instrumentiem un ESIF, tā joprojām būtu jāuzskata par privileģētu īstenošanas partneri fonda *InvestEU* ES nodalījuma ietvaros. Turklāt EIB grupai, valsts attīstību veicinošām bankām vai iestādēm vajadzētu būt spējīgām piedāvāt papildinošu finanšu produktu klāstu, ņemot vērā, ka to pieredze un spējas valstu un reģionālā līmenī varētu nākt par labu tam, lai maksimāli palielinātu publisko līdzekļu ietekmi uz visu Savienības teritoriju un lai nodrošinātu projektu taisnīgu ģeogrāfisko līdzsvaru. Programma *InvestEU* būtu jāīsteno tā, lai veicinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus mazākām un jaunākām attīstību veicinošām bankām un iestādēm. Turklāt vajadzētu būt iespējai, ka citas starptautiskas finanšu iestādes kļūst par tās īstenošanas partneriem, jo īpaši gadījumos, kad tām ir salīdzinošas priekšrocības konkrētu specializētu zināšanu un pieredzes ziņā konkrētās dalībvalstīs un kad vairākums to akciju kapitāla ir Savienības izcelsmes. Vajadzētu būt arī iespējai citiem subjektiem, kas atbilst Finanšu regulā noteiktajiem kritērijiem, kļūt par īstenošanas partneriem.
- (50) Nolūkā veicināt labāku ģeogrāfisko diversifikāciju var izveidot investīciju platformas, lai apvienotu īstenošanas partneru centienus un specializētas zināšanas ar citām valsts attīstību veicināšanas bankām vai iestādēm, kurām ir ierobežota pieredze finanšu instrumentu izmantošanā. Šādas struktūras būtu jāveicina, tostarp ar pieejamo atbalstu

no konsultāciju centra *InvestEU*. Ir lietderīgi Savienības, valsts un reģionālā līmenī apvienot līdzieguldītājus, publiskās iestādes, ekspertus, izglītības, apmācības un pētniecības iestādes, attiecīgos sociālos partnerus un pilsoniskās sabiedrības pārstāvjus, kā arī citus attiecīgos dalībniekus, lai veicinātu investīciju platformu izmantošanu attiecīgajās nozarēs.

- (51) ES garantija dalībvalsts nodalījuma ietvaros būtu jāpiešķir jebkuram īstenošanas partnerim, kas ir atbalsttiesīgs saskaņā ar Finanšu regulas 62. panta 1. punkta c) apakšpunktu, tostarp valsts vai reģionālām attīstību veicinošām bankām vai iestādēm, EIB, Eiropas Investīciju fondam un citām starptautiskām finanšu iestādēm. Izvēloties īstenošanas partnerus dalībvalsts nodalījuma ietvaros, Komisijai būtu jāņem vērā katras dalībvalsts iesniegtie priekšlikumi, kā tas noteikts iemaksu nolīgumā. Saskaņā ar Finanšu regulas 154. pantu Komisijai ir jāveic novērtējums par īstenošanas partneru noteikumiem un procedūrām, lai pārlicinātos, ka tie nodrošina tādu Savienības finanšu interešu aizsardzības līmeni, kas ir līdzvērtīgs Komisijas nodrošinātajam.
- (52) Par finansēšanas un investīciju darbībām galu galā būtu jālemj īstenošanas partnerim savā vārdā, tās jāīsteno saskaņā ar saviem iekšējiem noteikumiem, politikas nostādņām un procedūrām un jāveic to uzskaitē savos finanšu pārskatos vai attiecīgā gadījumā jānorāda finanšu pārskatu piezīmēs. Tādēļ Komisijai būtu jāatskaitās vienīgi par tādām finanšu saistībām, kas izriet no ES garantijas, un būtu jāatklāj garantijas maksimālā summa, tostarp visa nozīmīgā informācija par sniegto garantiju.
- (53) Fondam *InvestEU* būtu attiecīgā gadījumā jāpalīdz dotācijas vai finanšu instrumentus (vai tos abus), ko finansē no Savienības budžeta vai no citiem fondiem, piemēram, ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas (*ETS*) inovāciju fonda, vienmērīgi, raiti un efektīvi apvienot ar ES garantiju gadījumos, kad tas ir vajadzīgs, lai labāk atbalstītu investīcijas konkrētu tirgus nepilnību vai nepietiekami optimālu investīciju situāciju risināšanai.
- (54) Projektiem, kurus īstenošanas partneri iesnieguši, lai saņemtu atbalstu no programmas *InvestEU*, un kuri ietver fonda *InvestEU* atbalsta apvienošanu ar atbalstu no citām Savienības programmām, būtu kopumā jāatbilst citu attiecīgo Savienības programmu mērķiem un atbalsttiesīguma kritērijiem. Par ES garantijas izmantošanu būtu jālemj saskaņā ar programmu *InvestEU*.
- (55) Konsultāciju centram *InvestEU* būtu jāatbalsta tas, ka katrā politikas logā tiek attīstītas spēcīgas investīciju projektu plūsmas, izmantojot konsultāciju iniciatīvas, kuras īsteno EIB grupa, citi konsultāciju partneri vai kuras tiešā veidā īsteno Komisija. Konsultāciju centram *InvestEU* būtu jāveicina ģeogrāfiskā diversifikācija, lai sasniegtu Savienības ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas mērķus un mazinātu reģionu atšķirības. Konsultāciju centram *InvestEU* īpaša uzmanība būtu jāpievērš mazu projektu apvienošanai lielākos portfeļos. Komisijai būtu cieši jāsadarbjas ar EIB grupu un citiem konsultāciju partneriem, lai nodrošinātu atbalsta efektivitāti, sinerģijas un efektīvu ģeogrāfisko pārklājumu visā Savienībā, ņemot vērā vietējo īstenošanas partneru, kā arī saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2015/1017³⁴ izveidotā Eiropas Investīciju konsultāciju centra specializētās zināšanas

³⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2015/1017 (2015. gada 25. jūnijs) par Eiropas Stratēģisko investīciju fondu, Eiropas Investīciju konsultāciju centru un Eiropas Investīciju projektu portālu, ar ko groza Regulas (ES) Nr. 1291/2013 un (ES) Nr. 1316/2013 – Eiropas Stratēģisko investīciju fonds (OV L 169, 1.7.2015., 1. lpp.).

un vietējās spējas. Turklāt konsultāciju centram *InvestEU* būtu jāklūst par centrālo piekļuves punktu projektu izstrādes palīdzībai, ko publiskām iestādēm un projektu virzītājiem sniedz konsultāciju centra *InvestEU* ietvaros.

- (56) Konsultāciju centrs *InvestEU* būtu jāizveido Komisijai sadarbībā ar EIB grupu kā galveno partneri, ņemot vērā pieredzi, kas gūta Eiropas Investīciju konsultāciju centrā. Komisijai vajadzētu būt atbildīgai par konsultāciju centra *InvestEU* politisko vadību, kā arī par centrālā piekļuves punkta pārvaldību. EIB grupai būtu jāīsteno konsultatīvas iniciatīvas saskaņā ar politikas logiem. Turklāt EIB grupai būtu jāsniedz darbības pakalpojumi Komisijai, tostarp sniedzot ieguldījumu stratēģiskajās un politikas pamatnostādnēs attiecībā uz konsultāciju iniciatīvām, apzinot pašreizējās un jaunās konsultāciju iniciatīvas, novērtējot konsultāciju vajadzības un sniedzot konsultācijas Komisijai par optimāliem veidiem, kā reaģēt uz šīm vajadzībām, izmantojot esošās vai jaunās konsultāciju iniciatīvas.
- (57) Lai nodrošinātu konsultāciju pakalpojumu plašu ģeogrāfisko tvērumu visā Savienībā un sekmīgi izmantotu vietējās zināšanas par fondu *InvestEU*, vajadzības gadījumā, ņemot vērā jau izveidotās atbalsta shēmas un vietējo partneru klātbūtni, būtu jānodrošina vietēja *InvestEU* konsultāciju centra klātbūtne, tā cenšoties uz vietas proaktīvi sniegt reālu un individuāli pielāgotu palīdzību. Lai atvieglotu konsultatīva atbalsta sniegšanu vietējā līmenī un nodrošinātu atbalsta efektivitāti, sinerģijas un efektīvu ģeogrāfisko pārklājumu visā Savienībā, konsultāciju centram *InvestEU* būtu jāsadarbojas ar valsts attīstību veicinošām bankām vai iestādēm un būtu jāgūst labums no to specializētajām zināšanām un jāizmanto tās.
- (58) Konsultāciju centram *InvestEU* būtu jāsniedz konsultatīvs atbalsts nelieliem projektiem un jaunuzņēmumu projektiem, jo īpaši, ja jaunuzņēmumi vēlas aizsargāt savas investīcijas pētniecībā un inovācijā, iegūstot intelektuālā īpašuma tiesības, piemēram, patentus, turklāt ņemot vērā citus esošus pakalpojumus, kas var aptvert šādas darbības, un cenšoties panākt sinerģijas ar tiem.
- (59) Saistībā ar fondu *InvestEU* ir jāatbalsta projektu izstrāde un spēju veidošana, lai attīstītu organizatoriskās spējas un tirgus attīstības aktivitātes, kas ir vajadzīgas kvalitatīvu projektu izveidei. Šādam atbalstam vajadzētu būt vērstam arī uz finanšu starpniekiem, kam ir būtiska nozīme, lai palīdzētu maziem uzņēmumiem piekļūt finansējumam un pilnībā realizēt to potenciālu. Turklāt konsultatīva atbalsta mērķis ir radīt apstākļus, lai paplašinātu potenciālo atbalsttiesīgo saņēmēju skaitu jaunveidos tirgus segmentos, jo īpaši gadījumos, kad atsevišķu projektu mazais apjoms ievērojami palielina darījumu izmaksas projekta līmenī, piemēram, sociālo finanšu ekosistēmu gadījumā, ieskaitot labdarības organizācijas vai kultūras un radošās nozares. Ar spēju veidošanas atbalstu būtu jāpapildina un jāizvērs saskaņā ar citām Savienības programmām veiktas darbības, kas aptver konkrētas politikas jomas. Turklāt būtu jācenšas atbalstīt potenciālo projektu virzītāju, jo īpaši vietēju organizāciju un iestāžu, spēju veidošanu.
- (60) Būtu jāizveido portāls *InvestEU*, lai nodrošinātu viegli pieejamu un vienkārši lietojamu projektu datubāzi nolūkā veicināt tādu investīciju projektu pamanāmību, kas meklē finansējumu, pastiprinātu uzmanību pievēršot iespējamai investīciju projektu plūsmas nodrošināšanai īstenošanas partneriem atbilstoši Savienības tiesību aktiem un politikas nostādnēm.
- (61) Saskaņā ar Regulu [Eiropas Savienības Atveseļošanas instruments] un ievērojot tajā piešķirto resursu ierobežojumus, *InvestEU* paredzētie atveseļošanas un noturības

pasākumi būtu jāveic, lai risinātu nepieredzētās Covid-19 krīzes sekas. Šādi papildu resursi būtu jāizmanto tā, lai nodrošinātu Regulā [EURI] noteikto termiņu ievērošanu.

- (62) Saskaņā ar 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīguma par labāku likumdošanas procesu³⁵ 22. un 23. punktu programmu *InvestEU* ir jāizvērtē, pamatojoties uz informāciju, kas ievākta, izpildot noteiktas uzraudzības prasības, vienlaikus neradot pārmērīgu regulējumu un administratīvo slogu, jo īpaši dalībvalstīm. Šajās prasībās attiecīgā gadījumā var iekļaut izmērāmus rādītājus, kas izmantojami par pamatu, izvērtējot programmas *InvestEU* ietekmi uz vietas.
- (63) Lai sekotu līdzi progresam virzībā uz Savienības mērķu īstenošanu, būtu jāīsteno stabila uzraudzības sistēma, kuras pamatā būtu izlaidis, iznākumu un ietekmes rādītāji. Lai nodrošinātu pārskatatbildību Savienības iedzīvotāju priekšā, Komisijai katru gadu būtu jāziņo Eiropas Parlamentam un Padomei par paveikto saistībā ar programmu *InvestEU* un tās ietekmi un darbībām.
- (64) Uz šo regulu attiecas horizontālie finanšu noteikumi, kurus pieņēmis Eiropas Parlaments un Padome, pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 322. pantu. Šie noteikumi ir paredzēti Finanšu regulā un jo īpaši nosaka procedūru budžeta izveidei un izpildei, izmantojot dotācijas, iepirkumu, godalgas, netiešu izpildi, un paredz finanšu dalībnieku atbildības pārbaudes. Noteikumi, kas pieņemti, pamatojoties uz LESD 322. pantu, attiecas arī uz Savienības budžeta aizsardzību vispārēju trūkumu gadījumā saistībā ar tiesiskumu dalībvalstīs, jo tiesiskuma ievērošana ir būtisks priekšnoteikums pareizai finanšu pārvaldībai un efektīvam ES finansējumam.
- (65) Programmai *InvestEU* piemēro Finanšu regulu. Tajā ir izklāstīti noteikumi par Savienības budžeta izpildi, tostarp noteikumi par budžeta garantijām.
- (66) Saskaņā ar Finanšu regulu, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) Nr. 883/2013³⁶, Padomes Regulu (Euratom, EK) Nr. 2988/95³⁷, Padomes Regulu (Euratom, EK) Nr. 2185/96³⁸ un Padomes Regulu (ES) 2017/1939³⁹ Savienības finanšu intereses jāaizsargā, piemērojot samērīgus pasākumus, tostarp pārkāpumu, arī krāpšanas gadījumu novēršanu, konstatēšanu, labošanu un izmeklēšanu, zaudēto, kļūdaini izmaksāto vai nepareizi izmantoto līdzekļu atgūšanu un — vajadzības gadījumā — administratīvus un finansiālus sodus. Konkrētāk, saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) Nr. 883/2013 un Regulu (Euratom, EK) Nr. 2185/96 Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF) var veikt administratīvo izmeklēšanu, tostarp pārbaudes un apskates uz vietas, lai noteiktu, vai ir notikusi krāpšana, korupcija vai jebkāda cita nelikumīga aktivitāte, kas ietekmē Savienības finanšu intereses. Saskaņā ar Regulu (ES) 2017/1939 Eiropas Prokuratūra ("EPPO") var veikt izmeklēšanu un

³⁵ OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.

³⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (Euratom) Nr. 1074/1999 (OV L 248, 18.9.2013., 1. lpp.).

³⁷ Padomes Regula (EK, Euratom) Nr. 2988/95 (1995. gada 18. decembris) par Eiropas Kopienų finanšu interešu aizsardzību (OV L 312, 23.12.1995., 1. lpp.).

³⁸ Padomes Regula (Euratom, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienų finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp.).

³⁹ Padomes Regula (ES) 2017/1939 (2017. gada 12. oktobris), ar ko īsteno ciešāku sadarbību Eiropas Prokuratūras (EPPO) izveidei (OV L 283, 31.10.2017., 1. lpp.).

kriminālvajāšanu par nodarījumiem pret Savienības finanšu interesēm, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2017/1371⁴⁰. Saskaņā ar Finanšu regulu jebkurai personai vai subjektam, kas saņem Savienības līdzekļus, pilnībā jāsadarbojas Savienības finanšu interešu aizsardzībā, jāpiešķir nepieciešamās tiesības un piekļuve Komisijai, OLAF, EPPO – attiecībā uz tām dalībvalstīm, kuras piedalās ciešākā sadarbībā saskaņā ar Regulu (ES) 2017/1939, – un Eiropas Revīzijas palātai un jānodrošina, ka līdzvērtīgas tiesības piešķir Savienības līdzekļu apgūšanā iesaistītās trešās personas.

- (67) Trešās valstis, kas ir Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) dalībvalstis, Savienības programmās var piedalīties sadarbības ietvaros, kura izveidota saskaņā ar EEZ līgumu, kas paredz programmu īstenošanu, pieņemot lēmumu saskaņā ar minēto līgumu. Trešās valstis arī var piedalīties, pamatojoties uz citiem juridiskiem instrumentiem. Šajā regulā būtu jāievieš īpašs noteikums, lai atbildīgajam kredītirkotājam, OLAF un Eiropas Revīzijas palātai piešķirtu tiesības un piekļuvi, kas tiem vajadzīgi pilnīgai savas attiecīgās kompetences īstenošanai.
- (68) Saskaņā ar [Priekšlikuma Padomes lēmumam par aizjūras zemju un teritoriju asociāciju ar Eiropas Savienību, tostarp attiecībām starp Eiropas Savienību, no vienas puses, un Grenlandi un Dānijas Karalisti, no otras puses (“Aizjūras asociācijas lēmums”)]⁴¹ 83. pantu personas vai subjekti, kas veic uzņēmējdarbību aizjūras zemēs un teritorijās (AZT) ir tiesīgi saņemt finansējumu saskaņā ar programmas *InvestEU* noteikumiem un mērķiem un iespējamo kārtību, kas piemērojama dalībvalstij, ar kuru attiecīgā aizjūras zeme vai teritorija ir saistīta.
- (69) Lai nebūtos šīs regulas elementus papildinātu ar ieguldījumu pamatnostādņēm un ar rezultātu pārskatu, lai ātri un elastīgi pielāgotu darbības rādītājus un koriģētu uzkrājumu likmi, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu attiecībā uz ieguldījumu pamatnostādņu izstrādāšanu finansēšanas un investīciju darbībām saskaņā ar dažādiem politikas logiem, attiecībā uz rezultātu pārskatu, šīs regulas III pielikuma grozīšanu, lai pārskatītu vai papildinātu rādītājus, un attiecībā uz uzkrājumu likmes korekcijām. Saskaņā ar proporcionalitātes principu šādās investīciju pamatnostādņēs būtu jāietver atbilstīgi noteikumi, lai izvairītos no nepamatota administratīvā sloga. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.
- (70) Ar programmu *InvestEU* būtu jānovērš Savienības mēroga un konkrētu dalībvalstu tirgus nepilnības un nepietiekami optimālu investīciju situācijas un būtu jānodrošina inovatīvu finanšu produktu testēšana tirgū Savienības mērogā un sistēmas to izplatīšanai vai jaunu vai sarežģītu tirgus nepilnību novēršanai. Tāpēc rīcība Savienības līmenī ir pamatota,

⁴⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2017/1371 (2017. gada 5. jūlijs) par cīņu pret krāpšanu, kas skar Savienības finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības (OV L 198, 28.7.2017., 29. lpp.).

⁴¹ SEC(2018)310; SWD(2018)337.

I NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets

1. Ar šo regulu izveido fondu *InvestEU*, kas nodrošina ES garantiju, lai atbalstītu finansēšanas un investīciju darbības, kuras veic īstenošanas partneri un ar kurām tiek atbalstīti Savienības iekšējās politikas mērķi.
2. Ar šo regulu arī izveido konsultāciju atbalsta mehānismu, lai sniegtu atbalstu investējamu projektu attīstību un piekļuvi finansējumam un lai nodrošinātu saistītu spēju veidošanas atbalstu ("konsultāciju centrs *InvestEU*"). Ar to arī izveido datubāzi, piešķirot pamanāmību projektiem, kuriem projektu virzītāji meklē finansējumu, un sniedzot ieguldītājiem informāciju par investīciju iespējām ("portāls *InvestEU*").
3. Šajā regulā tiek noteikti programmas *InvestEU* mērķi, budžets un ES garantijas summa laikposmam no 2021. līdz 2027. gadam, Savienības finansējuma formas un šāda finansējuma sniegšanas noteikumi.

2. pants

Definīcijas

1. Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:
 - (1) "programma *InvestEU*" ir kopā – fonds *InvestEU*, konsultāciju centrs *InvestEU*, portāls *InvestEU* un finansējuma apvienošanas darbības;
 - (2) "ES garantija" ir kopēja neatsaucama, beznosacījumu un pēc pieprasījuma nodrošināta budžeta garantija, ko sniedz no Savienības budžeta, saskaņā ar kuru budžeta garantijas atbilstīgi Finanšu regulas 219. panta 1. punktam stājas spēkā, kad spēkā stājas individuāli garantijas nolīgumi ar īstenošanas partneriem;
 - (3) "politikas logs" ir mērķa joma ES garantijas atbalstam, kā noteikts 7. panta 1. punktā;
 - (4) "nodalījums" ir ES garantijas daļa, kas definēta kā atbalstošu resursu izcelsme;
 - (5) "finansējuma apvienošanas darbība" ir Savienības budžeta atbalstīta darbība, kura no Savienības budžeta finansēta neatmaksājama vai atmaksājama atbalsta formas, vai abas atbalsta formas apvieno ar atmaksājama atbalsta formām no attīstības vai citām publisko finanšu iestādēm, vai no komerciālām finanšu iestādēm un ieguldītājiem; šajā definīcijā Savienības programmas, kuras finansē no avotiem, kas nav Savienības

budžets, piemēram, no ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas (*ETS*) inovāciju fonda, var pielīdzināt Savienības programmām, kuras finansē no Savienības budžeta;

- (6) “EIB” ir Eiropas Investīciju banka,
- (7) “EIB grupa” ir EIB, tās meitasuzņēmumi un citi subjekti, kas izveidoti saskaņā ar 28. panta 1. punktu Protokolā Nr. 5 par Eiropas Investīciju bankas statūtiem, kurš pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un LESD (“EIB statūti”);
- (8) “finanšu iemaksa” ir īstenošanas partnera ieguldījums pašu riska veidā, ko līdzās ES garantijai sniedz saskaņā ar *pari passu* principu vai citā veidā, kas ļauj efektīvi īstenot programmu *InvestEU*, vienlaikus nodrošinot interešu pienācīgu saskaņošanu;
- (9) “iemaksu nolīgums” ir juridisks instruments, kurā Komisija un viena vai vairākas dalībvalstis precizē nosacījumus attiecībā uz ES garantijas daļu dalībvalsts nodalījumā, kā noteikts 9. pantā;
- (10) “finanšu produkts” ir finansēšanas mehānisms vai vienošanās, kurā paredzēts, ka īstenošanas partneris tieši vai ar starpnieku palīdzību nodrošina finansējumu galasaņēmējiem, izmantojot jebkuru no 15. pantā minētajiem finansējuma veidiem;
- (11) “finansēšanas un/vai investīciju darbības” ir darbības, ar kurām galasaņēmējiem tieši vai netieši sniedz finansējumu, izmantojot finanšu produktus, un kuras īstenošanas partneris savā vārdā nodrošina saskaņā ar saviem iekšējiem noteikumiem, politikas virzieniem un procedūrām un veic to uzskaiti īstenošanas partnera finanšu pārskatos vai attiecīgā gadījumā norāda minēto finanšu pārskatu piezīmēs;
- (12) “dalītas pārvaldības fondi” ir fondi, kas paredz iespēju piešķirt daļu no to līdzekļiem budžeta garantijas nodrošināšanai no fonda *InvestEU* dalībvalsts nodalījuma, proti, Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF), Eiropas Sociālais fonds+ (ESF+), Kohēzijas fonds, Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonds (EJZF), Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (ELFLA) un [Taisnīgas pārkārtošanās fonds (TPF)]⁴²;
- (13) “garantijas nolīgums” ir juridisks instruments, kurā Komisija un īstenošanas partneris konkretizē nosacījumus tam, lai ierosinātu finansēšanas vai investīciju darbības, kurām tiktu piešķirta ES garantija, lai sniegtu ES garantiju minētajām darbībām un lai tās īstenotu saskaņā ar šīs regulas noteikumiem;
- (14) “īstenošanas partneris” ir atbalsttiesīgs darījumu partneris, piemēram, finanšu iestāde vai cits finanšu starpnieks, ar kuru Komisija ir noslēgusi garantijas nolīgumu;
- (15) “svarīgs projekts visas Eiropas interesēs” ir projekts, kas atbilst visiem kritērijiem, kuri noteikti Komisijas paziņojumā par kritērijiem, pēc kuriem analizē saderīgumu ar iekšējo tirgu valsts atbalstam ar mērķi sekmēt svarīgu projektu īstenošanu visas Eiropas interesēs (OV C 188, 20.6.2014., 4. lpp.), vai jebkurā turpmākā pārskatīšanā;
- (16) “konsultāciju centrs *InvestEU*” ir tehniskā palīdzība, kas definēta 24. pantā;
- (17) “konsultāciju līgums” ir juridisks instruments, ar kuru Komisija un konsultāciju partneris precizē nosacījumus konsultāciju centra *InvestEU* īstenošanai;
- (18) “konsultāciju iniciatīva” ir tehniskās palīdzības un konsultāciju pakalpojumi, ar kuriem atbalsta investīcijas, tostarp spēju veidošanas darbības, kurus sniedz

⁴²

COM(2020)22 final.

konsultāciju partneri, ārpakalpojumu sniedzēji, ar kuriem Komisija noslēgusi līgumus, vai izpildaģentūra;

- (19) “konsultāciju partneris” ir atbalsttiesīgs darījumu partneris, piemēram, finanšu iestāde vai cits subjekts, ar kuru Komisija ir noslēgusi konsultāciju nolīgumu, lai īstenotu vienu vai vairākas konsultāciju iniciatīvas, kas nav tādas konsultāciju iniciatīvas, kuras īsteno ar Komisijas vai izpildaģentūru nolīgtu ārpakalpojumu sniedzēju starpniecību;
- (20) “portāls *InvestEU*” ir datubāze, kas definēta 25. pantā;
- (21) “investīciju pamatnostādnes” ir pamatnostādnes, kas noteiktas ar 7. panta 7. punktā minēto deleģēto aktu;
- (22) “investīciju platforma” ir īpašam nolūkam paredzēts instruments, pārvaldīts konts, ar līgumu izveidots līdzfinansēšanas vai riska dalīšanas mehānisms vai citādi izveidots mehānisms, ko vienības izmanto, lai virzītu finanšu ieguldījumu vairāku investīciju projektu finansēšanai, un tā var būt:
 - (a) valsts vai vietēja līmeņa platforma, kas apvieno vairākus investīciju projektus konkrētas dalībvalsts teritorijā;
 - (b) pārrobežu, daudzvalstu, reģionālā vai makroreģionālā platforma, kas apvieno partnerus no vairākām dalībvalstīm, reģioniem vai trešām valstīm, kurus interesē investīcijas projektos kādā konkrētā ģeogrāfiskajā apgabalā;
 - (c) tematiskā platforma, kas apvieno investīciju projektus konkrētā nozarē;
- (23) “mikrofinansējums” ir mikrofinansējums, kā tas definēts Regulas [[ESF +] numurs] [2. panta 11. punktā];
- (24) “valsts attīstību veicinoša banka vai iestāde” jeb “VAVBI” ir juridiska persona, kura profesionāli veic finanšu darbības un kuras dalībvalsts vai dalībvalsts struktūra ir pilnvarojusi centrālā, reģionālā vai vietējā līmenī veikt attīstības vai veicināšanas darbības;
- (25) “mazais un vidējais uzņēmums” jeb “MVU” ir mikrouzņēmums un mazais un vidējais uzņēmums Komisijas Ieteikuma 2003/361/EK⁴³ pielikuma nozīmē;
- (26) “maza vidējas kapitalizācijas sabiedrība” ir vienība, kura nav MVU un kurai ir līdz 499 darbiniekiem;
- (27) “sociāls uzņēmums” ir sociāls uzņēmums, kā definēts Regulas [[EFS +] numurs] [2. panta 15. punktā];
- (28) “trešā valsts” ir valsts, kas nav Savienības dalībvalsts.

3. pants

Programmas InvestEU mērķi

⁴³ Komisijas Ieteikums 2003/361/EK (2003. gada 6. maijs) par mikrouzņēmumu, mazu un vidēju uzņēmumu definīciju (OV L 124, 20.5.2003., 36. lpp.).

1. Programmas *InvestEU* vispārējais mērķis ir atbalstīt Savienības politikas mērķus, izmantojot finansēšanas un investīciju darbības, kas veicina:
 - a) Savienības konkurētspēju, tostarp pētniecību, inovāciju un digitalizāciju;
 - b) izaugsmi un nodarbinātību Savienības ekonomikā, Savienības ekonomikas ilgtspējību un vides un klimata dimensiju, kas palīdz sasniegt IAM un Parīzes klimata nolīguma mērķus un radīt kvalitatīvas darbvietas;
 - c) sociālo noturību, iekļautību un inovāciju Savienībā;
 - d) zinātnes un tehnoloģiju sasniegumu attīstību, kā arī kultūru, izglītību un apmācību;
 - e) Savienības kapitāla tirgu integrāciju un vienotā tirgus stiprināšanu, tostarp risinājumus, lai novērstu Savienības kapitāla tirgu sadrumstalotību, dažādotu finansējuma avotus Savienības uzņēmumiem un veicinātu finanšu ilgtspēju;
 - f) ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas attīstību; vai
 - g) Savienības ekonomikas ilgtspējīgu un iekļaujošu atveseļošanu pēc Covid-19 pandēmijas izraisītās krīzes, tās stratēģisko vērtības ķēžu uzturēšanu un stiprināšanu un Savienībai stratēģiski svarīgu darbību saglabāšanu un pastiprināšanu saistībā ar kritisko infrastruktūru, transformatīvām tehnoloģijām, revolucionārām inovācijām un resursiem, kas paredzēti uzņēmumiem un patērētājiem.
2. Programmas *InvestEU* konkrētie mērķi ir šādi:
 - a) atbalstīt finansēšanas un investīciju darbības, kas saistītas ar ilgtspējīgu infrastruktūru, jomās, kas minētas 7. panta 1. punkta a) apakšpunktā;
 - b) atbalstīt finansēšanas un investīciju darbības, kas saistītas ar pētniecību, inovāciju un digitalizāciju, tostarp atbalstu inovatīvu uzņēmumu izvēršanai un tehnoloģiju ieviešanai tirgū, jomās, kas minētas 7. panta 1. punkta b) apakšpunktā;
 - c) paplašināt MVU un mazu vidējas kapitalizācijas sabiedrību piekļuvi finansējumam un tā pieejamību un palielināt šādu MVU konkurētspēju pasaulē;
 - d) paplašināt sociālo uzņēmumu piekļuvi mikrofinansējumam un finansējumam un tā pieejamību, atbalstīt finansēšanas un investīciju darbības, kas saistītas ar sociālajiem ieguldījumiem, kompetencēm un prasmēm un attīstīt un konsolidēt sociālo investīciju tirgus jomās, kas minētas 7. panta 1. punkta d) apakšpunktā;
 - e) atbalstīt finansēšanas un investīciju darbības 7. panta 1. punkta e) apakšpunktā minētajās nozarēs, lai saglabātu un stiprinātu Savienības un tās ekonomikas stratēģisko autonomiju.

4. pants

ES garantijas budžets un summa

1. ES garantija ES nodalījuma vajadzībām, kas minēts 8. panta 1. punkta a) apakšpunktā, ir 75 153 850 000 EUR (pašreizējās cenās). Uzkrājumu likmi nosaka [•] % apmērā. Summu, kas minēta 34. panta 3. punkta pirmās daļas a) apakšpunktā, arī ņem vērā, lai veiktu iemaksas uzkrājumos, kas izriet no šīs uzkrājumu likmes.
 Attiecīgās summas var papildināt ar ES garantijas papildu summu, ko piešķir dalībvalsts nodalījumam, kas minēts 8. panta 1. punkta b) apakšpunktā, ņemot vērā dalībvalstu piešķirumu saskaņā ar [Regulas [KNR] numurs]⁴⁴ [10. panta 1. punktu] un [Regulas [KLP stratēģiskais plāns] numurs]⁴⁵ [75. panta 1. punktu].
 Dalībvalsts nodalījuma vajadzībām ES garantijas papildu summu dalībvalstis var sniegt arī skaidras naudas veidā. Šāda summa veido ārēji piešķirtos ieņēmumus saskaņā ar Finanšu regulas 21. panta 5. punkta otro teikumu;
 Iemaksas no 5. pantā minētajām trešām valstīm arī palielina ES garantiju, kas minēta pirmajā daļā, nodrošinot uzkrājumu skaidrā naudā pilnā apmērā saskaņā ar Finanšu regulas 218. panta 2. punktu.
2. Summu 31 153 850 000 EUR (pašreizējās cenās) no 1. punkta pirmajā daļā minētās summas piešķir darbībām, ar kurām īsteno Regulas [EURI] 2. pantā minētos pasākumus 3. panta 2. punkta e) apakšpunktā minētajiem mērķiem.
 Summu 41 500 000 000 EUR (pašreizējās cenās) no 1. punkta pirmajā daļā minētās summas piešķir darbībām, ar kurām īsteno Regulas [EURI] 2. pantā minētos pasākumus 3. panta 2. punkta a)–d) apakšpunktā minētajiem mērķiem.
 Summu 2 500 000 000 EUR (pašreizējās cenās) no 1. punkta pirmajā daļā minētās summas piešķir 3. panta 2. punkta a)–d) apakšpunktā minētajiem mērķiem.
 Pirmajā un otrajā daļā minētās summas ir pieejamas tikai no Regulas [EURI] 4. panta 3. punktā minētās dienas.
 ES garantijas indikatīvs sadalījums ES nodalījuma vajadzībām ir izklāstīts šīs regulas I pielikumā. Attiecīgā gadījumā Komisija var grozīt I pielikumā minētās summas un palielināt pirmajā daļā minēto summu līdz 15 % attiecībā uz katru mērķi. Par ikvienu šādu grozījumu Komisija informē Eiropas Parlamentu un Padomi.
3. Finansējums VI un VII nodaļā paredzēto pasākumu īstenošanai ir 724 733 000 EUR (pašreizējās cenās).
4. Šā panta 3. punktā minēto summu var izmantot arī tehniskajai un administratīvajai palīdzībai, kas vajadzīga programmas *InvestEU* īstenošanai, piemēram, sagatavošanas, uzraudzības, kontroles, revīzijas un izvērtēšanas darbībām, tostarp korporatīvajām informācijas tehnoloģiju sistēmām.

5. pants

Fonda InvestEU asociētās trešās valstis

Fonda *InvestEU* ES nodalījums, kas minēts 8. panta 1. punkta a) apakšpunktā, un katrs politikas logs, kas minēts 7. panta 1. punktā, izņemot Eiropas stratēģisko investīciju logu, var

⁴⁴

⁴⁵

saņemt iemaksas no šādām trešām valstīm, lai būtu līdzdalīga konkrētos finanšu produktos saskaņā ar Finanšu regulas 218. panta 2. punktu:

- a) Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) locekles, kas ir Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) dalībvalstis, – saskaņā ar nosacījumiem, kuri noteikti Līgumā par Eiropas Ekonomikas zonu;
- b) valstis, kas pievienojas, kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis — saskaņā ar attiecīgajos pamat nolīgumos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos noteiktajiem vispārīgajiem principiem un vispārīgajiem noteikumiem un nosacījumiem, kas reglamentē šo valstu dalību Savienības programmās, un saskaņā ar īpašajiem noteikumiem, kas ietverti nolīgumos starp Savienību un šādām trešām valstīm;
- c) valstis, uz kurām attiecas Eiropas kaimiņattiecību politika, – saskaņā ar attiecīgajos pamat nolīgumos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos noteiktajiem vispārīgajiem principiem un vispārīgajiem noteikumiem un nosacījumiem, kas reglamentē šo valstu līdzdalību Savienības programmās, un saskaņā ar īpašajiem noteikumiem, kas ietverti nolīgumos starp Savienību un šādām trešām valstīm;
- d) trešās valstis, — saskaņā ar nosacījumiem, kuri izklāstīti īpašā nolīgumā, kas attiecas uz trešās valsts dalību jebkurā Savienības programmā, ja vien šis nolīgums:
 - i) nodrošina taisnīgu līdzsvaru attiecībā uz tādas trešās valsts iemaksām un ieguvumiem, kas piedalās Savienības programmās;
 - ii) nosaka nosacījumus par dalību Savienības programmās, arī par to, kā aprēķina finansiālās iemaksas dažādajās programmās un programmu administratīvās izmaksas; Šīs iemaksas veido ārēji piešķirtos ieņēmumus saskaņā ar Finanšu regulas 21. panta 5. punkta otro teikumu;
 - iii) trešai valstij nepiešķir pilnvaras pieņemt lēmumus par Savienības programmu;
 - iv) garantē Savienības tiesības nodrošināt pareizu finanšu pārvaldību un aizsargāt savas finanšu intereses.

6. pants

Savienības finansējuma īstenošana un veidi

1. ES garantiju īsteno netiešā pārvaldībā kopā ar struktūrām, kas minētas Finanšu regulas 62. panta 1. punkta c) apakšpunkta ii), iii), v) un vi) punktā. Citus Savienības finansējuma veidus saskaņā ar šo regulu īsteno tiešā vai netiešā pārvaldībā saskaņā ar Finanšu regulu, tostarp dotācijas īsteno saskaņā ar Finanšu regulas VIII sadaļu un finansējuma apvienošanas darbības īsteno saskaņā ar šo pantu pēc iespējas raitāk, tādā veidā, lai nodrošinātu efektīvu un saskaņotu atbalstu Savienības politikai.
2. Finansēšanas un investīciju darbības, kuras sedz ES garantija un kuras ir daļa no finansējuma apvienošanas darbībām, ar kurām apvieno šajā regulā noteikto atbalstu

ar atbalstu, ko sniedz saskaņā ar vienu vai vairākām citām Savienības programmām vai ko sedz ES *ETS*) inovāciju fonds:

- a) ir saskaņotas ar politikas mērķiem un atbilst atbalsttiesīguma kritērijiem, kas izklāstīti noteikumos par Savienības programmu, saskaņā ar kuru tiek lemts par atbalsta piešķiršanu;
 - b) atbilst šai regulai.
3. Finansējuma apvienošanas darbības, kurās ietverts finanšu instruments, kuru pilnībā finansē citas Savienības programmas vai ES *ETS* inovāciju fonds, neizmantojot šajā regulā paredzēto ES garantiju, atbilst politikas mērķiem un atbalsttiesīguma kritērijiem, kas izklāstīti noteikumos par Savienības programmu, saskaņā ar kuru tiek sniegts atbalsts.
4. Saskaņā ar 6. panta 2. punktu lēmumus par neatmaksājamā atbalsta veidiem un finanšu instrumentiem, kurus finansē no ES budžeta un kuri ir daļa no 2. un 3. punktā minētās finansējuma apvienošanas darbības, pieņem saskaņā ar attiecīgās Savienības programmas noteikumiem, un tos īsteno finansējuma apvienošanas darbības ietvaros saskaņā ar šo regulu un Finanšu regulas X sadaļu.

Ziņojumā, kas saistīts ar šādām finansējuma apvienošanas darbībām, iekļauj arī informāciju par to atbilstību politikas mērķiem un atbalsttiesīguma kritērijiem, kas izklāstīti tās Savienības programmas noteikumos, saskaņā ar kuru tiek pieņemts lēmums par atbalsta piešķiršanu, kā arī par to atbilstību šai regulai.

II NODAĻA

Fonds *InvestEU*

7. pants

Politikas logi

1. Fonds *InvestEU* darbojas, izmantojot šādus piecus politikas logus, kas novērš tirgus nepilnības vai nepietiekami optimālas investīciju situācijas to konkrētajā darbības jomā:
- a) ilgtspējīgas infrastruktūras politikas logu, kas ietver ilgtspējīgas investīcijas tādās jomās kā transports, tajā skaitā multimodāls transports, ceļu satiksmes drošība, tostarp saskaņā ar ES mērķi līdz 2050. gadam novērst ceļu satiksmes negadījumus ar bojāgājušajiem un smagi ievainotajiem, dzelzceļa un autoceļu infrastruktūras atjaunošana un uzturēšana, enerģētika, jo īpaši atjaunojamie energoresursi, energoefektivitāte atbilstoši 2030. gada enerģētikas politikas satvaram, ēku renovācijas projekti, galveno uzmanību pievēršot energotaupībai un ēku integrēšanai savienotajā enerģētikas, uzkrāšanas, digitālajā un transporta sistēmā, starpsavienojumu līmeņa uzlabošana, digitālā savienojamība un piekļuve, tostarp lauku apvidos, izejvielu piegāde un pārstrāde, kosmos, okeāni, ūdeņi, tostarp iekšzemes ūdensceļi, atkritumu apsaimniekošana saskaņā ar atkritumu apsaimniekošanas hierarhiju un aprites ekonomiku, dabas un cita vides infrastruktūra, kultūras mantojums, tūrisms, iekārtas, mobilie aktīvi un tādu inovatīvu tehnoloģiju ieviešana, kas veicina Savienības mērķu īstenošanu vides vai

klimatnoturības, vai sociālās ilgtspējas jomā un kas atbilst Savienības standartiem vides vai sociālās ilgtspējas jomā;

b) pētniecības, inovācijas un digitalizācijas politikas logu, kas ietver pētniecības, produktu izstrādes un inovācijas darbības, tehnoloģiju un pētniecības rezultātu tālāk nodošanu tirgum, lai atbalstītu tirgus veicinātāju un uzņēmumu sadarbību, inovatīvu risinājumu demonstrēšanu un ieviešanu un atbalstu inovatīvu uzņēmumu izaugsmei, kā arī Savienības rūpniecības digitalizāciju;

c) MVU politikas logu, kas ietver piekļuvi finansējumam un tā pieejamību galvenokārt MVU, tostarp inovatīviem MVU un MVU, kas darbojas kultūras un radošajās nozarēs, kā arī maziem uzņēmumiem ar vidēji lielu kapitālu;

d) sociālo ieguldījumu un prasmju politikas logu, kas ietver mikrofinansēšanu, sociālo uzņēmumu finansēšanu un sociālo ekonomiku, kā arī pasākumus dzimumu līdztiesības prasmju, kā arī izglītības, apmācības un saistīto pakalpojumu veicināšanai, ieskaitot veselības un izglītības infrastruktūru un sociālos un studentu mājokļus, sociālo inovāciju, veselību un ilgtermiņa aprūpi, iekļaušanu un pieejamību, kultūras un radošās darbības ar sociālu mērķi un neaizsargāto cilvēku, tostarp trešo valstu valstspiederīgo, integrāciju;

e) Eiropas stratēģisko investīciju politikas logu, kas ietver stratēģiskās investīcijas tādu galasaņēmēju atbalstam, kuri veic uzņēmējdarbību kādā no dalībvalstīm, kuri darbojas Savienībā un kuru darbības ir Savienībai stratēģiski svarīgas, jo īpaši no zaļās un digitālās pārkārtošanās un uzlabotas noturības viedokļa, vienā no šādām jomām:

i) kritiska veselības aprūpe, zāļu, medicīnisko ierīču un medicīnas preču ražošana un uzkrāšana, reaģēšanas spējas uz veselības krīzēm un civilās aizsardzības sistēmas stiprināšana;

ii) kritiskā infrastruktūra neatkarīgi no tā, vai tā ir fiziska vai virtuāla, tostarp infrastruktūras elementi, kas identificēti kā kritiski šādās jomās: enerģija, transports, veselība, droši digitālie sakari, 5G, lietu internets, tiešsaistes pakalpojumu platformas, droša mākoņdatošana, datu apstrāde vai glabāšana, maksājumi un finanšu infrastruktūra, gaisa telpa, aizsardzība, sakari, plašsaziņas līdzekļi, izglītība un apmācība, vēlēšanu infrastruktūra un paaugstināta riska iekārtas, kā arī zeme un nekustamais īpašums, kas ir būtisks šādas kritiskās infrastruktūras lietošanai;

iii) ii) apakšpunktā minētās kritiskās infrastruktūras ekspluatācijai un uzturēšanai būtisku preču un pakalpojumu nodrošināšana;

iv) svarīgas pamattehnoloģijas, transformatīvās un digitālās tehnoloģijas un revolucionāras inovācijas, kas ir stratēģiski svarīgas Savienības rūpnieciskajai nākotnei, tostarp:

a) mākslīgais intelekts, blokkēde, programmatūra, robotika, pusvadītāji, mikroprocesori, perifērās mākoņdatošanas tehnoloģijas, augstas veiktspējas datošana, kibernetika, kvantu tehnoloģijas, fotonika, rūpnieciskās biotehnoloģijas;

b) atjaunojamo energoresursu tehnoloģijas, enerģijas uzglabāšanas tehnoloģijas, ieskaitot akumulatorus, ilgtspējīga transporta tehnoloģijas, tīra ūdeņraža un kurināmā elementa izmantošana, dekarbonizācijas tehnoloģijas

rūpniecībai, oglekļa uztveršana un uzglabāšana, aprites ekonomikas tehnoloģijas;

c) biomedicīna, nanotehnoloģijas, zāles un progresīvie materiāli;

- v) ražotnes informācijas un komunikācijas tehnoloģiju komponentu un ierīču masveida ražošanai ES;
- vi) kritiski svarīgo resursu, tostarp enerģijas vai izejvielu, vai pārtikas nodrošinājuma, piegāde un uzkrāšana publiskā sektora dalībniekiem, uzņēmumiem vai patērētājiem ES saistībā ar resursu efektivitāti un apritīgumu stratēģiskajās vērtības ķēdēs;
- vii) Savienības un tās dalībvalstu drošībai kritiski svarīgas tehnoloģijas un resursi, piemēram, aizsardzības un kosmosa nozare un kibernetika, un divējāda lietojuma preces, kas definētas Padomes Regulas (EK) Nr. 428/2009 2. panta 1. punktā.

Turklāt, ja tiek veiktas investīcijas kosmosa, aizsardzības un kibernetikas jomā, kā arī konkrēta veida projektos, kas izraisa aktuālas un tiešas sekas drošībai kritiskās nozarēs, galasaņēmējus nekontrolē trešā valsts vai trešo valstu subjekti, un to izpildvadība atrodas Savienībā ar mērķi aizsargāt Savienības un tās dalībvalstu drošību.

Valde, ņemot vērā visus piemērojamās sabiedriskās kārtības vai drošības apsvērumus, nosaka visas nepieciešamās prasības attiecībā uz galasaņēmēju kontroli un izpildvadību citās jomās attiecībā uz stratēģisko Eiropas investīciju logu, kā arī uz starpnieku kontroli minētajā logā.

- 2. Ja finansēšanas vai investīciju darbība, kas ierosināta 23. pantā minētajai Investīciju komitejai, attiecas uz vairāk nekā vienu politikas logu, to iedala tajā politikas logā, kurš atbilst tā galvenajam mērķim vai vairuma tā apakšprojektu galvenajam mērķim, ja vien investīciju pamatnostādņēs nav noteikts citādi.
- 3. Finansēšanas un investīciju darbības izvērtē, lai noskaidrotu, vai tām ir ietekme uz vidi, klimatu vai sociālo jomu. Ja minētajām darbībām ir šāda ietekme, piemēro pārbaudes klimata, vides un sociālās ilgtspējas jomā, lai līdz minimumam samazinātu negatīvo ietekmi un maksimāli palielinātu ieguvumus klimata, vides un sociālās dimensijas jomā. Šajā nolūkā projektu virzītāji, kas pieprasa finansējumu, sniedz atbilstīgu informāciju, pamatojoties uz 4. punktā minētajiem norādījumiem. Projektus, kas nepārsniedz konkrētu apjomu, kas ir noteikts šajos norādījumos, atbrīvo no minētajām pārbaudēm. Projekti, kas neatbilst klimata mērķiem, nav tiesīgi saņemt atbalstu saskaņā ar šo regulu. Ja īstenošanas partneris secina, ka ilgtspējas pārbaude nav jāveic, tas iesniedz pamatojumu Investīciju komitejai.
- 4. Komisija izstrādā ilgtspējas vadlīnijas, kas saskaņā ar Savienības vides un sociālajiem mērķiem un standartiem ļauj:
 - a) attiecībā uz pielāgošanos klimata pārmaiņām – nodrošināt noturību pret iespējamām nelabvēlīgām klimata pārmaiņu sekām, veicot novērtējumu par neaizsargātību pret klimata pārmaiņām un riska novērtējumu, tostarp realizējot attiecīgus pielāgošanās pasākumus, un attiecībā uz seku mazināšanu – izmaksu un ieguvumu analīzē iekļaut siltumnīcefekta gāzu emisiju izmaksas un klimata pārmaiņu seku mazināšanas pasākumu pozitīvo ietekmi;

- b) atskaitīties par projektu konsolidētu ietekmi attiecībā uz dabas kapitāla galvenajām sastāvdaļām saistībā ar gaisu, ūdeni, zemi un bioloģisko daudzveidību;
 - c) novērtēt projektu sociālo ietekmi, tostarp uz dzimumu līdztiesību, konkrētu teritoriju vai iedzīvotāju sociālo iekļaušanu un ekonomikas attīstību teritorijās un nozarēs, kuras skar strukturālas problēmas, piemēram, nepieciešamība dekarbonizēt ekonomiku;
 - d) noteikt projektus, kas nav saderīgi ar klimata mērķu sasniegšanu;
 - e) sniegt īstenošanas partneriem norādījumus par 3. punktā paredzēto pārbaudi.
5. Īstenošanas partneri sniedz vajadzīgo informāciju, kas ļauj izsekot investīcijām, kuras sekmē Savienības mērķu īstenošanu klimata un vides jomā, pamatojoties uz norādījumiem, kas Komisijai ir jāizstrādā.
6. Īstenošanas partneri nosaka mērķi, ka vismaz 60 % investīciju saskaņā ar ilgtspējīgas infrastruktūras politikas logu veicina Savienības mērķu īstenošanu klimata un vides jomā.
- Komisija kopā ar īstenošanas partneriem cenšas nodrošināt, ka daļa no ES garantijas, ko izmanto ilgtspējīgas infrastruktūras politikas logam, tiek sadalīta tā, lai panāktu līdzsvaru starp dažādajām jomām, kas minētas 1. punkta a) apakšpunktā.
7. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 33. pantu, lai papildinātu šo regulu ar investīciju pamatnostādņēm katram politikas logam. Investīciju pamatnostādnes sagatavo ciešā dialogā ar EIB grupu un citiem potenciālajiem īstenošanas partneriem.
8. Attiecībā uz finansēšanas un investīciju darbībām saskaņā ar stratēģisko Eiropas investīciju logu aizsardzības un kosmosa nozarēs un kibernetikas jomā investīciju pamatnostādņēs var noteikt ierobežojumus intelektuālā īpašuma tiesību nodošanai un licencēšanai attiecībā uz kritiski svarīgām tehnoloģijām un tehnoloģijām, kas ir būtiskas Savienības un tās dalībvalstu drošības aizsardzībai.
9. Komisija īstenošanas partneriem, Investīciju komitejai un konsultatīvajiem partneriem dara pieejamu informāciju par investīciju pamatnostādņu piemērošanu un interpretāciju.

8. pants

Nodalījumi

1. Regulas 7. panta 1. punktā minētie politikas logi sastāv no ES nodalījuma un dalībvalsts nodalījuma. Minētie nodalījumi novērš tirgus nepilnības vai nepietiekami optimālas investīciju situācijas šādi.
- a) ES nodalījums risina šādas situācijas:
 - i) tirgus nepilnības vai nepietiekami optimālas investīciju situācijas, kas saistītas ar Savienības politikas prioritātēm;
 - ii) Savienības mēroga vai specifiskas dalībvalsts tirgus nepilnības vai nepietiekami optimālas investīciju situācijas vai

- iii) tirgus nepilnības vai nepietiekami optimālas investīciju situācijas, kuru dēļ ir jāizstrādā inovatīvi finanšu risinājumi un tirgus struktūras, jo īpaši jaunas vai sarežģītas tirgus nepilnības vai nepietiekami optimālas investīciju situācijas;
 - b) dalībvalsts nodalījums novērš konkrētas tirgus nepilnības vai nepietiekami optimālas investīciju situācijas vienā vai vairākos reģionos vai dalībvalstīs, lai sasniegtu politikas mērķus attiecībā uz investīciju fondiem, uz kuriem attiecas dalītā pārvaldība, vai attiecībā uz papildu summu, ko dalībvalsts piešķirusi saskaņā ar 4. panta 1. punkta trešo daļu, jo īpaši, lai stiprinātu ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju Savienībā, novēršot nelīdzsvarotību starp tās reģioniem.
2. Ja nepieciešams, 1. punktā minētos nodalījumus izmanto savstarpēji papildinošā veidā, lai atbalstītu finansēšanas vai investīciju darbības, tostarp apvienojot atbalstu no abiem nodalījumiem.

9. pants

Konkrēti noteikumi, kas piemērojami dalībvalsts nodalījumam

1. Summas, kuras dalībvalsts piešķirusi brīvprātīgi saskaņā ar [Regulas [KNR] numurs] [10. panta 1. punktu] vai [Regulas [KLP Stratēģiskais plāns] numurs] [75. panta 1. punktu], izmanto, lai veidotu uzkrājumus ES garantijas daļai dalībvalsts nodalījumā, kas sedz finansēšanas un investīciju darbības attiecīgajā dalībvalstī vai iespējamo ieguldījumu konsultāciju centrā *InvestEU* no fondiem, uz kuriem attiecas dalītā pārvaldība. Minētās summas izmanto, lai palīdzētu sasniegt politikas mērķus, kas noteikti Regulas [KNR] numurs] 7. pantā minētajā partnerības nolīgumā, programmās vai KLP stratēģiskajā plānā, ar ko palīdz realizēt *InvestEU*.

Papildu summu, ko dalībvalsts piešķirusi saskaņā ar 4. panta 1. punkta trešo daļu, izmanto, lai veidotu uzkrājumus ES garantijas daļai dalībvalsts nodalījumā.

2. Lai izveidotu minēto ES garantijas daļu dalībvalsts nodalījumā, starp dalībvalsti un Komisiju noslēdz iemaksu nolīgumu.

Šā punkta ceturto daļu un šā panta 5. punktu nepiemēro papildu summai, ko dalībvalsts nodrošina saskaņā ar 4. panta 1. punkta trešo daļu.

Šā panta noteikumus attiecībā uz summām, kas piešķirtas saskaņā ar Regulas [KNR numurs] 10. panta 1. punktu vai Regulas [KLP stratēģiskais plāns] 75. panta 1. punktu, nepiemēro iemaksu nolīgumam par dalībvalsts papildu summu, kas minēta 4. panta 1. punkta trešajā daļā.

Dalībvalsts un Komisija noslēdz iemaksu nolīgumu vai izdara tajā grozījumus četru mēnešu laikā pēc tam, kad Komisija ir pieņēmusi lēmumu apstiprināt partnerības nolīgumu saskaņā ar Regulas [KNR] 9. panta 4. punktu vai KLP stratēģisko plānu saskaņā ar Regulu [KLP], vai vienlaikus ar Komisijas lēmumu, ar ko groza programmu saskaņā ar Regulas [KNR] 10. pantu vai KLP stratēģisko plānu saskaņā ar Regulas [KLP] 107. pantu.

Divas vai vairākas dalībvalstis var noslēgt kopīgu iemaksu nolīgumu ar Komisiju.

Atkāpjoties no Finanšu regulas 211. panta 1. punkta, ES garantijas uzkrājumu likmi dalībvalsts nodalījumā nosaka 40 % apjomā, un katrā iemaksu nolīgumā to var koriģēt uz leju vai uz augšu, lai ņemtu vērā riskus, kas ir saistīti ar finanšu produktiem, kurus paredzēts izmantot.

3. Iemaksu nolīgumā ir iekļauti vismaz šādi elementi:

- a) kopējā summa ES garantijas daļai dalībvalsts nodalījumā, kas attiecas uz konkrēto dalībvalsti, tās uzkrājumu likme, iemaksas summa no dalītas pārvaldības fondiem, uzkrājumu veidošanās posms saskaņā ar gada finanšu plānu un izrietošo iespējamo saistību summa, kura jāsedz ar kompensējošu garantiju, ko sniedz attiecīgā dalībvalsts;
- b) dalībvalsts stratēģija, kas ietver finanšu produktus un to minimālo sviras efektu, ģeogrāfiskais segums, ja nepieciešams, ieskaitot reģionālo segumu, projektu veidi, investīciju laikposms un attiecīgā gadījumā galasaņēmēju un atbalsttiesīgo starpnieku kategorijas;
- c) potenciālais īstenošanas partneris vai partneri, kas ierosināti saskaņā ar 14. panta 1. punkta ceturto daļu, un Komisijas pienākums informēt attiecīgo dalībvalsti par izvēlēto īstenošanas partneri vai partneriem;
- d) dalītas pārvaldības fondu iespējamās iemaksas konsultāciju centrā *InvestEU*;
- e) pienākumus sniegt dalībvalstij gada ziņojumus, tostarp ziņot par attiecīgajiem rādītājiem, kas saistīti ar politikas mērķiem, uz kuriem attiecas partnerības nolīgums, programma vai KLP stratēģiskais plāns un kuri minēti iemaksu nolīgumā;
- f) noteikumi par ES garantijas daļas atmaksu no dalībvalsts nodalījuma;
- g) iespējamais apvienojums ar ES nodalījuma resursiem saskaņā ar 8. panta 2. punktu, tostarp daudzpakāpju struktūrā, lai panāktu labāku riska segumu.

4. Iemaksu nolīgumus īsteno Komisija, izmantojot garantijas nolīgumus, kas noslēgti ar īstenošanas partneriem saskaņā ar 16. pantu, un konsultāciju nolīgumus, kas noslēgti ar konsultāciju partneriem saskaņā ar 24. panta 1. punkta otro daļu.

Ja deviņu mēnešu laikā pēc iemaksu nolīguma noslēgšanas nav noslēgts garantijas nolīgums, iemaksu nolīgumu izbeidz vai pagarina, savstarpēji vienojoties. Ja deviņu mēnešu laikā pēc iemaksu nolīguma noslēgšanas par iemaksu nolīguma summu nav pilnībā uzņemtas saistības saskaņā ar vienu vai vairākiem garantijas nolīgumiem, minēto summu attiecīgi groza. Neizmantoto uzkrājumu summu, kas attiecināma uz summām, kuras dalībvalstis piešķirušas saskaņā ar [10. panta 1. punktu Regulā [KNR] vai [75. panta 1. punktu] Regulā [[KLP]], izmanto atkārtoti saskaņā ar [Regulas [KNR] numurs [10. panta 5. punktu] un [Regulas [KLP stratēģiskā plāna] numurs] [75. panta 5. punktu]. Neizmantoto uzkrājumu summu, kas attiecināma uz summām, kuras dalībvalsts piešķīrusi saskaņā ar šīs regulas 4. panta 1. punkta trešo daļu, atmaksā dalībvalstij.

Ja garantijas nolīgums nav pienācīgi īstenots laikposmā, kas noteikts [Regulas [KNR] numurs] [10. panta 6. punktā] vai [Regulas [KLP stratēģiskā plāna] numurs] [75. panta 6. punktā], iemaksu nolīgumu groza. Neizmantoto uzkrājumu summu, kas attiecināma uz summām, kuras dalībvalstis piešķirušas saskaņā ar [10. panta 1. punktu Regulā [KNR] vai [75. panta 1. punktu] Regulā [[KLP]], izmanto atkārtoti saskaņā ar [Regulas [KNR] numurs] [10. panta 6. punktu] un [Regulas [KLP stratēģiskā plāna] numurs] [75. panta 6. punktu]. Neizmantoto uzkrājumu summu,

kas attiecināma uz summām, kuras dalībvalsts piešķirusi saskaņā ar šīs regulas 4. panta 1. punkta trešo daļu, atmaksā dalībvalstij.

5. Uz ES garantijas daļas uzkrājumiem dalībvalsts nodalījumam, kas izveidots ar iemaksu nolīgumu, attiecas šādi noteikumi.
- a) Pēc veidošanās posma, kas minēts 3. punkta a) apakšpunktā, jebkurš uzkrājumu gada pārpalikums, kas aprēķināts, uzkrājumu summu, kāda ir nepieciešama saskaņā ar iemaksu nolīgumā noteikto uzkrājumu likmi, salīdzinot ar faktiskajiem uzkrājumu apjomiem, izmanto atkārtoti saskaņā ar [KNR [10. panta 7. punktu] un [[KLP Stratēģiskā plāna numurs] [75. panta 7. punktu]].
 - b) Atkāpjoties no Finanšu regulas 213. panta 4. punkta, pēc veidošanās posma, kas minēts 3. punkta a) apakšpunktā, uzkrājumi nerada gada papildinājumus laikā, kad ir pieejama minētā ES garantijas daļa no dalībvalsts nodalījuma.
 - c) Komisija nekavējoties informē dalībvalsti, ja rezervju līmenis minētajai ES garantijas daļai samazinās zem 20 % no sākotnējiem uzkrājumiem, tāpēc ka tiek pieprasīts izmantot šo ES garantijas daļu dalībvalsts nodalījumā.
 - d) Ja uzkrājumu līmenis minētajai ES garantijas daļai no dalībvalsts nodalījuma sasniedz 10 % no sākotnējiem uzkrājumiem, attiecīgā dalībvalsts pēc Komisijas pieprasījuma Finanšu regulas 212. pantā minētajā kopējā uzkrājumu fondā iemaksā līdz 5 % no sākotnējiem uzkrājumiem.

III NODAĻA

KOMISIJAS UN EIB GRUPAS PARTNERĪBA

10. pants

Partnerības joma

1. Komisija un EIB grupa saskaņā ar šo regulu izveido partnerību ar mērķi atbalstīt *InvestEU* īstenošanu un veicināt konsekvenci, iekļautību, papildināmību un efektīvu izvēršanu. Saskaņā ar šo regulu un kā sīkāk precizēts 3. punktā minētajos nolīgumos, EIB grupa:
- a) īsteno 12. panta 4. punktā minēto ES galvojuma daļu;
 - b) atbalsta fonda *InvestEU* ES nodalījuma un attiecīgā gadījumā dalībvalsts nodalījuma īstenošanu, jo īpaši:
 - i) kopā ar potenciālajiem īstenošanas partneriem sniedz ieguldījumu investīciju pamatnostādnes saskaņā ar 7. panta 7. punktu, palīdz izstrādāt rezultātu pārskatu saskaņā ar 21. pantu un sniedz ieguldījumu citos dokumentos, kuros izklāstītas fonda *InvestEU* darbības pamatnostādnes;
 - ii) kopā ar Komisiju un potenciālajiem īstenošanas partneriem nosaka riska metodiku un riska kartēšanas sistēmu, kas attiecas uz īstenošanas partneru finansēšanas un investīciju darbībām, lai šādas darbības varētu novērtēt kopējā reitingu skalā;

- iii) pēc Komisijas pieprasījuma un vienojoties ar attiecīgo potenciālo īstenošanas partneri veic minētā potenciālā īstenošanas partnera sistēmu novērtējumu un sniedz mērķtiecīgas tehniskās konsultācijas par šīm sistēmām, ja un ciktāl to prasa pīlāra novērtējuma audita secinājumi, ņemot vērā minētā potenciālā īstenošanas partnera paredzēto finanšu produktu īstenošanu;
 - iv) sniedz nesaistošu atzinumu par aspektiem, kas saistīti ar banku darbību, jo īpaši par finanšu risku un finanšu noteikumiem attiecībā uz to ES garantijas daļu, kas piešķirama īstenošanas partnerim, kurš nav EIB grupa, kā noteikts garantijas nolīgumā, kas jānoslēdz ar minēto īstenošanas partneri;
 - v) veic kopējā portfeļa finanšu riska un atlīdzības simulācijas un prognozes, pamatojoties uz pieņēmumiem, par kuriem panākta vienošanās ar Komisiju;
 - vi) novērtē kopējā portfeļa finanšu risku un sniedz finanšu pārskatus par kopējo portfeli un
 - vii) pēc Komisijas pieprasījuma un vienojoties ar īstenošanas partneri saskaņā ar 16. panta 2. punkta g) apakšpunktu sniedz Komisijai pārstrukturēšanas un atgūšanas pakalpojumus, kā noteikts 3. punkta b) apakšpunktā minētajā nolīgumā, ja minētais īstenošanas partneris vairs nav atbildīgs par pārstrukturēšanas un atgūšanas darbību veikšanu saskaņā ar attiecīgo garantijas nolīgumu;
- c) var nodrošināt spēju veidošanu, kā minēts 24. panta 2. punkta h) apakšpunktā, valsts attīstību veicinošai bankai vai iestādei un citus pakalpojumus saistībā ar tādu finanšu produktu īstenošanu, kurus atbalsta ar ES garantiju, ja to pieprasa minētā valsts attīstību veicinošā banka vai iestāde;
- d) attiecībā uz konsultāciju centru *InvestEU*:
- i) no 4. panta 3. punktā minētā finansējuma saņem summu, kas nepārsniedz 525 miljonus EUR, par 24. pantā minētajām konsultatīvajām iniciatīvām un šā punkta d) apakšpunkta ii) punktā minētajiem darbības uzdevumiem;
 - ii) konsultē Komisiju un veic darbības uzdevumus, kas noteikti 3. punkta c) apakšpunktā minētajā nolīgumā:
 - sniedzot atbalstu Komisijai konsultāciju centra *InvestEU* plānošanā, izveidē un darbībā;
 - novērtējot konsultatīva atbalsta pieprasījumus, par kuriem Komisija neuzskata, ka uz tiem attiecas esošās konsultatīvās iniciatīvas, lai atbalstītu Komisijas lēmumu par piešķiršanu attiecībā uz konsultatīviem pieprasījumiem, kas saņemti, izmantojot 24. panta 2. punkta a) apakšpunktā definēto galveno piekļuves punktu;
 - sniedzot atbalstu valsts attīstību veicinošām bankām vai iestādēm pēc to pieprasījuma: nodrošinot 24. panta 2. punkta h) apakšpunktā minēto spēju veidošanu saistībā ar to konsultatīvo spēju attīstīšanu, lai tās varētu piedalīties konsultāciju iniciatīvās;

- pēc Komisijas un potenciālā konsultatīvā partnera pieprasījuma un ar EIB grupas piekrišanu Komisijas vārdā noslēdzot nolīgumu ar konsultāciju partneri par konsultatīvo iniciatīvu īstenošanu.

EIB grupa nodrošina, ka uzdevumi, kas minēti pirmās daļas d) apakšpunkta ii) punktā, tiek veikti pilnīgi neatkarīgi no tās kā padomdevēja partnera lomas.

Komisija pēc vajadzības sadarbojas ar īstenošanas partneri, pamatojoties uz šā punkta pirmās daļas b) apakšpunkta iv) punktā minētā EIB grupas atzinuma konstatējumiem. Komisija informē EIB grupu par savu lēmumu pieņemšanas rezultātiem.

2. Ar banku darbību saistītā informācija, ko Komisija nosūta EIB grupai saskaņā ar 1. punkta b) apakšpunkta ii) punktu, b) apakšpunkta iv) punktu, b) apakšpunkta v) punktu un b) apakšpunkta vi) punktu, nepārsniedz informāciju, kas noteikti nepieciešama EIB grupai, lai tā varētu pildīt savus pienākumus saskaņā ar minētajiem punktiem. Komisija ciešā dialogā ar EIB grupu un potenciālajiem īstenošanas partneriem nosaka minētās ar banku darbību saistītās informācijas raksturu un apjomu, ņemot vērā ES garantijas pareizas finanšu pārvaldības prasības, īstenošanas partnera likumīgās intereses attiecībā uz komerciāli sensitīvu informāciju un EIB grupas vajadzības, pildot savus pienākumus saskaņā ar minētajiem punktiem.
3. Partnerības noteikumus nosaka nolīgumos, tostarp:
 - a) par 12. panta 4. punktā noteiktās ES garantijas daļas piešķiršanu un īstenošanu:
 - i) garantijas nolīgumā starp Komisiju un EIB grupu vai
 - ii) atsevišķos garantijas nolīgumos starp Komisiju un EIB un tās meitasuzņēmumiem vai (atkarībā no situācijas) citām struktūrām, kas izveidotas saskaņā ar EIB statūtu 28. panta 1. punktu;
 - b) Komisijas un EIB grupas nolīgumā attiecībā uz 1. punkta b) un c) apakšpunktu;
 - c) Komisijas un EIB grupas nolīgumā attiecībā uz *InvestEU* konsultāciju centru;
 - d) pakalpojumu nolīgumos starp EIB grupu un valsts attīstību veicinošām bankām un iestādēm attiecībā uz spēju veidošanu un citiem pakalpojumiem, kas minēti 1. punkta c) apakšpunktā.
4. Neskarot šīs regulas 17. panta 3. punktu un 24. panta 4. punktu, izmaksas, kas EIB grupai radušās saistībā ar šā panta 1. punkta b) un c) apakšpunktā minēto uzdevumu veikšanu, atbilst nosacījumiem, par kuriem panākta vienošanās saskaņā ar šā panta 3. punkta b) apakšpunktā minēto nolīgumu, un tās saskaņā ar Finanšu regulas 211. panta 4. un 5. punktu var segt no atmaksājumiem vai ieņēmumiem, kas attiecināmi uz ES garantiju, vai no uzkrājumiem, vai arī tās var tikt segtas no šīs regulas 4. panta 3. punktā minētā finansējuma, ja EIB grupa šīs izmaksas pamato, turklāt to kopējā maksimālā robežvērtība ir 10 miljoni EUR.
5. Izmaksas, kas EIB grupai radušās saistībā ar 1. punkta d) apakšpunkta ii) punktā minēto darbības uzdevumu veikšanu, pilnībā sedz un apmaksā no summas, kas minēta 1. punkta d) apakšpunkta i) punktā, ja EIB grupa šīs izmaksas pamato, turklāt to kopējā maksimālā robežvērtība ir 15 miljoni EUR.

11. pants

Interesu konflikti

1. 10. pantā minētās partnerības ietvaros EIB grupa veic visas vajadzīgās darbības un piesardzības pasākumus, lai izvairītos no interešu konfliktiem ar citiem īstenošanas partneriem, tostarp izveidojot īpašu un neatkarīgu vienību 10. panta 1. punkta b) apakšpunkta iii) un vi) punktā minēto uzdevumu veikšanai. Uz šo vienību attiecas stingri konfidencialitātes noteikumi, kurus vienības dalībniekiem turpina piemērot pēc tam, kad tie vienību ir atstājuši.
2. EIB grupa un citi īstenošanas partneri nekavējoties informē Komisiju par jebkuru situāciju, kas rada vai, iespējams, var radīt interešu konfliktu. Šaubu gadījumā Komisija izlemj, vai interešu konflikts pastāv, un informē EIB grupu par secinājumiem. Interesu konflikta gadījumā EIB grupa veic atbilstīgus pasākumus. Valdi informē par veiktajiem pasākumiem un to rezultātiem.
3. EIB grupa veic vajadzīgos piesardzības pasākumus, lai, īstenojot konsultāciju centru *InvestEU*, izvairītos no situācijām, kad varētu rasties interešu konflikts, jo īpaši attiecībā uz darbības uzdevumiem, ko tā veic, sniedzot atbalstu Komisijai, kā minēts 10. panta 1. punkta d) apakšpunkta ii) punktā. Interesu konflikta gadījumā EIB grupa veic atbilstīgus pasākumus.

IV NODAĻA

ES GARANTIJA

12. pants

ES garantija

1. ES garantiju īstenošanas partneriem piešķir kā neatsaucamu, beznosacījumu un pēc pieprasījuma nodrošinātu garantiju saskaņā ar Finanšu regulas 219. panta 1. punktu, un to īsteno netiešā pārvaldībā saskaņā ar Finanšu regulas X sadaļu.
2. ES garantijas atlīdzība ir saistīta ar finanšu produktu īpašībām un riska profilu, ņemot vērā to pamatā esošo finansēšanas un ieguldījumu darbību raksturu un to, kā finanšu produkti izpilda nospraustos politikas mērķus.

Ja tas ir pienācīgi pamatots ar to politikas mērķu būtību, uz kuru izpildi vērsts finanšu produkts, un ar to, ka finanšu produktiem jābūt paredzētajiem galasaņēmējiem pieejamiem, galasaņēmējam nodrošinātā finansējuma izmaksas var samazināt vai minētā finansējuma noteikumus var uzlabot, koriģējot atlīdzību par ES garantiju vai – vajadzības gadījumā – sedzot atlikušās īstenošanas partnerim radušās administratīvās izmaksas no Savienības budžeta, jo īpaši:

- a) ja saspringti finanšu tirgus apstākļi liegtu īstenot finansēšanas vai investīciju darbību, nosakot cenu saskaņā ar tirgus konjunktūru, vai vai

- b) ja nepieciešams stimulēt finansēšanas un investīciju darbības nozarēs vai jomās, kurās ir būtiskas tirgus nepilnības vai nepietiekami optimāla investīciju situācija, vai veicināt investīciju platformu izveidi,

tiktāl, ciktāl ES garantijas atlīdzības samazinājums vai īstenošanas partneru nenosēgto administratīvo izmaksu segšana nerada būtisku ietekmi uz *InvestEU* garantijas uzkrājumiem.

ES garantijas atlīdzības samazinājums pilnā apmērā dod labumu galasaņēmējiem.

3. Nosacījumu, kas izklāstīts Finanšu regulas 219. panta 4. punktā, piemēro katram īstenošanas partnerim, pamatojoties uz darījumu portfeli.
4. EIB grupai piešķir 75 % no ES garantijas saskaņā ar ES nodalījumu, kā minēts 4. panta 1. punkta pirmajā daļā, 56 365 380 000 EUR apmērā. EIB grupa sniedz kopējo finansiālo ieguldījumu 9 418 270 000 EUR apmērā. Šo iemaksu nodrošina tādā veidā un formā, kas veicina fonda *InvestEU* īstenošanu un 14. panta 2. punktā izklāstīto mērķu sasniegšanu.
5. Atlikušos 25 % ES garantijas ES nodalījumā piešķir citiem īstenošanas partneriem, kas arī veic finanšu iemaksu, kuras apjomu nosaka garantijas nolīgumos.
6. Tiek darīts viss iespējamais, lai nodrošinātu, ka investīciju laikposma beigās ir aptverts plašs nozaru un reģionu loks un nav pieļauta pārmērīga koncentrācija nozares vai ģeogrāfiskā līmenī. Šie centieni ietver stimulus mazākām vai mazāk sarežģītām valsts attīstību veicinošām bankām, kam ir salīdzinošas priekšrocības, pateicoties to klātbūtnei uz vietas, zināšanām un investīciju kompetencei. Komisija izstrādā saskaņotu pieeju šo centienu atbalstīšanai.
7. 4. panta 2. punkta pirmajā un otrajā daļā minēto ES garantijas atbalstu piešķir saskaņā ar Regulas [EURI] 4. panta 6. punktā izklāstītajiem nosacījumiem. Citos gadījumos ES garantijas atbalstu var piešķirt finansēšanas un ieguldījumu darbībām, uz kurām attiecas šī regula, ieguldījumu laikposmam, kas beidzas 2027. gada 31. decembrī.

Līgumus starp īstenošanas partneri un galasaņēmēju vai finanšu starpnieku, vai citu subjektu, kas minēts 15. panta 1. punkta a) apakšpunktā, saskaņā ar ES garantiju, kas minēta 4. panta 2. punkta pirmajā un otrajā daļā, paraksta viena gada laikā pēc tam, kad īstenošanas partneris ir apstiprinājis attiecīgo finansēšanas vai investīciju darbību. Citos gadījumos līgumus starp īstenošanas partneri un galasaņēmēju vai finanšu starpnieku vai jebkuru citu subjektu, kas minēts 15. panta 1. punkta a) apakšpunktā, paraksta līdz 2028. gada 31. decembrim.

13. pants

Atbalsttiesīgas finansēšanas un investīciju darbības

1. Fonds *InvestEU* atbalsta tikai tādas finansēšanas un investīciju darbības, kas:
 - a) atbilst nosacījumiem, kas izklāstīti Finanšu regulas 209. panta 2. punkta a) līdz e) apakšpunktā, jo īpaši tirgus nepilnībām, nepietiekami optimālām investīciju situācijām un papildināmībai, kā izklāstīts Finanšu regulas 209. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktā un šīs regulas V pielikumā, un vajadzības gadījumā

- maksimāli palielina privātās investīcijas saskaņā ar Finanšu regulas 209. panta 2. punkta d) apakšpunktu;
- b) veicina Savienības politikas mērķu sasniegšanu un saskaņā ar šīs regulas II pielikumu ietilpst to jomu tvērumā, kuras ir atbalsttiesīgas finansēšanas un investīciju darbībām atbilstīgajā politikas logā;
 - c) nesniedz finansiālu atbalstu izslēgtajām darbībām, kas uzskaitītas šīs regulas V pielikuma B punktā un
 - d) atbilst investīciju pamatnostādņēm.
2. Papildus projektiem, kas atrodas Savienībā vai ar dalībvalsti saistītā aizjūras zemē vai teritorijā, kā noteikts LESD II pielikumā, fonds *InvestEU* var atbalstīt šādus projektus un darbības, izmantojot finansēšanas un investīciju darbības citos logos, kas nav Eiropas stratēģisko investīciju logs:
- a) projektus ar subjektiem, kuri atrodas vai veic uzņēmējdarbību vienā vai vairākās dalībvalstīs, un kas attiecas uz vienu vai vairākām trešām valstīm, tostarp valstīm, kas pievienojas, kandidātvalstīm un potenciālām kandidātvalstīm, valstīm, uz kurām attiecas Eiropas kaimiņattiecību politika, Eiropas Ekonomikas zona vai Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija, aizjūras zemi vai teritoriju, kā noteikts LESD II pielikumā, vai asociēto trešo valsti, neatkarīgi no tā, vai minētajās trešās valstīs vai aizjūras zemēs vai teritorijās partneris ir vai tāda nav;
 - b) finansēšanas un investīciju darbības 5. pantā minētajās valstīs, kas ir veikušas iemaksu konkrētā finanšu produktā.
3. Fonds *InvestEU* var atbalstīt finansēšanas un investīciju darbības, kas sniedz finansējumu galasaņēmējiem, kuri ir juridiskas personas, kas veic uzņēmējdarbību kādā no šīm valstīm vai teritorijām:
- a) dalībvalsts vai ar dalībvalsti saistīta aizjūras zeme vai teritorija, kā izklāstīts LESD II pielikumā;
 - b) programmas *InvestEU* asociētā trešā valsts saskaņā ar 5. pantu;
 - c) attiecīgā gadījumā – 2. punkta a) apakšpunktā minēta trešā valsts;
 - d) citas trešās valstis, ja nepieciešams finansēt projektu kādā valstī vai teritorijā, kas minēta a), b) vai c) apakšpunktā.
- Neatkarīgi no pirmās daļas saskaņā ar stratēģisko Eiropas investīciju logu galasaņēmēji un starpnieki ir juridiskas personas, kas atbilst prasībām, kuras noteiktas 7. panta 1. punkta e) apakšpunkta ievadteikumā un otrajā daļā, un saskaņā ar tā trešo daļu.

14. pants

Tādu īstenošanas partneru izvēle, kuri nav EIB grupa

1. Komisija atlasa īstenošanas partnerus, kas nav EIB grupa, saskaņā ar Finanšu regulas 154. pantu.

Īstenošanas partneri var veidot grupu. Īstenošanas partneris var būt vienas vai vairāku grupu dalībnieks.

Attiecībā uz ES nodalījumu atbalsttiesīgie partneri ir pauduši ieinteresētību attiecībā uz 12. panta 5. punktā minēto ES garantijas daļu.

Attiecībā uz dalībvalsts nodalījumu attiecīgā dalībvalsts var kā īstenošanas partnerus ierosināt vienu vai vairākus partnerus no tiem partneriem, kuri ir pauduši ieinteresētību. Attiecīgā dalībvalsts kā īstenošanas partneri var ierosināt arī EIB grupu un uz sava rēķina slēgt ar EIB grupu līgumus par 10. pantā uzskaitīto pakalpojumu sniegšanu.

Ja attiecīgā dalībvalsts neierosina īstenošanas partneri, Komisija saskaņā ar šā punkta trešo daļu izvēlas īstenošanas partnerus no tiem atbilstošajiem partneriem, kas spēj veikt finansēšanas un investīciju darbības attiecīgajās ģeogrāfiskajās teritorijās.

2. Izvēloties īstenošanas partnerus, Komisija nodrošina, ka finanšu produktu portfelis fonda *InvestEU* ietvaros atbilst šādiem mērķiem:
 - a) maksimāli aptvert 3. pantā noteiktos mērķus;
 - b) maksimāli palielināt ES garantijas ietekmi, izmantojot īstenošanas partnera piešķirtos pašu līdzekļus;
 - c) attiecīgos gadījumos maksimāli izmantot privātos ieguldījumus;
 - d) veicināt novatoriskus finanšu un riska risinājumus, lai novērstu tirgus nepilnības un nepietiekami optimālas investīciju situācijas;
 - e) panākt ģeogrāfisko diversifikāciju, pakāpeniski piešķirot ES garantiju, un dot iespēju finansēt mazākus projektus;
 - f) nodrošināt pietiekamu riska dažādošanu.
3. Izvēloties īstenošanas partnerus, Komisija arī ņem vērā:
 - a) iespējamās izmaksas un atlīdzību no Savienības budžeta;
 - b) īstenošanas partnera spēju pilnībā īstenot Finanšu regulas 155. panta 2. un 3. punktā minētās prasības, kas saistītas ar nodokļu apiešanu, krāpšanu nodokļu jomā, izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu, terorisma finansēšanu un jurisdikcijām, kas nesadarbojas.
4. Valsts attīstību veicinošas bankas vai institūcijas var tikt izvēlētas par īstenošanas partneriem ar nosacījumu, ka tās atbilst šā panta prasībām.

15. pants

Atbalsttiesīgi finansējuma veidi

1. ES garantiju var izmantot, lai segtu risku šādu veidu finansējumam, ko nodrošina īstenošanas partneri:
 - a) aizdevumi, garantijas, pretgarantijas, kapitāla tirgus instrumenti, jebkura cita veida finansējums vai kredīt kvalitatē uzlabojums, tostarp pakārtotais parāds, investīcijas kapitālā vai kvazikapitālā, ko tieši vai netieši sniedz, izmantojot

finanšu starpniekus, fondus, investīciju platformas vai citas metodes, lai novirzītu tos galasaņēmējiem;

- b) īstenošanas partnera finansējums vai garantijas citai finanšu iestādei, lai tā varētu veikt a) apakšpunktā minētās finansēšanas darbības.

Lai to segtu no ES garantijas, šā punkta pirmās daļas a) un b) apakšpunktā minēto finansējumu piešķir, iegādājas vai emitē to finansēšanas vai investīciju darbību labā, kas minētas 13. panta 1. punktā, ja īstenošanas partnera finansējums tika piešķirts saskaņā ar finanšu nolīgumu vai darījumu, kuru īstenošanas partneris parakstījis vai noslēdzis pēc tam, kad tika parakstīts garantijas nolīgums, kura derīguma termiņš nav beidzies vai kurš nav anulēts.

2. ES garantija atbalsta finansēšanas un investīciju darbības, izmantojot fondus vai citas starpniekstruktūras, saskaņā ar noteikumiem, kas jānosaka investīciju pamatnostādņēs, pat ja šādas struktūras investē mazāko daļu no to investētajām summām ārpus Savienības un trešās valstīs, kas minētas 13. panta 2. punktā, vai investē mazāko daļu no to investētajām summām aktīvos, kas nav atbalsttiesīgi saskaņā ar šo regulu.

Investīciju pamatnostādņēs var noteikt papildu ierobežojumus attiecībā uz to summu proporciju, kas ārpus Savienības investētas finansēšanas un investīciju darbībās, izmantojot fondus vai citas starpniekstruktūras saskaņā ar stratēģisko Eiropas investīciju logu, tostarp iespējamās klauzulas par atteikšanos no šādām investīcijām.

16. pants

Garantijas nolīgumi

1. Komisija ar katru īstenošanas partneri noslēdz garantijas nolīgumu par ES garantijas piešķiršanu līdz apjomam, kas ir jānosaka Komisijai.

Ja īstenošanas partneri veido grupu, tiek noslēgts vienots garantijas nolīgums starp Komisiju un katru grupas īstenošanas partneri vai ar vienu īstenošanas partneri, kas rīkojas grupas vārdā.

2. Garantijas nolīgumā ir šāda informācija:

- a) īstenošanas partnera sniedzamās finanšu iemaksas summa un noteikumi;
- b) noteikumi attiecībā uz finansējumu vai garantijām, kas īstenošanas partnerim jāsniedz citai juridiskai personai, kas piedalās īstenošanā, ja tāda ir;
- c) sīki izstrādāti noteikumi par ES garantijas sniegšanu saskaņā ar 18. pantu, tostarp par konkrētu instrumentu veidu portfeļu segumu un attiecīgajiem notikumiem, kas izraisa iespējamus ES garantijas pieprasījumus;
- d) atlīdzība par riska uzņemšanos, kas jāpiešķir proporcionāli Savienības un īstenošanas partnera attiecīgajām riska uzņemšanās daļām vai atbilstoši korekcijai pienācīgi pamatotos gadījumos, ievērojot 12. panta 2. punktu;
- e) maksājuma nosacījumi;

- f) īstenošanas partnera apņemšanās piekrist Komisijas un Investīciju komitejas lēmumiem par ES garantijas izmantošanu ierosināto finansēšanas vai investīciju darbībām, neskarot īstenošanas partnera lēmumu pieņemšanu par ierosināto darbību bez ES garantijas;
 - g) noteikumi un procedūras attiecībā uz prasījumu atgūšanu, kas jāuztic īstenošanas partnerim;
 - h) finanšu un darbības ziņojumu sniegšana un uzraudzība attiecībā uz finansēšanas un investīciju darbībām saskaņā ar ES garantiju;
 - i) galvenie darbības rādītāji, jo īpaši attiecībā uz ES garantijas izmantošanu, 3., 7. un 13. punktā izklāstīto mērķu un kritēriju izpildi, kā arī privātā kapitāla piesaisti;
 - j) attiecīgā gadījumā – noteikumi un procedūras, kas saistītas ar finansējuma apvienošanas darbībām;
 - k) citi attiecīgie noteikumi saskaņā ar Finanšu regulas 155. panta 2. punkta un X sadaļas prasībām;
 - l) piemērotu mehānismu esamība privāto ieguldītāju potenciālo bažu novēršanai.
3. Garantiju nolīgums arī paredz, ka atlīdzība, kas pienākas Savienībai no finansēšanas un investīciju darbībām, uz kurām attiecas šī regula, jāsniedz pēc tam, kad ir atskaitīti tie maksājumi, kas jāveic saistībā ar pieprasījumiem izmantot ES garantiju.
 4. Turklāt garantijas nolīgums paredz, ka jebkuru summu, kas pienākas īstenošanas partnerim saistībā ar ES garantiju, atskaita no kopējās atlīdzības, ieņēmumu un atmaksājumu summas, kas īstenošanas partnerim ir jāmaksā Savienībai no finansēšanas un investīciju darbībām, uz kurām attiecas šī regula. Ja šī summa nav pietiekama, lai segtu summu, kas pienākas īstenošanas partnerim saskaņā ar 17. panta 3. punktu, atlikušo summu iegūst no ES garantijas uzkrājumiem.
 5. Ja garantijas nolīgums ir noslēgts dalībvalsts nodalījuma ietvaros, tajā var paredzēt dalībvalsts vai attiecīgo reģionu pārstāvju līdzdalību garantijas nolīguma īstenošanas uzraudzībā.

17. pants

ES garantijas izmantošanas prasības

1. ES garantiju piešķir pēc tam, kad ir stājies spēkā garantijas nolīgums ar attiecīgo īstenošanas partneri.
2. ES garantija sedz finansēšanas un investīciju darbības tikai tādā gadījumā, ja tās atbilst šajā regulā un attiecīgajās investīciju pamatnostādnēs noteiktajiem kritērijiem un ja Investīciju komiteja ir secinājusi, ka šīs darbības atbilst prasībām attiecībā uz labuma gūšanu no ES garantijas. Īstenošanas partneri arī turpmāk atbild par to, lai finansēšanas un investīciju darbības atbilstu šai regulai un attiecīgajām investīciju pamatnostādnēm.
3. Komisijai nav jāsedz īstenošanas partnerim nekādas administratīvās izmaksas vai maksas par finansēšanas un investīciju darbību īstenošanu saskaņā ar ES garantiju, izņemot gadījumus, kad politikas mērķi, uz kuriem ir vērsts īstenojamais finansu

produkts, un cenas pieejamība mērķa galasaņēmējiem vai sniegtā finansējuma veids pēc to rakstura ļauj īstenošanas partnerim pienācīgi pierādīt Komisijai, ka ir nepieciešams izņēmums. Šādu izmaksu segšana no Savienības budžeta ir ierobežota līdz summai, kas ir stingri nepieciešama, lai īstenotu attiecīgās finansēšanas un investīciju darbības, un to sniedz tikai tādā mērā, kādā ieņēmumi, ko īstenošanas partneri saņem par attiecīgajām finansēšanas un investīciju darbībām, nesedz izmaksas. Kārtību attiecībā uz maksām nosaka garantijas nolīgumā, un tā atbilst 16. panta 4. punktā noteiktajai kārtībai un Finanšu regulas 209. panta 2. punkta g) apakšpunktam.

4. Turklāt īstenošanas partneris var izmantot ES garantiju, lai segtu atgūšanas izmaksu attiecīgo daļu saskaņā ar 16. panta 4. punktu, ja vien šīs izmaksas nav atskaitītas no atgūšanas ieņēmumiem.

18. pants

ES garantijas segums un noteikumi

1. Atlīdzību par riska uzņemšanos sadala starp Savienību un īstenošanas partneri proporcionāli to attiecīgajai riska uzņemšanās daļai attiecībā uz finansēšanas un investīciju darbību portfeli vai attiecīgā gadījumā uz atsevišķām finansēšanas un investīciju darbībām. ES garantijas atlīdzību var samazināt pienācīgi pamatotos gadījumos, kas minēti 12. panta 2. punktā.

Īstenošanas partnera riska darījumi, kurus tas uzņemas uz paša risku, ir atbilstoši ar ES garantiju atbalstītajām finansēšanas un investīciju darbībām, ja vien izņēmuma kārtā politikas mērķi, uz kuriem ir vērsts īstenojamais finanšu produkts, pēc rakstura nav tādi, ka īstenošanas partneris pamatoti nevarētu tajos ieguldīt savu riska uzņemšanās spēju.

2. Ar ES garantiju sedz:

- a) parāda produktus, kas minēti 15. panta 1. punkta a) apakšpunktā;
 - i) pamatsummu un visus procentus un summas, kas pienākas īstenošanas partnerim, bet ko tas saskaņā ar finansēšanas darbību noteikumiem nav saņēmis līdz saistību nepildīšanas gadījumam;
 - ii) pārstrukturēšanas zaudējumus;
 - iii) zaudējumus, kas rodas no valūtu, kas nav euro, svārstībām tirgos, kuros ilgtermiņa riska ierobežošanas iespējas ir limitētas;
- b) investīcijas kapitālā vai kvazikapitālā, kas minētas 15. panta 1. punkta a) apakšpunktā: investētās summas un saistītās finansēšanas izmaksas un zaudējumus, kas rodas no valūtu, kas nav euro, svārstībām;
- c) īstenošanas partnera finansējumam vai garantijām citai finanšu iestādei saskaņā ar 15. panta 1. punkta b) apakšpunktu: izlietotās summas un ar tām saistītās finansējuma izmaksas.

Pirmās daļas a) apakšpunkta i) punkta vajadzībām attiecībā uz pakārtoto parādu par saistību neizpildes gadījumu uzskata maksājuma atlikšanu, samazināšanu vai izbeigšanas pieprasīšanu.

3. Ja Savienība veic maksājumu īstenošanas partnerim ES garantijas izmantošanas rezultātā, Savienība pārņem attiecīgās īstenošanas partnera tiesības, kas attiecas uz jebkādam tā finansēšanas vai investīciju darbībām, kuras sedz ES garantija, ciktāl minētās tiesības turpina pastāvēt.

Īstenošanas partneris Savienības vārdā piedzen prasījumus par pārņemtajām summām un atmaksā Savienībai atgūtās summas.

V NODAĻA

PĀRVALDĪBA

19. pants

Konsultatīvā padome

1. Komisiju un valdi, kas izveidota saskaņā ar 20. pantu, konsultē konsultatīva padome.
2. Konsultatīvā padome cenšas nodrošināt dzimumu līdzsvaru, un tās sastāvā ir:
 - a) katra īstenošanas partnera viens pārstāvis;
 - b) katras dalībvalsts viens pārstāvis;
 - c) viens eksperts, kuru iecēlusi Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja;
 - d) viens eksperts, kuru iecēlusi Reģionu komiteja.
3. Konsultatīvās padomes priekšsēdētājs ir Komisijas pārstāvis. EIB grupas pārstāvis ir priekšsēdētāja vietnieks.

Konsultatīvā padome tiekas regulāri, vismaz divas reizes gadā pēc priekšsēdētāja pieprasījuma.
4. Konsultatīvā padome:
 - a) sniedz konsultācijas Komisijai un valdei par to finanšu produktu izstrādi, kas jāievieš saskaņā ar šo regulu;
 - b) sniedz konsultācijas Komisijai un valdei par tirgus norisēm, tirgus apstākļiem, tirgus nepilnībām un nepietiekami optimālām ieguldījumu situācijām;
 - c) veic viedokļu apmaiņu par tirgus norisēm un dalās ar paraugpraksi.
5. Pēc apspriešanās ar potenciālajiem īstenošanas partneriem Komisija ieceļ pirmos konsultatīvās padomes locekļus, kas pārstāv īstenošanas partnerus, kuri nav EIB grupa. Viņu pilnvaru termiņš ir viens gads.
6. Dalībvalstu pārstāvju sanāksmes atsevišķā formātā organizē vismaz divas reizes gadā, un tās vada Komisija.
7. Konsultatīvā padome un dalībvalstu pārstāvju sanāksmes, kas minētas 6. punktā, var sniegt ieteikumus valdei, lai tā tos izskatītu, attiecībā uz programmas *InvestEU* īstenošanu un darbību.

8. Konsultatīvās padomes sanāksmju detalizētos protokolus publisko pēc iespējas ātri pēc tam, kad konsultatīvā padome tos ir apstiprinājusi.
- Komisija ievieš konsultatīvās padomes darbības noteikumus un procedūras un vada konsultatīvās padomes sekretariātu. Konsultatīvajai padomei dara pieejamus visus attiecīgos dokumentus un informāciju, lai tā varētu veikt savus uzdevumus.
9. Konsultatīvajā padomē pārstāvētās valsts attīstību veicinošas bankas vai institūcijas no sava vidus izraugās īstenošanas partneru, kas nav EIB grupa, pārstāvjus 20. panta 1. punktā minētajā valdē. Valsts attīstību veicinošas bankas vai institūcijas cenšas nodrošināt līdzsvarotu pārstāvību valdē sava apjoma un ģeogrāfiskās atrašanās vietas ziņā. Izraudzītie pārstāvji pārstāv visu īstenošanas partneru, kas nav EIB grupa, kopējo nostāju.

20. pants

Valde

1. Programmai *InvestEU* izveido valdi. Tajā ir četri Komisijas pārstāvji, trīs EIB grupas pārstāvji un divi citu īstenošanas partneru, kas nav EIB grupa, pārstāvji un viens eksperts, kuru par locekli bez balsstiesībām ir iecēlis Eiropas Parlaments. Eksperts, kuru Eiropas Parlaments ir iecēlis par locekli bez balsstiesībām, neprasa un nepieņem norādījumus ne no Savienības iestādēm, struktūrām, birojiem un aģentūrām, ne no dalībvalstu valdībām, ne arī no citām publiskā vai privātā sektora struktūrām un darbojas pilnīgi neatkarīgi. Savus pienākumus šis eksperts pilda objektīvi un fonda *InvestEU* interesēs.
- Valdes locekļus ieceļ uz četriem gadiem, un šo termiņu var pagarināt vienu reizi, izņemot īstenošanas partneru, kas nav EIB grupa, pārstāvjiem, kurus ieceļ uz diviem gadiem.
2. Valde izraugās priekšsēdētāju no Komisijas pārstāvjiem uz četrus gadu termiņu, ko var pagarināt vienu reizi. Priekšsēdētājs divas reizes gadā ziņo dalībvalstu pārstāvjiem konsultatīvajā padomē par programmas *InvestEU* īstenošanu un darbību.
- Detalizētus valdes sanāksmju protokolus publicē, tiklīdz Valde tos ir apstiprinājusi.
3. Valde:
- a) sniedz īstenošanas partneru stratēģiskās un darbības norādes, tostarp norādes par finanšu produktu izstrādi un citām darbības politikas nostādnēm un procedūrām attiecībā uz fonda *InvestEU* darbību;
 - b) pieņem riska metodikas satvaru, ko izstrādājusi Komisija sadarbībā ar EIB grupu un pārējiem īstenošanas partneriem;
 - c) pārbauda programmas *InvestEU* īstenošanu;
 - d) pirms Investīciju komitejas izvēles saskaņā ar 23. panta 2. punktu sniedz atzinumu, kas atspoguļo visu tās locekļu viedokļus par kandidātu īso sarakstu;
 - e) pieņem 23. panta 4. punktā minēto Investīciju komitejas sekretariāta reglamentu;
 - f) pieņem noteikumus, ko piemēro darbībām ar investīciju platformām.

4. Valde diskusijās izmanto konsensa pieeju, tādējādi, cik vien iespējams, ņemot vērā visu locekļu nostāju. Ja locekļi nevar vienoties par kopīgu nostāju, valde lēmumus pieņem ar balsstiesīgo locekļu kvalificēta vairākuma balsojumu, ko veido vismaz septiņas balsis.

21. pants

Rezultātu pārskats

1. Rezultātu pārskatu izveido, lai nodrošinātu, ka Investīciju komiteja spēj veikt neatkarīgu, pārredzamu un saskaņotu novērtējumu attiecībā uz pieprasījumiem ES garantijas izmantošanai ierosinātajām finansēšanas vai investīciju darbībām, ko veic īstenošanas partneri.
2. Īstenošanas partneri aizpilda rezultātu pārskatu attiecībā uz saviem finansēšanas un investīciju darbību priekšlikumiem.
3. Rezultātu pārskatā iekļauj šādus elementus:
 - a) ierosinātās finansēšanas un investīciju darbības aprakstu;
 - b) kā ierosinātā darbība veicina ES politikas mērķu sasniegšanu;
 - c) papildināmības aprakstu;
 - d) tirgus nepilnību vai nepietiekami optimāla stāvokļa investīciju jomā aprakstu;
 - e) īstenošanas partnera finansiālo un tehnisko ieguldījumu;
 - f) investīcijas ietekmi;
 - g) finansēšanas vai investīciju darbību finanšu profilu;
 - h) papildinošos rādītājus.
4. Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 33. pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot rezultātu pārskata papildu elementus, tostarp detalizētus noteikumus attiecībā uz rezultātu pārskatu, kas jāizmanto īstenošanas partneriem.

22. pants

Politikas pārbaude

1. Komisija veic pārbaudi, lai pārliecinātos, vai īstenošanas partneru, kas nav EIB, ierosinātās finansēšanas un investīciju darbības atbilst Savienības tiesību aktiem un politikai.
2. ES garantija nesedz EIB finansēšanas un investīciju darbības, kas ir šīs regulas darbības jomā, ja Komisija sniedz nelabvēlīgu atzinumu saskaņā ar EIB statūtu 19. pantā paredzēto procedūru.

23. pants

Investīciju komiteja

1. Fondam *InvestEU* tiek izveidota pilnīgi neatkarīga Investīciju komiteja ("Investīciju komiteja"). Investīciju komiteja:
 - a) izskata priekšlikumus par finansēšanas un ieguldījumu darbībām, ko iesnieguši īstenošanas partneri segumam saskaņā ar ES garantiju un kas ir izturējuši 22. panta 1. punktā minēto politikas pārbaudi vai saņēmuši labvēlīgu atzinumu saskaņā ar EIB statūtu 19. pantā paredzēto procedūru;
 - b) pārbauda to atbilstību šai regulai un attiecīgajām ieguldījumu pamatnostādņēm;
 - c) īpašu uzmanību pievērš papildināmības prasībai, kas minēta Finanšu regulas 209. panta 2. punkta b) apakšpunktā un šīs regulas V pielikumā, un prasībai piesaistīt privātos ieguldījumus, kas minēta Finanšu regulas 209. panta 2. punkta d) apakšpunktā; un
 - d) pārbauda, vai finansēšanas un ieguldījumu darbības, kurām piešķirtu ES garantijas atbalstu, atbilst visām attiecīgajām prasībām.
2. Investīciju komiteja tiek pieņemta piecos dažādos sastāvos, kas atbilst 7. panta 1. punktā minētajām piecām politikas sadaļām.

Katrā Investīciju komitejas sastāvā ir seši atalgojami ārējie eksperti. Ekspertus atlasa un ieceļ Komisija pēc Valdes ieteikuma. Ekspertus ieceļ amatā uz termiņu, kas nepārsniedz četrus gadus un ko var vienreiz pagarināt. Atlīdzību viņiem nodrošina Savienība. Komisija pēc Valdes ieteikuma var nolemt atjaunot pilnvaru termiņu amatā esošam Investīciju komitejas loceklim, neizmantojot šajā punktā noteikto procedūru.

Ekspertiem ir attiecīga augsta līmeņa tirgus pieredze projektu strukturēšanā un finansēšanā vai MVU vai korporāciju finansēšanā.

Investīciju komitejas sastāvu veido tā, lai nodrošinātu, ka tai ir plašas zināšanas par nozarēm, kuras aptver 7. panta 1. punktā minētās politikas sadaļas, un par ģeogrāfiskajiem tirgiem Savienībā un ka Investīciju komitejā kopumā ir nodrošināts dzimumu līdzsvars.

Investīciju komitejas pieci locekļi ir pastāvīgie locekļi katrā no Investīciju komitejas pieciem sastāviem. Vismaz vienam no pastāvīgajiem locekļiem ir specializētas zināšanas ilgtspējīgu investīciju jomā. Turklāt katrā no šiem pieciem komitejas sastāviem ir divi eksperti, kuriem ir pieredze ar investīcijām nozarēs, kuras aptver attiecīgā politikas sadaļa. Valde norīko Investīciju komitejas locekļus atbilstīgajam sastāvam vai sastāviem. Investīciju komiteja no savu pastāvīgo locekļu vidus ievēl priekšsēdētāju.
3. Piedaloties Investīciju komitejas darbā, tās locekļi savus pienākumus pilda objektīvi un tikai fonda *InvestEU* interesēs. Viņi neprasa un nepieņem norādījumus no īstenošanas partneriem, Savienības iestādēm, dalībvalstīm vai jebkādam citām publiskām vai privātām struktūrām.

Visu Investīciju komitejas locekļu CV un interešu deklarācijas publisko un pastāvīgi atjaunina. Katrs Investīciju komitejas loceklis nevilcinoties sniedz Komisijai un

Valdei visu informāciju, kas vajadzīga, lai pastāvīgi apstiprinātu, ka nav izveidojies interešu konflikts.

Valde var ieteikt Komisijai atbrīvot locekli no pienākumu pildīšanas, ja viņš neievēro šajā punktā noteiktās prasības vai citu pienācīgi pamatotu iemeslu dēļ.

4. Investīciju komitejai, rīkojoties saskaņā ar šo pantu, palīdz sekretariāts. Sekretariāts ir neatkarīgs un pakļauts Investīciju komitejas priekšsēdētājam. Sekretariāts administratīvi atrodas Komisijā. Sekretariāta reglaments nodrošina konfidencialitāti informācijas un dokumentu apmaiņā starp īstenošanas partneriem un attiecīgajām pārvaldes struktūrām. EIB grupa savus priekšlikumus par finansēšanas un ieguldījumu darbībām var iesniegt tieši Investīciju komitejai un paziņo par tiem sekretariātam.

Īstenošanas partneru iesniedzamie dokumenti ietver standartizētu pieprasījuma veidlapu, 21. pantā minēto rezultātu pārskatu un visus citus dokumentus, kurus Investīciju komiteja uzskata par būtiskiem, jo īpaši aprakstu par tirgus nepilnības vai nepietiekami optimālās ieguldījumu situācijas raksturu, un to, kā finansēšanas vai ieguldījumu darbība stāvokli atvieglos, kā arī ticamu darbības novērtējumu, kas parāda finansēšanas vai ieguldījumu darbības papildināmību. Sekretariāts pārbauda, vai dokumenti, kurus sniedz īstenošanas partneri, kas nav EIB grupa, ir pilnīgi. Investīciju komiteja var attiecīgajam īstenošanas partnerim pieprasīt precizējumus attiecībā uz ieguldījumu vai finansēšanas darbības priekšlikumu, tostarp pieprasot attiecīgā īstenošanas partnera pārstāvja tiešu klātbūtni minētās darbības apspriešanā. Neviena projekta novērtējums, ko sagatavojis īstenošanas partneris, Investīciju komitejai nav saistošs attiecībā uz ES garantijas seguma piešķiršanu finansēšanas vai ieguldījumu darbībai.

Investīciju komiteja, novērtējot un pārbaudot ierosinātās finanšu un ieguldījumu darbības, izmanto 21. pantā minēto rezultātu pārskatu.

5. Investīciju komitejas secinājumus pieņem ar visu locekļu vienkāršu balsu vairākumu ar noteikumu, ka vienkāršais balsu vairākums ietver vismaz viena tādas konfigurācijas pagaidu locekļa balsi, kas saistīta ar politikas sadaļu, saskaņā ar kuru priekšlikums tiek sniegts. Neizšķirta balsojuma gadījumā izšķirošā balss ir Investīciju komitejas priekšsēdētājam.

Investīciju komitejas secinājumi, ar kuriem apstiprina ES garantijas segumu finansēšanas vai ieguldījumu darbībai, ir publiski pieklūstami un ietver apstiprināšanas pamatojumu un informāciju par darbību, jo īpaši tās aprakstu, darbības virzītāju vai finanšu starpnieku identitāti un darbības mērķus. Secinājumos arī atsaucas uz vispārējo novērtējumu, kas izriet no rezultātu pārskata.

Attiecīgo rezultātu pārskatu dara publiski pieejamu pēc tam, kad parakstīta finansēšanas vai ieguldījumu darbība vai attiecīgā gadījumā apakšprojekts.

Informācijā, ko dara publiski pieejamu saskaņā ar otro un trešo daļu, neiekļauj sensitīvu komercinformāciju vai persondatus, kas nav atklājami saskaņā ar Savienības datu aizsardzības noteikumiem. Sensitīvu komercinformāciju saturošas Investīciju komitejas secinājumu daļas Komisija nosūta Eiropas Parlamentam un Padomei pēc pieprasījuma, ievērojot stingras konfidencialitātes prasības.

Divreiz gadā Investīciju komiteja Eiropas Parlamentam un Padomei iesniedz visu Investīcijas komitejas pēdējos sešos mēnešos izdarīto secinājumu sarakstu, kā arī publicētos rezultātu pārskatus, kuri uz tiem attiecas. Iesniegtajā informācijā iekļauj

visus lēmumus, ar ko noraida ES garantijas izmantošanu, un uz to attiecas stingras konfidencialitātes prasības.

Investīciju komitejas sekretariāts Investīciju komitejas secinājumus savlaicīgi dara pieejamus attiecīgajam īstenošanas partnerim.

Visu informāciju, kas saistīta ar Investīciju komitejai iesniegtajiem finansēšanas un ieguldījumu darbību priekšlikumiem un Investīciju komitejas secinājumiem par šiem priekšlikumiem, Investīciju komitejas sekretariāts reģistrē centrālā repozitorijā.

6. Ja Investīciju komiteja tiek lūgta apstiprināt ES garantijas izmantošanu finansēšanas vai ieguldījumu darbībai, kas ir mehānisms, programma vai struktūra, kuru pamatā ir apakšprojekti, minētais apstiprinājums ietver pamatā esošos apakšprojektus, izņemot gadījumus, kad Investīciju komiteja nolemj paturēt tiesības apstiprināt tos atsevišķi. Investīciju komitejai nav tiesību atsevišķi apstiprināt apakšprojektus, kuru apjoms ir mazāks par 3 000 000 EUR.
7. Ja Investīciju komiteja uzskata par nepieciešamu, tā var vērst Komisijas uzmanību uz jebkuru darbības jautājumu, kas saistīts ar ieguldījumu pamatnostādņu piemērošanu vai interpretāciju.
8. Investīciju komitejas uzdevums no tās izveides dienas ir arī apstiprināt ES garantijas izmantošanu saskaņā ar Regulu (ES) 2015/1017 atlikušajam ieguldījumu laikposmam atbilstoši minētajai regulai. To novērtē saskaņā ar minētajā regulā noteiktajiem kritērijiem. Šos priekšlikumus izvērtē par ilgtspējīgas infrastruktūras sadaļu un stratēģisko Eiropas investīciju sadaļu atbildīgie Investīciju komitejas sastāvi. Šādiem priekšlikumiem nepiemēro 22. pantu.

VI NODAĻA

InvestEU konsultāciju centrs

24. pants

InvestEU konsultāciju centrs

1. Komisija izveido *InvestEU* konsultāciju centru. *InvestEU* konsultāciju centrs sniedz konsultatīvu atbalstu ieguldījumu projektu identifikācijā, sagatavošanā, izstrādē, strukturēšanā, iepirkumu procedūru rīkošanā un īstenošanā un stiprina projektu virzītāju un finanšu starpnieku spējas īstenot finansēšanas un ieguldījumu darbības. Šāds atbalsts var attiekties uz jebkuru projekta dzīves cikla vai atbalstīta subjekta finansējuma posmu.

Komisija slēdz konsultāciju līgumus ar EIB grupu un citiem potenciālajiem konsultāciju partneriem un uzdod tiem sniegt šā punkta pirmajā daļā minēto konsultatīvo atbalstu, kā arī 2. punktā minētos pakalpojumus. Komisija var arī īstenot konsultāciju iniciatīvas, tostarp slēdzot līgumus ar ārpuspakalpojumu sniedzējiem. Komisija izveido centrālu piekļuves punktu *InvestEU* konsultāciju centram un iedala konsultatīvā atbalsta pieprasījumus saskaņā ar attiecīgo konsultāciju iniciatīvu. Komisija, EIB grupa un pārējie konsultāciju partneri cieši sadarbojas, lai nodrošinātu

atbalsta produktivitāti, sinerģijas un efektīvu ģeogrāfisko tvērumu visā Savienībā, vienlaikus ņemot vērā esošās struktūras un darbu.

Konsultāciju iniciatīvas ir pieejamas kā elements katrā no 7. panta 1. punktā minētajām politikas sadaļām un aptver minētās sadaļas nozares. Turklāt konsultāciju iniciatīvas ir pieejamas starpnozaru komponenta satvarā.

2. *InvestEU* konsultāciju centrs jo īpaši:

- a) nodrošina centrālu piekļuves punktu, ko pārvalda un mitina Komisija, lai *InvestEU* konsultāciju centra ietvaros publiskā sektora iestādēm un projektu virzītājiem sniegtu palīdzību projektu izstrādē;
- b) publiskā sektora iestādēm un projektu virzītājiem izplata visu pieejamo papildinformāciju par ieguldījumu pamatnostādnēm, tostarp Komisijas sniegtu informāciju par to piemērošanu vai interpretēšanu;
- c) attiecīgā gadījumā palīdz projektu virzītājiem projektu izstrādē, lai tie atbilstu 3. un 7. pantā noteiktajiem mērķiem un 13. pantā noteiktajiem atbalsttiesīguma kritērijiem, un veicina svarīgu projektu visas Eiropas interesēs un agregatoru attīstīšanu maziem projektiem, tostarp ar šā punkta f) apakšpunktā minēto investīciju platformu starpniecību, ar noteikumu, ka šāda palīdzība neskar Investīciju komitejas secinājumus par ES garantijas segumu šādiem projektiem;
- d) atbalsta darbības un izmanto vietējās zināšanas, lai veicinātu fonda *InvestEU* atbalsta izmantošanu visā Savienībā, un, ja iespējams, aktīvi sekmē fonda *InvestEU* nozaru un ģeogrāfiskās dažādošanas mērķa īstenošanu, atbalstot īstenošanas partnerus potenciālu finansēšanas un ieguldījumu darbību izveidē un attīstīšanā;
- e) veicina sadarbības platformu izveidi datu, zinātības un paraugprakses vienādranga apmaiņai, lai atbalstītu projektu plūsmu un nozaru attīstību;
- f) sniedz proaktīvu konsultatīvo atbalstu investīciju platformu izveidē, tostarp pārrobežu un makroreģionālu investīciju platformu izveidē, kā arī tādu investīciju platformu izveidē, kuras vienā vai vairākās dalībvalstīs pēc temata vai reģiona apvieno mazus un vidējus projektus;
- g) atbalsta no Savienības budžeta vai citiem avotiem finansētu dotāciju vai finanšu instrumentu apvienošanu, lai stiprinātu sinerģijas un papildināmību starp Savienības instrumentiem un maksimāli palielinātu programmas *InvestEU* izmantojumu un ietekmi;
- h) atbalsta spēju veidošanas pasākumus nolūkā attīstīt organizatoriskās spējas, prasmes un procesus un paātrināt organizāciju gatavību veikt ieguldījumus, lai projektu virzītāji un publiskā sektora iestādes izveidotu ieguldījumu projektu plūsmas, izstrādātu finansēšanas mehānismus un investīciju platformas un pārvaldītu projektus un lai finanšu starpnieki īstenotu finansēšanas un ieguldījumu darbības to subjektu labā, kuri saskaras ar grūtībām piekļūt finansējumam, tostarp sniedzot atbalstu riska novērtēšanas spēju vai nozarei specifisku zināšanu pilnveidošanā;
- i) sniedz konsultatīvu atbalstu jaunuzņēmumiem, jo īpaši, ja tie vēlas aizsargāt savus ieguldījumus pētniecībā un inovācijā, iegūstot intelektuālā īpašuma tiesības, piemēram, patentus.

3. *InvestEU* konsultāciju centrs ir pieejams publisku un privātu projektu virzītājiem, tostarp MVU un jaunuzņēmumiem, publiskā sektora iestādēm un valsts attīstību veicinošām bankām vai iestādēm un finanšu un nefinanšu starpniekiem.
4. Komisija ar katru konsultāciju partneri noslēdz konsultāciju līgumu par vienas vai vairāku konsultāciju iniciatīvu īstenošanu. Par pakalpojumiem, kas minēti 2. punktā, var iekasēt maksu, lai segtu daļu no šo pakalpojumu sniegšanas izmaksām, izņemot par pakalpojumiem, kas tiek sniegti publiskā sektora projektu virzītājiem un bezpeļņas organizācijām un attiecīgi pamatotos gadījumos ir bez maksas. Maksa, ko par 2. punktā minētajiem pakalpojumiem iekasē no MVU, nepārsniedz vienu trešo daļu no šo pakalpojumu sniegšanas izmaksām.
5. Lai sasniegtu 1. punktā minēto mērķi un atvieglotu konsultatīva atbalsta sniegšanu, *InvestEU* konsultāciju centrs balstās uz Komisijas, EIB grupas un citu konsultāciju partneru specializētajām zināšanām.
6. Katra konsultāciju iniciatīva ietver izmaksu sadales mehānismu starp Komisiju un konsultāciju partneri, izņemot, ja Komisija pienācīgi pamatotos gadījumos, kad tas nepieciešams konsultāciju iniciatīvas īpatnību dēļ un nodrošinot saskaņotu un vienlīdzīgu attieksmi pret visiem konsultāciju partneriem, piekrist segt visas konsultāciju iniciatīvas izmaksas.
7. *InvestEU* konsultāciju centram vajadzības gadījumā ir vietējā klātbūtne. Vietēju klātbūtni jo īpaši izveido dalībvalstīs vai reģionos, kuriem ir grūti izstrādāt projektus fonda *InvestEU* ietvaros. *InvestEU* konsultāciju centrs veicina zināšanu pārneši reģionālā un vietējā līmenī reģionālo un vietējo spēju un specializēto zināšanu attīstīšanai, lai varētu nodrošināt 1. punktā minēto konsultatīvo atbalstu, tostarp atbalstu nelielu projektu īstenošanai un iekļaušanai.
8. Lai sniegtu 1. punktā minēto konsultatīvo atbalstu un atvieglotu konsultatīvā atbalsta sniegšanu vietējā līmenī, *InvestEU* konsultāciju centrs, ja iespējams, sadarbojas ar valsts attīstību veicinošām bankām vai iestādēm un izmanto to specializētās zināšanas. Attiecīgā gadījumā sadarbības nolīgumus ar valsts attīstību veicinošām bankām vai iestādēm slēdz *InvestEU* konsultāciju centra ietvaros, ar vismaz vienu valsts attīstību veicinošu banku vai iestādi katrā dalībvalstī.
9. Projektu virzītājiem, tostarp jo īpaši mazu projektu virzītājiem, kuri iesniedz pieteikumu finansējuma saņemšanai, īstenošanas partneri attiecīgā gadījumā ierosina ar šiem projektiem vērsties pie *InvestEU* konsultāciju centra nolūkā lūgt tā atbalstu, lai tie varētu sekmīgāk sagatavot savus projektus un lai varētu izvērtēt, vai ir iespējams apvienot projektus.

Īstenošanas partneri un konsultāciju partneri attiecīgā gadījumā informē arī projektu virzītājus par iespēju iekļaut to projektus portālā *InvestEU*, kas minēts 25. pantā.

VII NODAĻA

Portāls *InvestEU*

25. pants

Portāls InvestEU

1. Komisija izveido portālu *InvestEU*. Portāls *InvestEU* ir viegli pieejama un vienkārši lietojama projektu datubāze, kas sniedz būtisku informāciju par katru projektu.
2. Portāls *InvestEU* sniedz iespēju projektu virzītājiem padarīt projektus, kuriem tie meklē finansējumu, redzamus ieguldītājiem. Projektu iekļaušana portālā *InvestEU* neskar lēmumus par galīgo projektu atlasīšanu atbalsta piešķiršanai saskaņā ar šo regulu un jebkādu citu Savienības instrumentu vai lēmumus par publisko finansējumu.
3. Portālā *InvestEU* uzskaita tikai tos projektus, kas ir saderīgi ar Savienības tiesību aktiem un politikas nostādņiem.
4. Projektus, kas atbilst 3. punktā izklāstītajiem nosacījumiem, Komisija nosūta attiecīgajiem īstenošanas partneriem. Attiecīgā gadījumā, ja pastāv konsultāciju iniciatīva, Komisija šādus projektus nosūta arī *InvestEU* konsultāciju centram.
5. Īstenošanas partneri pārbauda projektus, kas atbilst to ģeogrāfiskajai un darbības jomai.

VIII NODAĻA

PĀRSKATATBILDĪBA, UZRAUDZĪBA UN ZIŅOŠANA, NOVĒRTĒŠANA UN KONTROLE

26. pants

Pārskatatbildība

1. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes pieprasījuma valdes priekšsēdētājs ziņo pieprasītājai iestādei par fonda *InvestEU* darbības rezultātiem, tostarp piedaloties uzklaušanās Eiropas Parlamentā.
2. Valdes priekšsēdētājs mutiski vai rakstiski un ne vēlāk kā piecu nedēļu laikā pēc jautājuma saņemšanas dienas atbild uz jautājumiem, ko Eiropas Parlaments vai Padome uzdod fondam *InvestEU*.

27. pants

Uzraudzība un ziņošana

1. Regulas III pielikumā ir noteikti rādītāji, ar kuriem ziņo par programmas virzību ceļā uz 3. pantā izklāstīto vispārīgo un konkrēto mērķu sasniegšanu.

2. Darbības rezultātu ziņošanas sistēma nodrošina, ka īstenošanas un rezultātu uzraudzībai vajadzīgie dati tiek savākti efektīvi, lietderīgi, savlaicīgi un ļauj pienācīgi uzraudzīt riska un garantiju portfeli. Šajā nolūkā īstenošanas partneriem, konsultāciju partneriem un citiem Savienības līdzekļu saņēmējiem attiecīgā gadījumā uzliek samērīgas ziņošanas prasības.
3. Komisija saskaņā ar Finanšu regulas 241. un 250. pantu sagatavo ziņojumus par programmas *InvestEU* īstenošanu. Saskaņā ar Finanšu regulas 41. panta 5. punktu gada ziņojumā iekļauj informāciju par programmas īstenošanas līmeni salīdzinājumā ar tās mērķiem un darbības rādītājiem. Šajā nolūkā katrs īstenošanas partneris katru gadu sniedz vajadzīgo informāciju, lai Komisija varētu izpildīt savus ziņošanas pienākumus, tostarp informāciju par ES garantijas darbību.
4. Turklāt katrs īstenošanas partneris ik pēc sešiem mēnešiem Komisijai iesniedz ziņojumu par finansēšanas un ieguldījumu darbībām, uz kurām attiecas šī regula, attiecīgi iedalot tās pa ES un dalībvalsts nodalījumiem. Katrs īstenošanas partneris informāciju par dalībvalsts nodalījumu iesniedz arī dalībvalstij, kuras nodalījumu tas īsteno. Ziņojumā ietver izvērtējumu par atbilstību ES garantijas izmantošanas prasībām un šīs regulas III pielikumā minētajiem galvenajiem darbības rādītājiem. Ziņojumā iekļauj arī darbības, statistikas, finanšu un grāmatvedības datus par katru finansēšanas un ieguldījumu darbību un paredzēto naudas plūsmu aplēses nodalījumu, politikas sadaļu un fonda *InvestEU* līmeni. Reizi gadā EIB grupas un attiecīgā gadījumā citu īstenošanas partneru ziņojumā iekļauj arī informāciju par ieguldījumu šķēršļiem, ar ko saskārās, veicot finansēšanas un ieguldījumu darbības, uz kurām attiecas šī regula. Ziņojumos iekļauj informāciju, kas īstenošanas partneriem jāsniedz saskaņā ar Finanšu regulas 155. panta 1. punkta a) apakšpunktu.
5. Lai nodrošinātu, ka tiek efektīvi novērtēts programmas *InvestEU* progress tās mērķu īstenošanā, Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 33. pantu, lai vajadzības gadījumā grozītu šo regulu, pārskatot vai papildinot III pielikumā noteiktos rādītājus un noteikumus par uzraudzības un novērtēšanas sistēmas izveidi.

28. pants

Izvērtēšana

1. Programmas *InvestEU* izvērtēšanu veic tā, lai to savlaicīgi ņemtu vērā lēmumu pieņemšanas procesā.
2. Komisija līdz 2024. gada 30. septembrim iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei neatkarīgu starpposma novērtējuma ziņojumu par programmu *InvestEU*, jo īpaši par ES garantijas izmantojumu, par EIB grupas pienākumu izpildi saskaņā ar 10. panta 1. punkta b) un c) apakšpunktu, par ES garantijas piešķiršanu, kas paredzēta 12. panta 4. un 5. punktā, par *InvestEU* konsultāciju centra īstenošanu, par budžeta piešķirumu, kas paredzēts 10. panta 1. punkta d) apakšpunkta i) punktā, un par 7. panta 6. punktu. Novērtējumā jo īpaši tiek parādīts, kā īstenošanas partneru un konsultāciju partneru iesaistīšana programmas *InvestEU* īstenošanā ir sekmējusi programmas *InvestEU* un ES politikas mērķu sasniegšanu, jo īpaši attiecībā uz atbalstīto finansēšanas un ieguldījumu darbību radīto pievienoto vērtību, līdzsvarotu ģeogrāfisko tvērumu un sadalījumu pa nozarēm. Novērtējumā arī izvērtē ilgtspējas

pārbaudes piemērošanu saskaņā ar 7. panta 3. punktu un to, ciktāl MVU politikas sadaļā, kas minēta 7. panta 1. punkta c) apakšpunktā, ir pārvirzījusies uz priekšu MVU prioritizēšana.

3. Programmas *InvestEU* īstenošanas beigās, bet ne vēlāk kā pēc četriem gadiem no 1. panta 3. punktā norādītā termiņa beigām, Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei neatkarīgu programmas *InvestEU* galīgo novērtējumu, jo īpaši attiecībā uz ES garantijas izmantojumu.
4. Novērtējumu secinājumus Komisija dara zināmus Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai, secinājumiem pievienojot savus apsvērumus.
5. Īstenošanas partneri un konsultāciju partneri palīdz Komisijai un sniedz tai informāciju, kas vajadzīga, lai varētu veikt 2. un 3. punktā minētās novērtēšanas.
6. Saskaņā ar Finanšu regulas 211. panta 1. punktu Komisija ik pēc trim gadiem Finanšu regulas 250. pantā minētajā gada ziņojumā iekļauj pārskatu par šīs regulas 4. panta 1. punktā noteiktās uzkrājumu likmes atbilstību ar ES garantiju segto finansēšanas un ieguldījumu darbību faktiskajam riska profilam. Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 33. pantu, lai grozītu šo regulu, uz minētā pārskata pamata pielāgojot šīs regulas 4. panta 1. punktā noteikto uzkrājumu likmi līdz 15 %.

29. pants

Revīzijas

Saskaņā ar Finanšu regulas 127. pantu vispārēja ticamības apliecinājuma pamatā ir personu vai subjektu, tostarp tādu, kas nav Savienības iestāžu vai struktūru pilnvarotās personas vai subjekti, veiktas revīzijas par Savienības finansējuma izmantošanu.

30. pants

Savienības finanšu interešu aizsardzība

Ja trešā valsts programmā *InvestEU* piedalās, pamatojoties uz lēmumu, kas pieņemts saskaņā ar starptautisku nolīgumu, vai uz kādu citu juridisku aktu, šī trešā valsts piešķir vajadzīgās tiesības un piekļuvi, lai atbildīgais kredītrīkotājs, Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) un Eiropas Revīzijas palāta varētu pilnīgi īstenot savu attiecīgo kompetenci. *OLAF* gadījumā šīs tiesības ietver tiesības veikt izmeklēšanu, tostarp pārbaudes un apskates uz vietas, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES, Euratom) Nr. 883/2013 par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*).

IX NODAĻA

PĀRREDZAMĪBA UN PAMANĀMĪBA

31. pants

Informācija, komunikācija un publicitāte

1. Īstenošanas partneri un konsultāciju partneri atzīst Savienības finansējuma izcelsmi un nodrošina tā pamanāmību (jo īpaši darbību un to rezultātu popularizēšanā), sniedzot dažādām auditorijām, tostarp plašsaziņas līdzekļiem un sabiedrībai, saskaņotu, efektīvu un mērķorientētu informāciju.
Pirmajā daļā minētās prasības aizsardzības un kosmosa nozares projektiem piemēro, ievērojot konfidencialitātes vai slepenības pienākumus.
2. Īstenošanas partneri un konsultāciju partneri informē vai uzliek par pienākumu citiem finanšu starpniekiem informēt galasaņēmējus, tostarp MVU, par šo atbalstu, padarot šo informāciju skaidri pamanāmu, jo īpaši MVU gadījumā, attiecīgajā nolīgumā, ar ko sniedz programmas *InvestEU* atbalstu, lai palielinātu sabiedrības informētību un uzlabotu pamanāmību.
3. Komisija īsteno informācijas un saziņas pasākumus saistībā ar programmu *InvestEU* un tās darbībām un rezultātiem. Finanšu līdzekļi, kas piešķirti programmai *InvestEU*, veicina arī korporatīvo komunikāciju par Savienības politikas prioritātēm, ciktāl tās ir saistītas ar 3. pantā minētajiem mērķiem.

X NODAĻA

PĀREJAS UN NOBEIGUMA NOTEIKUMI

32. pants

Dalība Eiropas Investīciju fonda kapitāla palielināšanā

Savienība parakstās uz Eiropas Investīciju fonda kapitāla daļām turpmākajos kapitāla palielinājumos, lai tās relatīvā daļa kapitālā saglabātos pašreizējā līmenī. Parakstīšanos uz daļām un samaksātās daļas apmaksu līdz 900 000 000 EUR apmērā veic saskaņā ar noteikumiem un nosacījumiem, ko apstiprina Fonda pilnsapulce.

33. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus. Ja deleģētie akti attiecas uz darbībām, kas jāveic EIB grupai un citiem īstenošanas partneriem vai kas jāveic, tos iesaistot, Komisija pirms šo deleģēto aktu sagatavošanas apspriežas ar EIB grupu un citiem potenciālajiem īstenošanas partneriem.
2. Pilnvaras pieņemt 7. panta 7. punktā, 21. panta 4. punktā, 27. panta 5. punktā un 28. panta 6. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir līdz 2028. gada 31. decembrim. Komisija sagatavo ziņojumu par pilnvaru deleģēšanu vēlākais deviņus mēnešus pirms piecu gadu laikposma beigām. Pilnvaru deleģēšana tiek automātiski pagarināta uz tāda paša ilguma laikposmiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome neiebilst pret šādu pagarinājumu vēlākais trīs mēnešus pirms katra laikposma beigām.
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 7. panta 7. punktā, 21. panta 4. punktā, 27. panta 5. punktā un 28. panta 6. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar ekspertiem, kurus katra dalībvalsts iecēlusi saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.
5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģētu aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.
6. Saskaņā ar 7. panta 7. punktu, 21. panta 4. punktu, 27. panta 5. punktu un 28. panta 6. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

34. pants

Pārejas noteikumi

1. Atkāpjoties no Finanšu regulas 209. panta 3. punkta pirmās un pēdējās daļas, ieņēmumus, atmaksājumus un atgūtos līdzekļus no finanšu instrumentiem, kas tika izveidoti ar šīs regulas IV pielikumā minētajām programmām, var izmantot ES garantijas nodrošinājumam saskaņā ar šo regulu, ņemot vērā Regulas [publiskā sektora aizdevuma mehānisms] [4.] pantu.
2. Atkāpjoties no Finanšu regulas 213. panta 4. punkta a) apakšpunkta, jebkādu ES garantiju, kas izveidota ar Regulu (ES) 2015/1017, nodrošinājuma pārpalikumu var izmantot ES garantijas nodrošināšanai saskaņā ar šo regulu, ņemot vērā [Regulas] [publiskā sektora aizdevuma mehānisms] [4.] pantu.

3. Regulas [EURI] 3. panta 2. punkta c) apakšpunkta i) punktā minēto summu 33 000 440 000 EUR (pašreizējās cenās) apmērā izmanto:
- (a) ES garantijas nodrošinājumam saskaņā ar šo regulu 32 800 000 000 EUR apmērā (pašreizējās cenās) papildus resursiem, kas minēti Finanšu regulas 211. panta 4. punkta pirmajā daļā,
- (b) V un VI nodaļā paredzēto pasākumu un Regulas [EURI] 2. panta 2. punkta otrajā teikumā minēto pasākumu īstenošanai, ievērojot minētās regulas 4. panta 4. un 8. punktu, 200 440 000 EUR apmērā (pašreizējās cenās).
- Šī summa ir ārējie piešķirtie ieņēmumi saskaņā ar Finanšu regulas 21. panta 5. punktu.

35. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2021. gada 1. janvāra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

Eiropas Parlamenta vārdā
priekšsēdētājs

Padomes vārdā
priekšsēdētājs

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS

Saturs

1.	PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS	2
1.1.	Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums	2
1.2.	Attiecīgā(-ās) politikas joma(-as) (<i>programmu kopa</i>)	2
1.3.	Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz:	2
1.4.	Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums	2
1.4.1.	Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izvēšanas grafiks	2
1.4.2.	Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai komplementaritāte). Šā punkta izpratnē “Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība” ir vērtība, kas veidojas Savienības iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.	2
1.4.3.	Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas.....	3
1.4.4.	Saderība un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem	3
1.5.	Ilgums un finansiālā ietekme	5
1.6.	Paredzētie pārvaldības veidi.....	5
2.	PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI.....	6
2.1.	Pārraudzības un ziņošanas noteikumi	6
2.2.	Pārvaldības un kontroles sistēma	6
2.2.1.	Ierosināto pārvaldības veidu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums	6
2.2.2.	Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu.....	6
2.2.3.	Kontroles izmaksefektivitātes (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī).....	7
2.3.	Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi	7
3.	PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME	8
3.1.	Daudzgažu finanšu shēmas izdevumu kategorija un jauna(-as) ierosinātā(-as) budžeta izdevumu pozīcija(-as).....	8
3.2.	Aplēstā ietekme uz izdevumiem	9
3.2.1.	Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz izdevumiem.....	9
3.2.2.	Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz administratīvajām apropriācijām	12
3.3.	Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem	15

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

Grozīts priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA, ar ko izveido programmu *InvestEU*

1.2. Attiecīgā(-ās) politikas joma(-as) (*programmu kopa*)

Eiropas stratēģiskās investīcijas

1.3. Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz:

☐ jaunu darbību

☐ jaunu darbību, pamatojoties uz izmēģinājuma projektu/sagatavošanas darbību⁴⁶

☐ esošas darbības pagarināšanu

x vienas vai vairāku darbību apvienošanu vai pārorientēšanu uz citu/jaunu darbību

1.4. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

1.4.1. *Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izvērtēšanas grafiks*

Programma *InvestEU* ir īpaši piemērota, lai nodrošinātu ilgtermiņa finansējumu un atbalstītu Savienības politiku dziļas ekonomiskās krīzes pārvarēšanā. To apliecina pieredze, kas gūta, īstenojot Eiropas Stratēģisko investīciju fondu (ESIF) un finanšu instrumentus – *InvestEU* priekštečus – pēc iepriekšējās finanšu krīzes.

Pašreizējās krīzes apstākļos resursu sadale tirgū nav pilnībā efektīva, un šķietamais risks būtiski kavē privāto investīciju plūsmu. Šādos apstākļos *InvestEU* galvenā iezīme, proti, projektu riska mazināšana, lai piesaistītu privāto finansējumu, ir īpaši vērtīga, un tā būtu jāizmanto. Uzlabota programma *InvestEU* spēs sniegt būtisku atbalstu uzņēmumiem atveseļošanas posmā un vienlaikus saskaņā ar tās sākotnējiem mērķiem nodrošināt, ka ieguldītāji pievērš lielu uzmanību Savienības vidēja termiņa un ilgtermiņa politikas prioritātēm, piemēram, Eiropas zaļajam kursam, Eiropas zaļā kursa investīciju plānam un Eiropas digitālās nākotnes veidošanas stratēģijai. Tas palielinās Eiropas Investīciju bankas (EIB) grupas un valsts attīstību veicinošu banku un iestāžu, kā arī citu īstenošanas partneru spēju uzņemties risku, atbalstot ekonomikas atlabšanu pašreizējos apstākļos, kad tie saskaras ar palielinātu spiedienu attiecībā uz to spēju uzņemties risku.

1.4.2. *Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai komplementaritāte). Šā punkta izpratnē "Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība" ir vērtība, kas veidojas Savienības iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.*

Šis priekšlikums atbilst sākotnējam *InvestEU* priekšlikumam un pastiprina to, lai palīdzētu atgūties pēc ekonomiskās krīzes, ko izraisīja Covid-19. Turklāt tas

⁴⁶

Kā paredzēts Finanšu regulas 58. panta 2. punkta a) vai b) apakšpunktā.

papildina Maksābspējas atbalsta instrumentu ESIF ietvaros. Maksābspējas atbalsta instruments ir paredzēts, lai sniegtu atbalstu maksābspējas vajadzībām, kas rodas saistībā ar Covid-19 izraisīto ekonomikas lejupslīdi, visvairāk skartajiem uzņēmumiem ar mērķi atjaunot to kapitāla pozīciju, savukārt *InvestEU* koncentrēsies uz ilgtermiņa ieguldījumiem, lai atbalstītu ES politikas mērķus, tostarp Eiropas ekonomikas stratēģisko autonomiju un noturību.

Jaunajā stratēģiskajā Eiropas investīciju sadaļā tiks izmantota mērķtiecīgāka un tālredzīgāka pieeja nekā Maksābspējas atbalsta instrumentā un tiks atbalstīti projekti un uzņēmumi, kas ir būtiski, lai sasniegtu/saglabātu stratēģisko autonomiju galvenajās vērtību ķēdēs vienotajā tirgū, atbalstot Savienībā balstītu projektu izvērsanu un stiprinot Savienības uzņēmumu kapitāla bāzi un ilgtermiņa finansējumu kā alternatīvu ārpus Savienības uzņēmumu veiktai pārņemšanai. Tiktu atbalstīti arī stratēģiskie uzņēmumi, kas veic pārrobežu darbību.

Šai iniciatīvai būtu jāpalīdz projektiem piesaistīt finansējumu vairāk nekā 1 triljona EUR apmērā. Tam būtu jāpalīdz novērst tirgus nepilnības un subjektiem, kas citādi ar samērīgiem noteikumiem nebūtu raduši finansējumu, nodrošināt piekļuvi finanšu līdzekļiem un tādējādi paaugstināt kopējo ieguldījumu līmeni Savienībā un līdz ar to izaugsmi un nodarbinātību.

1.4.3. *Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas*

ESIF ir izrādījies atbilstīgs, lai novērstu ieguldījumu tirgus nepilnības un nepietiekami optimālas ieguldījumu situācijas pēc ekonomikas krīzes. Tā kā ieguldījumu tirgus nepilnības joprojām pastāv, ir nepieciešams vairāk uz politiku orientēts ieguldījumu atbalsts, lai pievērstos konkrētām nepietiekami optimālām ieguldījumu situācijām.

Budžeta garantija ESIF ietvaros apliecināja, ka tā ir efektīvs veids, kā palielināt ierobežotu budžeta līdzekļu ietekmi.

Tika konstatēts, ka ESIF atbalsts un vairāki centralizēti pārvaldīti finanšu instrumenti vairākās jomās pārklājas. Visu turpmāko Savienības ieguldījumu programmu integrēšana vienotā fondā tiek veikta ar mērķi panākt vienkāršošanu, lielāku elastību un novērst iespējamu pārklāšanos starp šķietami līdzīgiem ES atbalsta instrumentiem.

Lai uzlabotu dalībvalstu un projektu virzītāju spēju izveidot, izstrādāt un īstenot ieguldījumu projektus, ir ļoti nepieciešami konsultāciju pakalpojumi un tehniskās palīdzības pasākumi. Attiecībā uz 2021.–2027. gada laikposmu tiek ierosināts *InvestEU* ietvaros integrēt centralizēti pārvaldītas tehniskās palīdzības iniciatīvas, kas ir paredzētas ieguldījumu projektu atbalstam.

Budžeta garantija, kas īstenošanas partneriem piedāvā riska uzņemšanās spēju, lai tie varētu finansēt ieguldījumus Savienībā, balstoties uz ESIF panākumiem un finansēšanas instrumentiem, dod iespēju no 2021. gada raiti turpināt ieguldījumu atbalstu.

1.4.4. *Saderība un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem*

Fonds *InvestEU* ietver atmaksājamu atbalstu Savienības finansēšanas un ieguldījumu darbībām, īstenošanas partneriem piedāvājot riska uzņemšanās spējas budžeta garantijas veidā galvenajās iekšējās politikas jomās. Tādējādi viss šis atbalsts tiek apkopots viena instrumenta ietvaros, lai palielinātu ietekmi, optimizētu nodrošinājumu, izvairītos no iespējamās pārklāšanās un palielinātu Savienības

darbības pāmanāmību. Kombinēšana ar dotāciju finansējumu (finansējuma apvienošana) attiecīgā gadījumā ir iespējama, lai izveidotu sinerģijas, piemēram, transporta, pētniecības un digitālajā nozarē.

Ierosinātais sākotnējo *InvestEU* sadaļu palielinājums un piektās sadaļas pievienošana atbilst attiecīgajām Savienības politikas jomām, piemēram, Eiropas zaļajam kursam, Eiropas zaļā kursa investīciju plānam un Eiropas digitālās nākotnes veidošanas stratēģijai, jaunajai Eiropas rūpniecības stratēģijai, kapitāla tirgu savienībai, un citām ES politikas jomām un programmām, kas attiecas uz Savienības stratēģisko autonomiju un noturību, piemēram, Eiropas Aizsardzības fondam, ES Kosmosa regulai, programmas “Apvārsnis Eiropa” misijām, Eiropas partnerībām un Eiropas Inovācijas padomei un ĀTI izvērtēšanas regulai.

Dalībvalsts nodalījums dos iespēju dalībvalstīm pievilcīgā un vienkāršotā veidā izmantot saskaņā ar kohēzijas finansējumu pieejamos līdzekļus.

1.5. Ilgums un finansiālā ietekme

☒ Ierobežots ilgums

- ☒ spēkā no 01.01.2021. līdz 31.12.2027.
- finansiālā ietekme uz saistību apropriācijām no 2021. līdz 2027. gadam un uz maksājumu apropriācijām ES garantijas nodrošināšanai no 2021. līdz 2030. gadam

☐ beztermiņa

- Īstenošana ar uzsākšanas periodu no GGGG līdz GGGG. gadam,
- pēc kura turpinās normāla darbība.

1.6. Paredzētie pārvaldības veidi⁴⁷

☒ Komisijas īstenota tieša pārvaldība,

- ☒ ko veic tās struktūrvienības, tostarp personāls Savienības delegācijās;
- ☐ ko veic izpildaģentūras

☐ Dalīta pārvaldība kopā ar dalībvalstīm

☒ netieša pārvaldība, kurā budžeta īstenošanas uzdevumi uzticēti:

- ☐ trešām valstīm vai to izraudzītām struktūrām;
- ☒ starptautiskām organizācijām un to aģentūrām (precizēt);
- ☒ EIB un Eiropas Investīciju fondam;
- ☐ Finanšu regulas 70. un 71. pantā minētajām struktūrām;
- ☒ publisko tiesību subjektiem;
- ☒ privāttiesību subjektiem, kas veic sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju uzdevumus, tādā mērā, kādā tiem ir pienācīgas finanšu garantijas;
- ☒ dalībvalstu privāttiesību subjektiem, kuriem ir uzticēta publiskā un privātā sektora partnerības īstenošana un kuri sniedz pienācīgas finanšu garantijas;
- ☐ personām, kurām, ievērojot Līguma par Eiropas Savienību V sadaļu, uzticēts īstenot konkrētas KĀDP darbības un kuras ir noteiktas attiecīgajā pamataktā.

Piezīmes

Īstenošanas partnerus izvēlas Komisija, pamatojoties uz kritērijiem, kas noteikti tiesību akta priekšlikumā. Tie var ietvert visus vai dažus no iepriekš minētajiem.

Tiešā pārvaldība var attiekties uz daļu no *InvestEU* konsultāciju centra un portāla *InvestEU* īstenošanas.

⁴⁷

Sīkāku informāciju par pārvaldības veidiem un atsauces uz Finanšu regulu skatīt *BudgWeb* tīmekļa vietnē: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Pārraudzības un ziņošanas noteikumi

Īstenošanas partneri regulāri sniedz ziņojumus Komisijai saskaņā ar Finanšu regulu. Uzraudzības nolūkā tie piemēro savus noteikumus un procedūras, kuru atbilstība Finanšu regulas 154. pantā noteiktajām prasībām ir novērtēta saskaņā ar šo pantu. Komisija uzraudzīs visu politikas sadaļu darbību.

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma

2.2.1. *Ierosināto pārvaldības veidu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums*

Fondu *InvestEU* (ES garantiju) īstēnos netiešā pārvaldībā ar īstenošanas partneru starpniecību, kuri parasti arī sniedz ieguldījumu galasaņēmējiem paredzētajā atbalstā.

Īstenošanas partneri būs EIB grupa, starptautiskas finanšu iestādes, valsts attīstību veicinošas bankas un iestādes un citi finanšu starpnieki, kas ir Savienības struktūras, kuras regulē banku sektors un/vai kuras atrodas tā uzraudzībā. Darbības, kas saņem ES garantijas atbalstu, arī turpmāk būs īstenošanas partneru vadības struktūru apstiprinātas darbības, un tām šīm darbībām jāpiemēro savi uzticamības pārbaudes un kontroles pasākumi. Īstenošanas partneri iesniedz Komisijai revidētus finanšu pārskatus.

Komisija noslēgs garantijas nolīgumus ar īstenošanas partneriem. *InvestEU* konsultāciju centra darbību īstēnos ar netiešu vai tiešu pārvaldību atkarībā no sniedzamās palīdzības.

Programmas *InvestEU* vispārējā ietekme (tostarp ierosinātais palielinājums) tiks izvērtēta ar novērtējumiem, kā izklāstīts sākotnējā priekšlikumā. Ierosinātajā regulā ir definēti galvenie darbības rādītāji. Garantijas nolīgumos tiks iekļauti īpaši rādītāji, pamatojoties uz konkrētiem izmantojamajiem finanšu produktiem.

No īstenošanas partneriem tiks pieprasīta saskaņota ziņošana atbilstoši Finanšu regulai.

2.2.2. *Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu*

Risks Savienības budžetam ir saistīts ar budžeta garantiju, ko Savienība sniedz īstenošanas partneriem to finansēšanas un ieguldījumu darbībām. ES garantija ir neatsaucama pirmā pieprasījuma garantija aptvertajām darbībām, parasti pamatojoties uz darījumu portfeli. Savienības budžets un īstenošanas partneris dalītā veidā uzņemas risku, kas saistīts ar atlīdzību par darbībām, atkarībā no katra attiecīgās dalības riska uzņemšanās gaitā.

ES garantijai ir noteikta robeža 75 153 850 000 EUR.

Budžeta iegrāmatojums ("p.m."), kas atspoguļo budžeta garantiju īstenošanas partnerim, tiktu izmantots vienīgi tad, ja garantija faktiski tiks pieprasīta, un to nevar pilnībā nosegt, izmantojot nodrošinājumu (finansējums vismaz 33 800 000 000 EUR pakāpeniski līdz 2030. gada beigām). Nodrošinājuma likme 45 % apmērā ir pamatota ar līdzšinējo pieredzi, kas gūta ESIF un finansēšanas instrumentu ietvaros. Tas atspoguļo vidējo svērto nosacīto uzkrājumu likmi 40 % apmērā Komisijas sākotnēji ierosinātajām četrām sadaļām un nosacīto uzkrājumu likmi 52 % apmērā nesen ierosinātajai stratēģiskajai Eiropas investīciju sadaļai. Pēdējais minētais rādītājs ir

nedaudz augstāks, ko ietekmē šķietamais risks atsevišķās nozarēs, kuras atbalsta piektās sadaļas ietvaros, un īstenojamo finanšu produktu raksturs.

Iespējamās saistības attiecībā uz dalībvalsts nodalījumu noseģu, izmantojot katras attiecīgās dalībvalsts kompensējošo garantiju.

Finansēšanas un ieguldījumu darbības saistībā ar *InvestEU* tiek veiktas saskaņā ar īstenošanas partneru standarta reglamentu un pareizas banku darbības praksi. Atlasītie īstenošanas partneri un Komisija stājas garantijas nolīguma attiecībās, kurā sīki izklāstīti noteikumi un procedūras saistībā ar fonda *InvestEU* īstenošanu.

Īstenošanas partneru noteikumu un procedūru atbilstību un to piemērošanu kontrolēs Komisija, veicot pīlāru novērtējumu saskaņā ar Finanšu regulu. Turklāt, tā kā īstenošanas partneris parasti uzņemas daļu riska, Savienības un īstenošanas partnera intereses ir attiecīgi saskaņotas, un tas mazina risku budžetam.

Tiks izveidota īpaša pārvaldības struktūra, lai piešķirtu tiesības izmantot ES garantiju (Investīciju komiteja).

Komisija ik gadu no īstenošanas partneriem saņems revidētus finanšu pārskatus par darbībām.

2.2.3. *Kontroles izmaksefektivitātes (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī)*

ES garantē, ka darbības, ko veic pilnvaroti subjekti, tiek veiktas saskaņā ar to noteikumiem un procedūrām, tostarp to iekšējo kontroles sistēmu. ES budžeta izmaksas palielinātos tikai saistībā ar īpašām prasībām, ko ES noteiktu papildus pilnvaroto subjektu iekšējās kontroles sistēmai, un tās vēl nav iespējams precīzi noteikt.

2.3. **Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi**

Attiecībā uz atlasītajiem īstenošanas partneriem tika veikts Finanšu regulas 154. pantā paredzētais pīlāru novērtējums, kas nodrošinās pienācīgu iekšējās kontroles un neatkarīgas ārējās revīzijas sistēmu kvalitāti. Turklāt tiem būs jāatbilst Finanšu regulas X sadaļā noteiktajām prasībām. Īstenošanas partneriem kā finanšu iestādēm ir jābūt ieviestām iekšējās kontroles sistēmām. Īstenošanas partneri veiks ar ES garantiju atbalstīto finansēšanas vai ieguldījumu darbību uzticamības pārbaudi, uzraudzību un kontroli. Turklāt ierosinātās regulas 29. pantā noteikts, ka saskaņā ar Finanšu regulas 127. pantu vispārēja ticamības apliecinājuma pamatā ir personu vai subjektu, tostarp tādu, kas nav Savienības iestāžu vai struktūru pilnvarotās personas vai subjekti, veiktas revīzijas par Savienības finansējuma izmantošanu.

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Daudzgažu finanšu shēmas izdevumu kategorija un jauna(-as) ierosinātā(-as) budžeta izdevumu pozīcija(-as)

Daudzgažu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	Numurs 1. izdevumu kategorija	Dif./nedif. ⁴⁸	no EBTA valstīm ⁴⁹	no kandidātvalstīm ⁵⁰	no trešām valstīm	Finanšu regulas [21. panta 2. punkta b) apakšpunkta] nozīmē
1.	02.0101. Atbalsta izdevumi <i>InvestEU</i>	Nedif.	JĀ	JĀ	JĀ	NĒ
1.	02.0201 Garantija <i>InvestEU</i>	Dif.	JĀ	JĀ	JĀ	NĒ
1.	02.0202 <i>InvestEU</i> garantija – kopējā uzkrājumu fonda (CPF) nodrošinājums	Dif.	JĀ	JĀ	JĀ	NĒ
1.	02.0203 <i>InvestEU</i> konsultāciju centrs, portāls <i>InvestEU</i> un papildu pasākumi	Dif.	JĀ	JĀ	JĀ	NĒ

⁴⁸ Dif. – diferencētas apropriācijas, nedif. – nediferencētās apropriācijas.

⁴⁹ EBTA - Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija.

⁵⁰ Kandidātvalstis un attiecīgā gadījumā potenciālie kandidāti no Rietumbalkāniem.

3.2. Aplēstā ietekme uz izdevumiem

3.2.1. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz izdevumiem

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Daudzgbadu finanšu shēmas izdevumu kategorija			<...>	1. izdevumu kategorija							
			2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	Pēc 2027. g ada	KOPĀ
02.0201 Garantija <i>InvestEU</i>	Saistības	(1)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.		
	Maksājumi	(2)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.		
02.0202 <i>InvestEU</i> garantija – kopējā uzkrājumu fonda (CPF) nodrošinājums	Saistības	(1)	404,322	412,872	11,604	13,371	17,673	19,511	20,646		900,000
	Maksājumi	(2)	200,036	415,183	204,374	48,920	7,059	11,396	13,032		900,000
02.0203 <i>InvestEU</i> konsultāciju centrs, portāls <i>InvestEU</i> un papildu pasākumi	Saistības	(1)	72,658	73,658	76,158	76,158	73,658	73,658	74,397		520,345
	Maksājumi	(2)	38,172	66,572	82,772	84,772	84,272	81,772	82,011		520,345
02.0101. Atbalsta izdevumi <i>InvestEU</i>	Saistības = Maksājumi	(3)	0,564	0,564	0,564	0,564	0,564	0,564	0,564		3,948
KOPĀ apropriācijas – programmas piešķirums	Saistības	=1+3	477,544	487,094	88,326	90,093	91,895	93,733	95,607		1.424,293
	Maksājumi	=2+3	238,772	482,319	287,710	134,256	91,895	93,733	95,607		1.424,293

Papildus iepriekš sniegtajās tabulās noteiktajam finansējumam 33 000,440 miljoni EUR (pašreizējās cenās) būs pieejami ārējo piešķirto ieņēmumu veidā Finanšu regulas 21. panta 5. punkta nozīmē kā finansējums no Eiropas Savienības atvēršanas instrumenta. No šīs summas līdz pat 8,960 miljoni EUR var tikt atvēlēti administratīvajiem izdevumiem, tostarp ārštata *darbinieku izmaksām*.

Lai segtu konsultāciju pakalpojumus, tehnisko palīdzību un citus papildu pasākumus, būs vajadzīga konkrēta summa 191 miliona EUR apmērā.

Izdevumu, ko finansē no ārējiem piešķirtajiem ieņēmumiem, indikatīvais sadalījums ir šāds:

<i>InvestEU</i>			2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	<i>Pēc 2027. gad a</i>	KOPĀ
Darbības izdevumi no <i>EURI</i> ārējiem piešķirtajiem ieņēmumiem	Saistības	(1)	9.643,720	9.836,720	6.688,720	6.822,320					32.991,480
	Maksājumi	(2)	817 000	6.040,913	6.042,912	6.042,913	6.042,913	4.409,913	3.592,913		32.991,480
Administratīvā atbalsta izdevumi no <i>EURI</i> ārējiem piešķirtajiem ieņēmumiem	Saistības = Maksājumi	(3)	1,280	1,280	1,280	1,280	1,280	1,280	1,280		8,960
Kopā ārējie piešķirtie ieņēmumi	Saistības	=1+3	9.645,000	9.838,000	6.690,000	6.823,600	1,280	1,280	1,280		33.000,440
	Maksājumi	=2+3	818,280	6.044,193	6.044,193	6.044,193	6.044,193	4.411,193	3.594,193		33.000,440

Daudz gadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	7.	“Administratīvie izdevumi”
--	-----------	----------------------------

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

		2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	<i>Pēc 2027. g ada</i>	KOPĀ
Cilvēkresursi										
Citi administratīvie izdevumi										
KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	(Saistību summa = maksājumu summa)									

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

		2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	<i>Pēc 2027. g ada</i>	KOPĀ
KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas IZDEVUMU KATEGORIJU apropriācijas	Saistības									
	Maksājumi									

3.2.2. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz administratīvajām apropriācijām

- ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas administratīvās apropriācijas
- ☒ Priekšlikums/iniciatīva paredz izmantot administratīvās apropriācijas šādā veidā:

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Gads	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	KOPĀ
------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	------

Daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJA								
Cilvēkresursi								
Citi administratīvie izdevumi								
Starpsumma – daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJA								

Ārpus daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS								
Cilvēkresursi ⁵¹	1,280	1,280	1,280	1,280	1,280	1,280	1,280	8,960
Pārējie administratīvie izdevumi ⁵²	0,564	0,564	0,564	0,564	0,564	0,564	0,564	3,948
Starpsumma – ārpus daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS	1,844	1,844	1,844	1,844	1,844	1,844	1,844	12,908

KOPĀ	1,844	1,844	1,844	1,844	1,844	1,844	1,844	12,908
-------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	---------------

Vajadzīgās cilvēkresursu un citu administratīvu izdevumu apropriācijas tiks nodrošinātas no ĢD apropriācijām, kas jau ir piešķirtas darbības pārvaldībai un/vai ir pārdalītas attiecīgajā ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtus papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

⁵¹ Ārējie piešķirtie ieņēmumi:

⁵² Tehniskais un/vai administratīvais atbalsts un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās BA pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

3.2.2.1. Aplēstās cilvēkresursu vajadzības

- ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgi cilvēkresursi
- ☒ Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgi šādi cilvēkresursi:

Aplēse izsakāma ar pilnslodzes ekvivalentu

Gads	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
•Štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)							
Galvenā mītne un Komisijas pārstāvniecības							
Delegācijas							
Pētniecība							
• Ārštata darbinieki (izsakot ar pilnslodzes ekvivalentu — FTE) - AC, AL, END, INT un JPD⁵³							
7. izdevumu kategorija							
Finansē no daudzgadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS	- galvenajā mītnē						
	- delegācijās						
Finansē no programmas piešķiruma ⁵⁴	- galvenajā mītnē						
	- delegācijās						
Pētniecība							
Cits (piešķirtie ieņēmumi)	16	16	16	16	16	16	16
KOPĀ	16	16	16	16	16	16	16

ECFIN/BUDG ĢD ir attiecīgā politikas joma vai budžeta sadaļa.

Nepieciešamie cilvēkresursi tiks nodrošināti, izmantojot attiecīgā ĢD darbiniekus, kuri jau ir iesaistīti konkrētās darbības pārvaldībā un/vai ir pārgrupēti attiecīgajā ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtos papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus. Papildu ārštata darbinieki tiks finansēti tikai no piešķirtajiem ieņēmumiem.

Veicamo uzdevumu apraksts:

Ierēdņi un pagaidu darbinieki	Darījumu nodaļa (<i>Front Office</i>) (politikas un norāžu dokumentu izstrāde, garantiju un konsultāciju nolīgumu sagatavošana un apspriešana, mārketinga, operatīvie pēcpasākumi un ziņojumi, konsultatīvās un tehniskās palīdzības pārvaldība); Fonda <i>InvestEU</i> sekretariāts (īstenošanas partneru priekšlikumu saņemšana un izplatīšana, sadarbība ar īstenošanas partneriem, Investīciju komitejas, Konsultatīvās padomes un Valdes sekretariāts, Komisijas iekšējā koordinācija, politikas dokumentu sagatavošana, Komisijas nostājas noteikšana, ziņošana); Atbalsta birojs (<i>Back Office</i>) (programmas uzraudzība un turpmākie pasākumi, tostarp garantiju pieprasījumi, darbības un finanšu pārskati un citas garantiju pārvaldības darbības; konsultatīvo pakalpojumu un tehniskās palīdzības uzraudzība un ziņošana par tiem); Risks (saskaņā ar ES garantiju veikto darījumu portfeļu kredītriska profila uzraudzība, novērtēšana un ziņošana);
Ārštata darbinieki	Atbalsta birojs (<i>Back Office</i>) (programmas uzraudzība un turpmākie pasākumi, tostarp garantiju pieprasījumi, darbības un finanšu pārskati un citas garantiju pārvaldības

⁵³ AC – līgumdarbinieki, AL – vietējie darbinieki, END – valstu norīkotie eksperti, INT – aģentūru darbinieki, JPD – jaunākie eksperti delegācijās.

⁵⁴ Ārštata darbiniekiem paredzēto maksimālo summu finansē no darbības apropriācijām (kādreizējām BA pozīcijām).

	darbības; konsultatīvo pakalpojumu un tehniskās palīdzības uzraudzība un ziņošana par tiem); Fonda <i>InvestEU</i> sekretariāts.
--	--

3.3. Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem

- ☐ Priekšlikums/iniciatīva finansiāli neietekmē ieņēmumus.
- x Priekšlikums/iniciatīva finansiāli ietekmē:
 - ☐ pašu resursus
 - x citus ieņēmumus

Norādiet, ja ieņēmumi ir piešķirti izdevumu pozīcijām x

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Budžeta pozīcija: ieņēmumu	Priekšlikuma/iniciatīvas ietekme ⁵⁵						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027.
6 4 1 (Iemaksas no finanšu instrumentiem – Piešķirtie ieņēmumi)	250,000	100,000	100,000	250,000	100,000	100,000	100,000

Saskaņā ar priekšlikuma 28. panta 1. punktu ieņēmumi, atmaksājumi un atgūtie līdzekļi tiks piešķirti šādām budžeta izdevumu pozīcijām: 02.02.02 Fonda *InvestEU* nodrošinājums + 02.02.03 *InvestEU* konsultāciju centrs, portāls *InvestEU* un papildu pasākumi.

Citas piezīmes (piemēram, metode/formula, ko izmanto, lai aprēķinātu ietekmi uz ieņēmumiem, vai jebkura cita informācija). No *InvestEU* piešķirtie ieņēmumi vispirms tiks piešķirti, lai segtu izmaksas

[Šie ieņēmumi neattiecas uz ieņēmumiem, kas gūti saskaņā ar Regulas *EURI* priekšlikumu].

⁵⁵

Norādītajām tradicionālo pašu resursu (muitas nodokļi, cukura nodevas) summām jābūt neto summām, t. i., bruto summām, no kurām atskaitītas iekasēšanas izmaksas 20 % apmērā.